

Euroopa Liidu Teataja

L 378

Õigusaktid

49. aastakäik

Eestikeelne väljaanne

27. detsember 2006

Sisukord

I Aktid, mille avaldamine on kohustuslik

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1901/2006, 12. detsember 2006, pediaatrias kasutatavate ravimite ning määruse (EMÜ) nr 1768/92, direktiivi 2001/20/EÜ, direktiivi 2001/83/EÜ ja määruse (EÜ) nr 726/2004 muutmise kohta ⁽¹⁾ 1
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1902/2006, 20. detsember 2006, millega muudetakse määrust 1901/2006 pediaatrias kasutatavate ravimite kohta ⁽¹⁾ 20
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1903/2006/EÜ, 12. detsember 2006, millega luuakse programm "Kultuur" (2007–2013) 22
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1904/2006/EÜ 12. detsember 2006, millega luuakse ajavahemikuks 2007-2013 programm "Kodanike Euroopa", et edendada Euroopa kodanikuaktiivsust 32
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1905/2006, 18. detsember 2006, millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend 41

II Aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik

Euroopa parlament

Nõukogu

2006/952/EÜ:

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovitus, 20. detsember 2006, alaealiste ja inimväärkuse kaitse ning vastulause esitamise õiguse kohta seoses Euroopa audiovisuaalsete ja online-teabe teenuste sektori konkurentsivõimega 72

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst.

Hind: 18 EUR

ET

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

I

(Aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1901/2006,**12. detsember 2006,****pediaatrias kasutatavate ravimite ning määruse (EMÜ) nr 1768/92, direktiivi 2001/20/EÜ, direktiivi 2001/83/EÜ ja määruse (EÜ) nr 726/2004 muutmise kohta****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾

olles konsulteerinud Regioonide Komiteega,

toimides asutamislepingu artiklis 251 osutatud korras ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Enne inimintervisiohis kasutatava ravimi viimist ühe või mitme liikmesriigi turule peab ravim reeglina olema läbinud ulatuslikud uuringud, sealhulgas prekliinilised katsed ja kliinilised uuringud, et tagada ravimi ohutus, kõrge kvaliteet ja tõhusus sihtrühmas kasutamisel.
- (2) Selliseid uuringuid ei pruugi olla läbi viidud ravimi kasutamiseks lastel ja paljusid praegu laste ravimisel kasutatavaid ravimeid ei ole uuritud või ei ole neile antud luba selliseks kasutuseks. Turumehhanismid üksi on osutunud ebapiisavaks, et soodustada lastel kasutatavate ravimite nõuetekohast uurimist, väljatöötamist ja lubamist.
- (3) Sobivate lastele kohandatud ravimite puudumisest tulenevad probleemid on järgmised: teave annustamise kohta on puudulik, mis suurendab kõrvaltoimete (sh surma) riski; ravi on alaannustamise tõttu ebaefektiivne; ravi edusammud, sobivad ravimikoostised ja manustamisviisid ei ole lastele kättesaadavad ning samuti seetõttu, et laste ravimiseks kasutatakse ekstemporaalseid või seeriaviisilisi ravimeid, mis võivad olla halva kvaliteediga.

- (4) Käesoleva määruse eesmärk on hõlbustada lastel kasutatavate ravimite väljatöötamist ja nende kättesaadavust, tagada et lastel kasutatavad ravimid on läbinud kõrge kvaliteediga eetilised teadusuuringud ja nad on saanud nõuetekohase loa kasutamiseks lastel, ning parandada kättesaadavat teavet ravimite kasutamise kohta eri lasterühmades. Need eesmärgid tuleks saavutada ilma, et lastega tehtaks tarbetuid kliinilisi uuringuid ning ilma et lükataks edasi ravimite lubamist muude vanuserühmade jaoks.

- (5) Ravimeid käsitlevate õigusaktide põhieesmärk peab olema rahvatervise kaitse ning see tuleb saavutada vahenditega, mis ei takista ohutute ravimite vaba liikumist ühenduses. Erinevused ravimeid käsitlevates siseriiklikes õigus- ja haldusnormides kipuvad takistama ühendusesisest kaubandust ja mõjutavad seega otseselt siseturu toimimist. Seega on õigustatud igasugune tegevus, mille eesmärk on edendada pediaatrias kasutatavate ravimite väljatöötamist ja lubamist, kui see aitab neid takistusi kõrvaldada või nende tekkimist vältida. Sellest tulenevalt on asutamislepingu artikkel 95 asjakohaseks õiguslikuks aluseks.

- (6) On selgunud, et kõnealuste eesmärkide saavutamiseks on vaja kehtestada süsteem, mis hõlmab nii kohustusi kui stiimuleid ja soodustusi. Kohustuste ning stiimulite ja soodustuste täpse iseloomu kindlaksmääramisel tuleks arvesse võtta konkreetse asjaomase ravimi staatust. Käesolevat määrust tuleks kohaldada kõikide ravimite suhtes, mida lastel kasutatakse, ja seega peaks selle reguleerimisala hõlmama väljatöötamisel olevaid ja alles luba ootavaid ravimeid, intellektuaalomandi õigustega veel kaitstud lubatud ravimeid ning intellektuaalomandi õigustega enam mitte kaitstud lubatud ravimeid.

⁽¹⁾ ELT C 267, 27.10.2005, lk 1.⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 7. septembri 2005. aasta arvamus (ELT C 193 E, 17.8.2006, lk 225), nõukogu 10. märtsi 2006. aasta ühine seisukoht (ELT C 132 E, 7.6.2006, lk 1) ja Euroopa Parlamendi 1. juuni 2006. aasta seisukoht. (ELTs seni avaldamata). Nõukogu 23. oktoobri 2006. aasta otsus.

- (7) Lastel uuringute läbiviimisega seotud muret tuleks tasakaalustada eetiliste küsimustega seoses ravimite andmisega inimrühmale, kelle peal asjaomaseid ravimeid ei ole asjakohaselt katsetatud. Katsetamata ravimite lastel kasutamistest tulenevat ohtu rahvatervisele saab vältida lastel kasutatavate ravimite uuringutega, mida tuleb ühenduses läbiviidavates kliinilistes uuringutes osalevate laste kaitseks hoolikalt kontrollida ja jälgida Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. aprilli 2001. aasta direktiivis 2001/20/EÜ (liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta, mis käsitlevad hea kliinilise tava rakendamist inimtervishoius kasutatavate ravimite kliinilistes uuringutes) ⁽¹⁾ sätestatud erinõuete abil.

- (8) On asjakohane luua Euroopa Ravimiameti (edaspidi "amet") juures teaduskomitee, nimelt pediaatriakomitee, kes on kogenud ja pädev laste ravimite kasutatavate ravimite väljatöötamise ja kõikide aspektide hindamise alal. Pediaatriakomiteele tuleks kohaldada teaduskomiteede suhtes määrusega (EÜ) nr 726/2004 ⁽²⁾ kehtestatud eeskirju. Pediaatriakomitee liikmetel ei tohi seega olla ravimite tootmisega seotud rahalisi ega muid huvisid, mis võiksid nende erapooletust mõjutada, nad peaksid tegutsema avalikes huvides ja sõltumatult ning esitama igal aastal finantshuvide deklaratsiooni. Pediaatriakomitee peaks eelkõige vastutama pediaatriliste uuringute programmi teadusliku hindamise ja heakskiitmise eest ning uuringust loobumise ja uuringu edasilükkamise süsteemi eest, samuti peaks komiteel olema keskne roll määramises sätestatud mitmesuguste toetusmeetmete puhul. Kogu oma tegevuses peaks pediaatriakomitee arvestama võimalikku olulist raviga seotud kasu uuringutesse kaasatud lastele või laiemalt kõikidele lastele, kaasa arvatud vajadust vältida tarbetuid uuringuid. Pediaatriakomitee peaks järgima kehtivaid ühenduse nõudeid, sealhulgas direktiivi 2001/20/EÜ ja rahvusvahelise ühtlustamiskonverentsi suunist E11, mis käsitleb ravimite väljatöötamist laste jaoks, ning vältima mis tahes viivitusi ravimite lubamisel muude inimrühmade jaoks seoses lastel uuringute läbiviimist käsitlevate nõuetega.

- (9) Ameti jaoks tuleks kehtestada kord, mille alusel kiita heaks ja muuta pediaatrilise uuringu programmi, millele peaks põhinema lastel kasutatavate ravimite väljatöötamine ja neile loa andmine. Pediaatrilise uuringu prog-

ramm peaks sisaldama üksikasjalikku ajakava ning kirjeldama lastel kasutatava ravimi kvaliteedi, ohutuse ja tõhususe näitamiseks kavandatavaid meetmeid. Kuna lapsed jagunevad tegelikult mitmesse rühma, tuleks pediaatrilise uuringu programmis täpsustada, milliseid lasterühmi, milliste meetoditega ja mis tähtsajaks on vaja uurida.

- (10) Pediaatrilise uuringu programmi inimtervishoius kasutatavaid ravimeid käsitlevasse õiguslikku raamistikku lisamise eesmärk on tagada, et selliste ravimite väljatöötamine, mida võidakse kasutada lastel, muutub ravimite väljatöötamise programmi lahutamatuks osaks ning et see kaasa-takse täiskasvanutel kasutatavate ravimite väljatöötamise programmi. Seega tuleks pediaatriliste uuringute programmid esitada varakult ravimi väljatöötamise käigus, et enne müügiloo taotluse esitamist saaks asjakohastel juhtudel läbi viia uuringud lastel. On asjakohane kehtestada pediaatrilise uuringu programmi esitamise tähtaeg, et tagada varane dialoog rahastaja ja pediaatriakomitee vahel. Lisaks välditakse pediaatrilise uuringu programmi varajase esitamisega koos allpool kirjeldatud uuringust loobumise taotlusega muud elanikkonda puudutavate ravimite heakskiitmise seotud viivitusi. Kuna ravimite väljatöötamine on käimasolevate uuringute tulemustest sõltuv dünaamiline protsess, tuleks vajaduse korral ette näha heakskiidetud programmi muutmine.

- (11) Uute ravimite puhul ning patenditud või täiendava kaitse tunnistusega hõlmatud lubatud ravimite puhul on vaja kehtestada nõue, et müügiloo taotlusele või uue näidustuse, uue ravimvormi või uue manustamisviisi loa taotlusele tuleb taotluse esitamise ajal lisada vastavalt heakskiidetud pediaatrilise uuringu programmile kas lastel läbiviidud uuringute tulemused või tõend uuringust loobumise või uuringu edasilükkamise kohta. Pediaatrilise uuringu programm peaks olema see, mille põhjal hinnatakse selle nõude järgimist. Seda nõuet ei tuleks kohaldada geneeriliste ravimite, analoogsete biopreparaatide ja ravimite suhtes, mis on lubatud hästi tõestatud meditsiinilise kasutuse korra alusel, samuti homöopaatiliste ravimite ja traditsiooniliste taimsete ravimite suhtes, mis on lubatud lihtsustatud registreerimiskorra alusel vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiivile 2001/83/EÜ inimtervishoius kasutatavate ravimite käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta ⁽³⁾.

⁽¹⁾ EÜTL 121, 1.5.2001, lk 34.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 726/2004, milles sätestatakse ühenduse kord inim- ja veterinaarravimite lubade andmise ja järelevalve kohta ning millega asutatakse Euroopa Ravimiamet (ELT L 136, 30.4.2004, lk 1).

⁽³⁾ EÜTL 311, 28.11.2001, lk 67. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2004/27/EÜ (ELT L 136, 30.4.2004, lk 34).

- (12) Tuleks sätestada, et uuringuid patendi või täiendava kaitse tunnistusega hõlmamata ravimite kasutamiseks pediatrias rahastatakse ühenduse teadusprogrammide alusel.
- (13) Kindlustamaks, et uuringud lastel viiakse läbi üksnes nende ravivajadustest tulenevalt, tuleks kehtestada põhjenduses 11 viidatud nõuded, mille kohaselt võib amet sellest nõudest loobuda teatavate ravimite, ravimirühmade või ravimirühma osade puhul; seejärel avalikustab amet need loobumised. Teadus- ja meditsiinialaste teadmiste arengust tulenevalt tuleks sätestada selliste ravimite loetelu täiendamine. Kui nõudest loobumine tühistatakse, ei tuleks seda siiski kohaldada teatava aja jooksul, et anda enne müügiloo taotluse esitamist aega vähemalt pediatrilise uuringu programmile heakskiidu saamiseks ja uuringute alustamiseks lastel.
- (14) Teatavatel juhtudel peaks amet lükkama edasi mõne või kõikide pediatrilise uuringu programmis esitatud meetmete algatamise või täitmise, eesmärgiga tagada, et uuring viiakse läbi üksnes siis, kui see on ohutu ja eetiline, ja et nõuded, mis käsitlevad andmete uurimist lastel kasutamise kohta, ei takista ega lükka edasi ravimite lubamist muude inimrühmade jaoks.
- (15) Amet peaks andma tasuta teadusalast nõu stiimulina sponsoritele, kes töötavad välja lastel kasutatavaid ravimeid. Teadusliku järjepidevuse tagamiseks peaks amet haldama koostööd pediatriakomitee ja inimtervishoiu kasutatavate ravimite alalise komitee teaduslase nõustamise töörühma vahel, samuti koostööd pediatriakomitee ja ravimitega tegelevate muude ühenduse komiteede ja töörühmade vahel.
- (16) Inimtervishoiu kasutatavate ravimite müügilubade väljaandmise kehtivat korda ei tuleks muuta. Samas järeldeb põhjenduses 11 viidatud nõudest, et pädevad asutused peavad kehtivas müügiloo taotluste hindamise etapis kontrollima vastavust heakskiidetud pediatrilise uuringu programmile ning iga uuringust loobumist ja selle edasilükkamist. Lastel kasutatavate ravimite kvaliteedi, ohutuse ja tõhususe hindamine ning müügiloo andmine peaks jätkuvalt olema pädevate asutuste ülesanne. Samuti tuleks sätestada võimalus küsida pediatriakomitee arvamusel seoses ravimi vastavusega ning seoses kvaliteedi, ohutuse ja tõhususega lastel.
- (17) Selleks et anda tervishoiutöötajatele ja patsientidele teavet ravimite ohutu ja tõhusa kasutamise kohta lastel ning et suurendada läbipaistvust, tuleks ravimi infolehele kanda teave lastel läbiviidud uuringute tulemuste kohta, samuti teave pediatriliste uuringute programmide staatuse kohta ning teave uuringust loobumise ja uuringu edasilükkamise kohta. Kui kõik meetmed pediatrilise uuringu programmis on täidetud, tuleks see märkida müügiloole ja see peaks olema aluseks, mille põhjal ravimitootjad võivad saada soodustust programmile vastavuse eest.
- (18) Selleks et määrata kindlaks lastel kasutamiseks loa saanud ravimid ja lubada nende väljakirjutamist, tuleks sätestada, et nende ravimite etikett, millele on märgitud näidustus lastel kasutamiseks, peab sisaldama märki, mille on valinud komisjon pediatriakomitee soovitusel.
- (19) Selleks et luua stiimulid lubatud ravimitele, mis ei ole enam kaitstud intellektuaalomandi õigustega, tuleb võtta kasutusele uut tüüpi müügiluba – pediatrias kasutatava ravimi müügiluba. Pediatrias kasutatava ravimi müügiloo väljaandmisel tuleks kasutada kehtivat müügilubade väljaandmise korda, kuid see peaks olema spetsiaalselt ette nähtud eranditult lastel kasutamiseks väljatöötatud ravimitele. Pediatrias kasutatava ravimi müügiloo saanud ravimi nimetuses peaks jätkuvalt olema võimalik kasutada vastava täiskasvanutel kasutamiseks lubatud ravimi olemasolevat margitoote nimetust, et kasutada ära olemasoleva kaubamärgi tuntust ning samal ajal saada kasu uue müügiloo seotud andmekaitsest.
- (20) Pediatrias kasutatava ravimi müügiloo taotluse esitamisel tuleks nõuda andmeid, mis käsitlevad ravimi kasutamist lastel ja mis on kogutud heakskiidetud pediatrilise uuringu programmi kohaselt. Kõnealused andmed võivad olla saadud avaldatud kirjandusest või lisauuringutest. Pediatrias kasutatava ravimi müügiloo taotluses peaks olema võimalik viidata ka andmetele, mis sisalduvad ühenduses praegu lubatud või varem lubatud ravimi toimikus. See on kavandatud täiendava stiimulina, et julgustada väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid, sealhulgas geneeriliste ravimite tootjaid töötama välja lastel kasutatavaid patentimata ravimeid.
- (21) Käesolev määrus peaks sisaldama meetmeid, mis võimaldavad ühenduse elanikkonna suuremat juurdepääsu uutele ravimitele, mida on katsetatud ja kohandatud lastel kasutamiseks, ja vähendavad võimalust, et kogu ühenduses antaks stiimuleid ja soodustusi ilma, et osa ühenduse lastest saaks kasu asja lubatud ravimi kättesaadavusest. Ravimi müügiloo taotlus, sealhulgas pediatrias kasutatava ravimi müügiloo taotlus, mis sisaldab vastavalt heakskiidetud pediatrilise uuringu programmile saadud tulemusi, peaks vastama ühenduse tsentraliseeritud korra tingimustele, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 726/2004 artiklites 5 kuni 15.

- (22) Kui heakskiidetud pediaatrilise uuringu programmi tulemusel on ravimile, mida muude näidustuse jaoks juba turustatakse, antud luba pediaatriliseks näidustuseks, peaks müügiloo omanik olema kohustatud pediaatrilist teavet arvestades ravimi turule viima kahe aasta jooksul alates näidustuse heakskiitmise kuupäevast. Seda nõuet tuleks kohaldada üksnes juba lubatud ravimite suhtes ja seda ei tuleks kohaldada pediaatrias kasutamiseks ettenähtud müügiloo saanud ravimite suhtes.
- (23) Tuleks kehtestada täiendav kord, et anda võimalus ühtse ühenduse seisukoha saamiseks siseriiklikult lubatud ravimite kohta, kui vastavalt heakskiidetud pediaatrilise uuringu programmile saadud andmed laste kohta moodustavad osa müügiloo taotlusest. Selleks võib kasutada direktiivi 2001/83/EÜ artiklites 32, 33 ja 34 sätestatud korda. See võimaldab võtta vastu ühenduse ühtlustatud otsuse ravimi kasutamise kohta lastel ja kanda selle kõikide riikide ravimi infolehele.
- (24) On oluline tagada ravimiohutuse järelvalve süsteemi kohandamine, et lahendada eriprobleeme seoses ohutussandmete kogumisega lastel, kaasa arvatud andmete kogumisega võimaliku pikaajalise toime kohta. Tõhusus laste puhul võib samuti nõuda täiendavat uurimist pärast loa saamist. Seepärast tuleks kehtestada täiendav kohustus, mille kohaselt taotleja, kui ta esitab müügiloo taotluse, mis sisaldab heakskiidetud pediaatrilise uuringu programmi kohaselt läbi viidud uuringu tulemusi, peab märkima, kuidas ta kavatseb tagada ravimi kasutamise võimalike kõrvaltoimete ja ravimi tõhususe pikaajalise jälgimise lastel. Lisaks sellele, kui on konkreetne põhjus muretsemiseks, peaks taotleja müügiloo saamise tingimussena esitama ja rakendama riskijuhtimise süsteemi ja/või viima läbi turustamisjärgsed eriuuringud.
- (25) Rahvatervise huvides tuleb tagada käesoleva määruse tulemusel välja töötatud ja pediaatrilisteks näidustusteks lubatud ohutute ja tõhusate ravimite jätkuv kättesaadavus. Kui müügiloo omanik kavatseb sellise ravimi turustamise lõpetada, peaks olema kehtestatud kord, mis tagaks kõnealuse ravimi jätkuva kättesaadavuse. Selle saavutamiseks tuleks ametile aegsasti teatada kõikidest sellistest kavatstustest ja need avalikustada.
- (26) Ravimite puhul, mille suhtes kehtib nõue esitada lapsi käsitlevad andmed, tuleks juhul, kui kõik heakskiidetud pediaatrilise uuringu programmis sisalduvad meetmed on täidetud, kui ravimile antakse luba kõikides liikmesriikides ja kui asjakohane teave uuringute tulemuste kohta on lisatud ravimi infolehele, soodustusena pikendada nõukogu määrusega (EMÜ) nr 1768/92 ⁽¹⁾ loodud täiendava kaitse tunnistust kuue kuu võrra. Liikmesriikide ametiasutuste otsused ravimite hindade kujundamise või riiklikku ravikindlustussüsteemi kaasamise kohta ei mõjuta kõnealuse soodustuse andmist.
- (27) Käesoleva määruse kohast tunnistuse kehtivusaja pikendamise taotlust tuleks aktsepteerida ainult siis, kui tunnistus on antud vastavalt määrusele (EMÜ) nr 1768/92.
- (28) Soodustus on ettenähtud uuringute läbiviimiseks lastel ja mitte näitamaks, et ravim on lastel ohutu ja tõhus, seepärast tuleks soodustust anda isegi siis, kui pediaatrilisele näidustusele luba ei anta. Selleks et parandada kättesaadavat teavet ravimite kasutamise kohta lastel, tuleks oluline teave ravimi kasutamise kohta lastel lisada lubatud ravimi infolehele.
- (29) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1999. aasta määrusele (EÜ) nr 141/2000 harva kasutatavate ravimite kohta ⁽²⁾ antakse ravimitele, mis on nimetatud harva kasutatavateks ravimiteks, kümneaastane turustamise ainuõigus seoses müügiloo väljaandmisega harva esineva näidustuse jaoks. Kuna sellised ravimid ei ole sageli patendiga hõlmatud, ei saa soodustusena kohaldada täiendava kaitse tunnistuse kehtivusaja pikendamist, ja kui ravimid on patendiga hõlmatud, annaks täiendava kaitse tunnistuse kehtivusaja pikendamine neile kahekordse stiimuli. Seepärast tuleks täiendava kaitse tunnistuse kehtivusaja pikendamise asemel pikendada harva kasutatavate ravimite turustamise ainuõiguse kümneaastast perioodi kaheteistkümnele aastale, kui nõuded, mis käsitlevad andmeid lastel kasutamise kohta, on täielikult täidetud.
- (30) Käesolevas määruks sisalduvad meetmed ei tohiks välistada muude stiimulite või soodustuste toimimist. Ühenduse ja liikmesriikide tasandil kättesaadavate meetmete läbipaistvuse tagamiseks peaks komisjon liikmesriikide esitatud teabe põhjal koostama kõikide kättesaadavate stiimulite üksikasjaliku loetelu. Käesolevas määruks sätestatud meetmed, kaasa arvatud pediaatriliste uuringute programmide heakskiitmine, ei anna alust muude teadusuuringute toetamisega seotud ühenduse stiimulite saamiseks nagu uurimisprojektide rahastamine ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse mitmeaastaste raamprogrammide alusel.

⁽¹⁾ EÜT L 82, 2.7.1992, lk 1. Määrust on viimati muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga.

⁽²⁾ EÜT L 18, 22.1.2000, lk 1.

- (31) Selleks et parandada teabe kättesaadavust ravimite kasutamise kohta lastel ja vältida lastel tehtavate uuringute tarbetut kordamist, mis ei lisa midagi ühistesse teadmistesse, peaks direktiivi 2001/20/EÜ artiklis 11 ettenähtud Euroopa andmebaas sisaldama Euroopa registrit pediaatrias kasutatavate ravimite kliiniliste uuringute kohta, hõlmates kõik käimasolevad, ennetähtaegselt lõpetatud ja lõpetatud pediaatrilised uuringud nii ühenduses kui kolmandates riikides. Amet peaks tegema avalikustama osa andmebaasi kantud teabest, mis käsitleb lastega tehtud kliinilisi uuringuid, ning lastega tehtud kõikide kliiniliste uuringute tulemuste üksikasjad, mis on edastatud pädevatele asutustele.
- (32) Pärast komisjoni, liikmesriikide ja huvitatud isikutega konsulteerimist peaks pediaatriakomitee koostama laste ravivajaduste nimekirja ning seda regulaarselt ajakohastama. Nimekirjas tuleks kindlaks määrata olemasolevad lastel kasutatavad ravimid ning välja tuua laste ravivajadused ja uurimis- ja arendustegevuse prioriteedid. Niimoodi saavad ravimitootjad hõlpsasti teha kindlaks äritegevuse arendamise võimalused; pediaatriakomitee peaks kavandatavate pediaatriliste uuringute programme, uuringutest loobumist ja nende edasilükkamist hinnates suutma paremini hinnata vajadust ravimite ja uuringute järele; ning tervishoiutöötajatele ja patsientidele peaks olema kättesaadav teabeallikas, mis aitaks neil otsustada, millist ravimit valida.
- (33) Kliinilised uuringud lastel võivad nõuda eriteadmisi, erimetoodikat ja mõnel juhul erivahendeid ning need peaks läbi viima asjakohase väljaõpe saanud uurijad. Võrgustik, mis ühendab olemasolevad siseriiklikud ja ühenduse algatused ja uurimiskeskused, et tagada vajalik pädevus ühenduse tasandil, ning mis võtab arvesse ühenduse ja kolmanda riigi andmeid, aitaks hõlbustada koostööd ja vältida uuringute tarbetut kordamist. See võrgustik peaks kaasa aitama Euroopa teadusruumi aluste tugevdamisele ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse raamprogrammide kontekstis, tooma kasu lastele ning kujutama endast teabeallikat tööstuse jaoks.
- (34) Teatavate lubatud ravimite puhul võib ravimitootjatel juba olla andmeid ohutuse või tõhususe kohta lastel. Selleks et parandada kättesaadavat teavet ravimite kasutamise kohta lastel, tuleks selliseid andmeid omavatel firmadel nõuda andmete esitamist kõikidele pädevatele ametiasutustele liikmesriikides, kus ravim on lubatud. Sel viisil saab andmeid hinnata ja vajaduse korral tuleks teave lisada ravimi infolehele, mis on suunatud tervishoiutöötajatele ja patsientidele.
- (35) Tuleks ette näha ühendusepoolne rahastamine, et katta kõik pediaatriakomitee ja ameti tööga seotud aspektid, mis tulenevad käesoleva määruse kohaldamisest, näiteks pediaatriliste uuringute programmide hindamine, lõivudest vabastamine teaduslase nõustamise puhul ning teavitamis- ja läbipaistvusmeetmed, kaasa arvatud pediaatriliste uuringute andmebaas ja võrgustik.
- (36) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused ⁽¹⁾.
- (37) Määrust (EMÜ) nr 1768/92, direktiivi 2001/20/EÜ, direktiivi 2001/83/EÜ, ja määrust (EÜ) nr 726/2004 tuleks vastavalt muuta.
- (38) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt parandada selliste ravimite kättesaadavust, mida on katsetatud pediaatrias kasutamiseks, ei saa liikmesriigid piisaval määral saavutada ning seda saab ühenduse tasandil paremini saavutada, sest see muudab võimalikuks kasutada võimalikult laia turgu ning hoiduda piiratud ressursside hajutamisest, võib ühendus võtta meetmeid vastavalt asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttele. Vastavalt kõnealuses artiklis osutatud proportsionaalsuse põhimõttele ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

SISSEJUHATAVAD SÄTTED

1. PEATÜKK

Sisu ja mõisted

Artikkel 1

Käesoleva määrusega sätestatakse eeskirjad, mis käsitlevad inimtervishoius kasutatavate ravimite väljatöötamist, et rahuldada laste konkreetseid ravivajadusi, ilma et lastega tehtaks tarbetuid kliinilisi või muid uuringuid, ning mis on kooskõlas direktiiviga 2001/20/EÜ.

Artikkel 2

Lisaks direktiivi 2001/83/EÜ artiklis 1 määratletud mõistetele kasutatakse käesolevas määruses järgmisi mõisteid:

1) lapsed — lapsed alates sünnist kuni 18. eluaastani;

⁽¹⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

- 2) pediatrilise uuringu programm — uurimis- ja arendusprogramm, mille eesmärk on saada andmed, mis on vajalikud selleks, et määrata kindlaks tingimused, mille puhul võib ravimile anda loa kasutamiseks laste ravis;
- 3) ravim, mis on lubatud pediatriliseks näidustuseks — ravim, mida on lubatud kasutada osal lastest või kõikidel lastel ja mille suhtes lubatud kasutamise üksikasjad on esitatud vastavalt direktiivi 2001/83/EÜ artiklile 11 väljatöötatud ravimi omaduste kokkuvõttes;
- 4) pediatrias kasutatava ravimi müügiluba— sellise inimtervis-hoiu kasutatava ravimi müügiluba, mis ei ole kaitstud täiendava kaitse tunnistusega vastavalt määrusele (EMÜ) nr 1768/92 või patendiga, mis vastab täiendava kaitse tunnistuse andmise tingimustele, kusjuures müügiluba hõlmab üksnes ravinäidustusi, mis on asjakohased lastel või mõnel lasterühmal kasutamiseks, kaasa arvatud sobiv toimeainekogus, ravimvorm ja manustamisviis.
- a) inimtervishoius kasutatavate ravimite alalise komitee viis liiget ja viis asendusliiget, kes on kõnealusesse komiteesse nimetatud vastavalt määruse (EÜ) nr 726/2004 artikli 61 lõikele 1. Need viis liiget ja nende asendusliikmed nimetatakse pediatriakomiteesse inimtervishoius kasutatavate ravimite alalise komitee poolt;
- b) üks liige ja üks asendusliige, kes on nimetatud iga liikmesriigi poolt, mille pädev ametiasutus ei ole esindatud inimtervishoius kasutatavate ravimite alalise komitee liikmete kaudu;
- c) kolm liiget ja kolm asendusliiget, kelle nimetab komisjon pärast Euroopa Parlamendiga konsulteerimist avaliku osalemiskutse alusel ning kes esindavad tervishoiutöötajaid;
- d) kolm liiget ja kolm asendusliiget, kelle nimetab komisjon pärast Euroopa Parlamendiga konsulteerimist avaliku osalemiskutse alusel ning kes esindavad patsientide ühinguid.

Asendusliikmed esindavad liikmeid ja hääletavad nende eest liikmete puudumise korral.

2. PEATÜKK

Pediatriakomitee

Artikkel 3

1. Määrusega (EÜ) nr 726/2004 loodud Euroopa Ravimiameti (edaspidi "amet") juures luuakse hiljemalt 26. juuli 2007 pediatriakomitee. Pediatriakomitee loetakse looduks, kui artikli 4 lõike 1 punktides a ja b osutatud liikmed on nimetatud.

Amet täidab pediatriakomitee sekretariaadi ülesandeid ning annab komiteele ka tehnilist ja teaduslikku abi.

2. Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse pediatriakomitee suhtes määrust (EÜ) nr 726/2004, kaasa arvatud komitee liikmete sõltumatust ja erapooletust käsitlevad sätted.

3. Ameti tegevdirektor tagab nõuetekohase koostöö pediatriakomitee ning inimtervishoius kasutatavate ravimite alalise komitee, harva kasutatavate ravimite komitee, nende töörühmade ja muude teaduslike nõuanderühmade vahel.

Amet töötab välja erikorra võimalikeks konsultatsioonideks nende vahel.

Artikkel 4

1. Pediatriakomitee koosneb järgmistest liikmetest:

Punktide a ja b kohaldamisel teevad liikmesriigid ameti tegevdirektori koordineerimisel koostööd tagamaks, et pediatriakomitee lõplikusse koosseisu, sealhulgas liikmed ja asendusliikmed, kuuluksid isikud kõikidelt pediatrias kasutatavate ravimitega seotud teadusaladelt, ja vähemalt järgmistelt aladelt: ravimite väljatöötamine, pediatria, pediatriline farmaatsia, üldarstid, pediatriline farmakoloogia, pediatrilised teadusuuringud, ravimiohutuse järelevalve, eetika ja rahvatervis.

Punktide c ja d kohaldamisel võtab komisjon arvesse punktide a ja b alusel nimetatud liikmete asjatundlikkust.

2. Pediatriakomitee liikmed nimetatakse ametisse kolmeks aastaks, kusjuures ametiaega võib pikendada. Nad võivad pediatriakomitee koosolekutele kaasa võtta eksperte.

3. Pediatriakomitee valib oma liikmete seast kolmeks aastaks eesistuja, kelle võib üks kord ametisse tagasi valida.

4. Amet avalikustab liikmete nimed ja kvalifikatsiooni.

Artikkel 5

1. Arvamust ette valmistades annab pediatriakomitee oma parima, et jõuda teadusküsimustes üksmeelele. Kui üksmeelt ei saavutata, võtab pediatriakomitee vastu arvamuse, mis väljendab tema liikmete enamuse seisukohta. Arvamuses märgitakse lahkarvamused koos põhjendustega. Arvamus tehakse kättesaadavaks vastavalt artikli 25 lõigetele 5 ja 7.

2. Pediaatriakomitee koostab ise töökorra oma ülesannete täitmiseks. Töökord jõustub pärast positiivse arvamuse saamist ameti juhatuselt ja seejärel komisjonilt.

3. Komisjoni esindajad ja ameti tegevdirektor või tema esindajad võivad osaleda kõikidel pediaatriakomitee koosolekutel.

aatriakomitee võtab arvesse kogu talle kättesaadava teabe, sealhulgas kõik kolmandate riikide pädevate asutuste arvamused, otsused ja nõuanded.

II JAOTIS

NÕUDED MÜÜGILUBADELE

Artikkel 6

1. Pediaatriakomitee tööülesanded on järgmised:

- a) hinnata talle esitatud ravimeid käsitlevate pediaatriliste uuringute programmide sisu vastavalt kõnealusele määrusele ja sõnastada sellekohane arvamus;
- b) hinnata uuringutest loobumisi ja uuringute edasilükkamisi ning sõnastada sellekohane arvamus;
- c) inimintervishoiu kasutatavate ravimite alalise komitee, pädeva asutuse või taotleja nõudmisel hinnata müügiloa taotluse vastavust asjaomasele heakskiidetud pediaatrilise uuringu programmile ja sõnastada sellekohane arvamus;
- d) inimintervishoiu kasutatavate ravimite alalise komitee või pädeva asutuse nõudmisel hinnata kõiki andmeid, mis on saadud vastavalt heakskiidetud pediaatrilise uuringu programmile ning sõnastada arvamus pediaatrias kasutatava ravimi kvaliteedi, ohutuse või tõhususe kohta;
- e) anda nõu artiklis 42 osutatud uuringu jaoks kogutavate andmete sisu ja vormi osas;
- f) toetada ametit artiklis 44 osutatud Euroopa võrgustiku loomisel ja anda sellega seoses nõu;
- g) abistada teadusküsimustes käesoleva määruse eesmärkide täitmisega seotud dokumentide ettevalmistamisel;
- h) anda ameti tegevdirektori või komisjoni nõudmisel nõu küsimustes, mis on seotud lastel kasutatavate ravimitega;
- i) koostada pediaatrias kasutatavate ravimite vajaduste erinimekiri ning ajakohastada seda korrapäraselt, nagu on osutatud artiklis 43;
- j) anda ametile ja komisjonile nõu lastel kasutatavate ravimite uuringute läbiviimiseks vajalikest meetmetest teavitamise osas;
- k) teha komisjonile ettepanek artikli 32 lõikes 2 osutatud märgi kohta.

2. Oma tööülesannete täitmisel peab pediaatriakomitee kaaluma, kas kavandatud uuringutest on lastele oodata märkimisväärset raviga seotud kasu ja/või ravivajaduste täitmist. Pedia-

1. PEATÜKK

Üldised nõuded lubadele

Artikkel 7

1. Direktiivi 2001/83/EÜ artikli 6 kohase müügiloa taotlust inimintervishoiu kasutatava ravimi kohta, mis ei ole ühenduses lubatud käesoleva määruse jõustumise hetkel, käsitatakse kehtivana üksnes juhul, kui see sisaldab lisaks direktiivi 2001/83/EÜ artikli 8 lõikes 3 osutatud üksikasjadele ja dokumentidele ühte järgmistest elementidest:

- a) kõikide läbiviidud uuringute tulemusi ja üksikasju vastavalt heakskiidetud pediaatrilise uuringu programmile saadud teabe kohta;
- b) ameti otsust, millega lubatakse konkreetse ravimi puhul uuringutest loobuda;
- c) ameti otsust, millega lubatakse ravimirühma puhul vastavalt artiklile 11 uuringutest loobuda;
- d) ameti otsust, millega lubatakse uuring edasi lükata.

Punkti a kohaldamisel peab taotlusele olema lisatud ka ameti otsus pediaatrilise uuringu programmi heakskiitmise kohta.

2. Lõike 1 kohaselt esitatavad dokumendid peavad koos sisaldama andmeid kõikide lasterühmade kohta.

Artikkel 8

Loa saanud ravimite puhul, mis on hõlmatud kas täiendava kaitse tunnistusega vastavalt määrusele (EMÜ) nr 1768/92 või patendiga, mis vastab täiendava kaitse tunnistuse andmise tingimustele, kohaldatakse käesoleva määruse artiklit 7 taotluse suhtes, mis käsitlevad uut näidustust, kaasa arvatud pediaatrilist näidustust, uut ravimvormi ja uut manustamisviisi.

Esimese lõigu kohaldamisel hõlmavad artikli 7 lõikes 1 osutatud dokumendid nii olemasolevaid kui uusi näidustusi, ravimvorme ja manustamisviise.

Artikkel 9

Artiklit 7 ja 8 ei kohaldata ravimite suhtes, mis on lubatud vastavalt direktiivi 2001/83/EÜ artiklitele 10, 10a, 13 kuni 16 või 16a kuni 16i.

Artikkel 10

Konsulteerides liikmesriikide, ameti ja teiste huvitatud isikutega, koostab komisjon üksikasjaliku korra, mis käsitlevad sisu ja vormi ning millele pediatrilise uuringu programmi heakskiitmise või muutmise taotlused ning uuringust loobumise või uuringu edasilükkamise taotlused peavad vastama, et neid saaks käsitada kehtivana, ning artiklis 23 ja artikli 28 lõikes 3 osutatud vastavuskontrollide läbiviimise sätteid.

2. PEATÜKK

Uuringust loobumine

Artikkel 11

1. Artikli 7 lõike 1 punktis a osutatud teabe esitamise nõudest loobutakse konkreetse ravimi või ravimirühma puhul, kui on tõendeid järgmiste asjaolude kohta:

- a) konkreetne ravim või ravimirühm ei ole tõenäoliselt tõhus või on ohtlik osale või kõikidele lastele;
- b) haigus või haigusseisund, mille jaoks konkreetne ravim või ravimirühm on ette nähtud, esineb ainult täiskasvanutel;
- c) konkreetne ravim ei anna lastel märkimisväärset raviga seotud kasu, võrreldes olemasoleva raviga.

2. Lõikes 1 sätestatud loobumist võib lubada kas ühe või mitme konkreetse lasterühma või ühe või mitme konkreetse ravinäidustuse või nende kahe kombinatsiooni puhul.

Artikkel 12

Pediaatriakomitee võib artikli 11 lõike 1 alusel omal algatusel vastu võtta arvamuse, et konkreetse ravimi või ravimirühma puhul tuleks lubada artikli 11 lõikes 1 sätestatud loobumist.

Niipea kui pediaatriakomitee arvamuse vastu võtab, kohaldatakse artiklis 25 sätestatud menetlust. Ravimirühma puhul kohaldatakse üksnes artikli 25 lõikeid 6 ja 7.

Artikkel 13

1. Taotleja võib artikli 11 lõike 1 alusel taotleda ametilt uuringutest loobumist konkreetse ravimi puhul.

2. Pärast taotluse vastuvõtmist nimetab pediaatriakomitee raportööri ja võtab 60 päeva jooksul vastu arvamuse, kas konkreetse ravimi puhul loobumist lubada või mitte.

Nii taotleja kui pediaatriakomitee võib nõuda koosoleku läbiviimist kõnealuse 60-päevase tähtaja jooksul.

Vajaduse korral võib pediaatriakomitee nõuda taotlejalt esitatud üksikasjade ja dokumentide täiendamist. Kui pediaatriakomitee kasutab seda võimalust, pikendatakse 60-päevast tähtaega ajani, mil nõutud täiendav teave on esitatud.

3. Niipea kui pediaatriakomitee arvamuse vastu võtab, kohaldatakse artiklis 25 sätestatud menetlust.

Artikkel 14

1. Amet peab nimekirja kõikide loobumiste kohta. Nimekirja ajakohastatakse korrapäraselt (vähemalt kord aastas) ja see tehakse üldsusele kättesaadavaks.

2. Pediaatriakomitee võib igal ajal võtta vastu arvamuse, mis toetab lubatud loobumise uuesti läbivaatamist.

Konkreetset ravimit käsitleva loobumise muudatuse korral kohaldatakse artiklis 25 sätestatud menetlust.

Ravimirühma käsitleva loobumise muudatuse korral kohaldatakse artikli 25 lõikeid 6 ja 7.

3. Kui loobumine konkreetse ravimi või ravimirühma puhul tühistatakse, ei kohaldata artiklites 7 ja 8 sätestatud nõudeid 36 kuu jooksul alates loobumiste nimekirjast väljaarvamise kuupäevast.

3. PEATÜKK

Pediatrilise uuringu programm

1. Jagu

Heakskiitmise taotlused

Artikkel 15

1. Kui on kavas esitada müügiloo taotlus vastavalt artikli 7 lõike 1 punktidele a või d, artiklile 8 või artiklile 30, koostatakse pediatrilise uuringu programm ja esitatakse see ametile heakskiidu saamiseks.

2. Pediatrilise uuringu programmis esitatakse täpne ajakava ja kavandatud meetmed ravimi kvaliteedi, ohutuse ja tõhususe hindamiseks kõikide asjaomaste lasterühmade puhul. Lisaks sellele kirjeldatakse meetmeid ravimi koostise kohandamiseks lastele, et teha selle kasutamine erinevatele lasterühmadele kättesaadavamaks, hõlpsamaks, ohutumaks või tõhusamaks.

Artikkel 16

1. Artiklites 7 ja 8 osutatud müügiloo taotluste puhul või artiklites 11 ja 12 osutatud uuringust loobumise taotluste puhul esitatakse pediatrilise uuringu programm või uuringust loobumise taotlus heakskiitmiseks hiljemalt pärast direktiivi 2001/83/EÜ I lisa I osa punktis 5.2.3 määratletud farmakokiineetiliste uuringute lõpetamist täiskasvanutel, kui ei ole teisiti põhjendatud, nii et arvamus kõnealuse ravimi pediatrias kasutamise kohta oleks võimalik anda müügiloo või muu asjaomase taotluse hindamise ajal.

2. 30 päeva jooksul alates lõikes 1 ja artikli 15 lõikes 1 osutatud taotluse saamisest kontrollib amet taotluse kehtivust ja valmistab ette koondaruande pediatriakomiteele.

3. Vajaduse korral võib amet nõuda taotluse esitajalt täiendavaid andmeid ja dokumente, sellisel juhul pikendatakse 30-päevast tähtaega ajani, mil nõutud täiendav teave on esitatud.

Artikkel 17

1. Pärast seda, kui pediatriakomitee on saanud kätte pediatrilise uuringu programmi, mis on kehtiv vastavalt artikli 15 lõike 2 sätetele, nimetab ta raportööri ja võtab hiljemalt 60 päeva jooksul vastu arvamuse selle kohta, kas kavandatud uuringutega saadakse andmed, mis on vajalikud selleks, et määrata kindlaks tingimused, mille puhul võib ravimile anda loa kasutamiseks laste või lasterühmade ravis, ja samuti selle kohta, kas eeldatav raviga seotud kasu õigustab kavandatud uuringuid. Kõnealust arvamust vastu võttes kaalub komitee, kas meetmed, mida kavandatakse erinevatel lasterühmadel kasutatavate ravimite koostise kohandamisel, on asjakohased.

Nii taotleja kui pediatriakomitee võib nõuda koosoleku läbiviimist kõnealuse ajavahemiku perioodi jooksul.

2. Lõikes 1 osutatud 60-päevase tähtaja jooksul võib pediatriakomitee nõuda taotlejalt ettepanekuid muudatuste tegemiseks uuringu programmis, mis puhul pikendatakse lõikes 1 osutatud tähtaega lõpliku arvamuse vastuvõtmiseks kuni 60 päeva võrra. Sellistel juhtudel võib taotleja või pediatriakomitee nõuda täiendava koosoleku läbiviimist. Tähtaega pikendatakse ajani, mil nõutud täiendav teave on esitatud.

Artikkel 18

Kui pediatriakomitee on kas positiivse või negatiivse otsuse vastu võtnud, kohaldatakse artiklis 25 sätestatud menetlust.

Artikkel 19

Kui pediatriakomitee pärast pediatrilise uuringu programmi läbivaatamist leiab, et kõnealuse ravimi suhtes kohaldatakse artikli 11 lõike 1 punkte a, b või c, võetakse vastu negatiivne arvamus vastavalt artikli 17 lõikele 1.

Sellistel juhtudel võtab pediatriakomitee vastavalt artiklile 12 vastu arvamuse, et tuleks lubada loobumist, ning seejärel kohaldatakse artiklis 25 sätestatud menetlust.

2. Jagu

Edasilükkamised

Artikkel 20

1. Samal ajal, kui esitatakse pediatrilise uuringu programm vastavalt artikli 16 lõikele 1, võib taotleda kõikide või osa programmis esitatud meetmete algatamise või täitmise edasilükkamist. Sellist edasilükkamist põhjendatakse teaduslikult ja tehniliselt või rahvatervise seisukohast lähtudes.

Igal juhul antakse luba edasilükkamiseks, kui on asjakohane viia läbi uuringud täiskasvanutel enne uuringute alustamist lastel või kui uuringud lastel kestavad kauem kui uuringud täiskasvanutel.

2. Selle artikli rakendamise käigus saadud kogemuste põhjal võib komisjon artikli 51 lõikes 2 sätestatud korras võtta vastu sätteid, et määratleda veelgi täpsemalt edasilükkamise lubamise põhjused.

Artikkel 21

1. Samal ajal, kui pediatriakomitee võtab vastu positiivse arvamuse vastavalt artikli 17 lõikele 1, võtab ta omal algatusel või pärast taotleja poolt artikli 20 kohaselt taotluse esitamist vastu arvamuse kõigi või osa asjaomases pediatrilise uuringu programmis esitatud meetmete algatamise või täitmise edasilükkamise kohta, kui artiklis 20 määratletud tingimused on täidetud.

Edasilükkamist toetavas arvamuses täpsustatakse tähtajad esitatud meetmete algatamiseks või täitmiseks.

2. Niipea kui pediatriakomitee võtab vastu edasilükkamist toetava arvamuse vastavalt lõikele 1, kohaldatakse artiklis 25 sätestatud menetlust.

3. Jagu

Pediatrilise uuringu programmi muutmine

Artikkel 22

Kui pärast pediatrilise uuringu programmi heakskiitmist käsitleva otsuse vastuvõtmist tekib taotlejal raskusi programmi rakendamisega, nii et programm ei ole teostatav või enam sobiv, võib taotleja üksikasjaliku põhjenduse alusel esitada pediatriakomiteele taotluse muudatuste tegemiseks uuringu programmis või taotleda uuringu edasilükkamist või sellest loobumist. Pediatriakomitee vaatab 60 päeva jooksul need muudatused või loobumis- või edasilükkamistaotlused läbi ja võtab vastu arvamuse nende tagasilükkamise või heakskiitmise kohta. Kui pediatriakomitee on arvamuse vastu võtnud, olgu see positiivne või negatiivne, kohaldatakse artiklis 25 sätestatud menetlust.

4. Jagu

4. PEATÜKK

Vastavus pediaatrilise uuringu programmile**Menetluskord***Artikkel 23**Artikkel 25*

1. Müügiloa andmise eest vastutav pädev asutus kontrollib kas müügiloa saamise või sellesse muudatuste tegemise taotlus vastab artiklites 7 ja 8 sätestatud nõuetele ja kas artikli 30 kohaselt esitatud taotlus vastab heakskiidetud pediaatrilise uuringu programmile.

Kui taotlus esitatakse vastavalt direktiivi 2001/83/EÜ artiklites 27 kuni 39 sätestatud menetlusele, korraldab referentliikmesriik vastavuskontrolli, mis sisaldab vajadusel pediaatrikomitee arvamuse taotlemist vastavalt käesoleva artikli lõike 2 punktidele b ja c.

2. Pediaatrikomiteelt võib järgmistel juhtudel nõuda arvamuse esitamist selle kohta, kas taotleja läbiviidud uuringud on vastavuses heakskiidetud pediaatrilise uuringu programmiga. Sellist arvamust võivad nõuda:

- a) taotleja enne taotluse esitamist müügiloa saamiseks või muutmiseks vastavalt artiklitele 7, 8 ja 30;
- b) amet või pädev asutus punktis a osutatud taotluse hindamise käigus, kui taotlus ei sisalda arvamust uuringu programmile vastavuse kohta, mis on saadud vastusena punkti a kohaselt esitatud nõudele;
- c) iniminterviuhoius kasutatavate ravimite alaline komitee või sise-riiklik pädev asutus punktis a osutatud taotluse hindamise käigus, kui tekib kahtlus uuringu programmile vastavuse suhtes ja punktide a või b kohaselt esitatud nõudele ei ole veel vastust saadud.

Punktis a viidatud juhul, ei esita taotleja oma taotlust enne, kui pediaatrikomitee on võtnud vastu oma arvamuse, mille koopia lisatakse taotlusele.

3. Kui pediaatrikomiteelt taotletakse arvamust vastavalt lõikele 2, teeb ta seda 60 päeva jooksul alates taotluse saamisest.

Liikmesriigid võtavad selliseid arvamusi arvesse.

Artikkel 24

Kui pädev asutus kehtiva müügiloa taotluse teadusliku hindamise käigus otsustab, et uuringud müügiloa saamiseks ei ole kooskõlas heakskiidetud pediaatrilise uuringu programmiga, ei vasta ravim artiklites 36, 37 ja 38 sätestatud soodustuste ja stiimulite saamise tingimustele.

1. Kümne päeva jooksul pärast arvamuse saamist edastab amet pediaatrikomitee arvamuse taotlejale.

2. 30 päeva jooksul alates pediaatrikomitee arvamuse saamisest võib taotleja esitada ametile kirjaliku põhjendatud taotluse arvamuse uuesti läbi vaadata.

3. 30 päeva jooksul alates lõike 2 kohase uuesti läbivaatamise taotluse saamisest esitab pediaatrikomitee, olles nimetanud uue raportööri, uue arvamuse, millega kinnitab või muudab oma eelmist arvamust. Raportööril peab olema võimalus taotlejat otse küsitleda. Taotleja võib samuti teha ettepaneku enda küsitlemiseks. Raportöör teavitab viivitamata pediaatrikomiteed kirjalikult taotlejaga sõlmitava lepingu üksikasjadest. Selline arvamuse peab olema kohaselt põhjendatud ning põhjendused lisatakse uuele arvamusele, mis on lõplik.

4. Kui lõikes 2 osutatud 30-päevase tähtaja jooksul ei ole taotleja nõudnud otsuse uuesti läbi vaatamist, muutub pediaatrikomitee arvamuse lõplikuks.

5. Amet võtab otsuse vastu hiljemalt kümne päeva jooksul alates pediaatrikomitee lõpliku otsuse kättesaamisest. Otsus edastatakse taotlejale kirjalikult koos pediaatrikomitee lõpliku otsusega.

6. Artiklis 12 osutatud ravimirühma käsitleva loobumise korral võtab amet otsuse vastu kümne päeva jooksul alates pediaatrikomiteelt artikli 13 lõike 3 kohase arvamuse saamisest. Otsus lisatakse pediaatrikomitee arvamusele.

7. Ameti otsused avalikustatakse pärast kogu konfidentsiaalse sisuga äriteabe väljajätmist.

5. PEATÜKK

MUud sätted*Artikkel 26*

Pediaatrias kasutatavat ravimit välja töötav juriidiline või füüsiline isik võib enne pediaatrilise uuringu programmi esitamist ja selle rakendamise ajal küsida ametilt nõu, et kavandada ja viia läbi mitmesuguseid katseid ja uuringuid, mis on vajalikud pediaatrias kasutatava ravimi kvaliteedi, ohutuse ja tõhususe näitamiseks vastavalt määruse (EÜ) nr 726/2004 artikli 57 lõike 1 punktile n.

Lisaks sellele võib kõnealune juriidiline või füüsiline isik küsida nõu ravimiohutuse järelevalve ja riskijuhtimise süsteemi kavandamiseks ja rakendamiseks vastavalt artiklile 34.

Amet annab käesolevas artiklis ette nähtud nõuandeid tasuta.

III JAOTIS

MÜÜGILUBADE VÄLJAANDMISE KORD

Artikkel 27

Kui käesolevas jaotises ei ole sätestatud teisiti, reguleeritakse käesoleva jaotisega hõlmatud müügilubade väljaandmise korda määruses (EÜ) nr 726/2004 või direktiivis 2001/83/EÜ ette nähtud sätetega.

1. PEATÜKK

Müügilubade väljaandmise kord artiklite 7 ja 8 reguleerimise- lasse kuuluvate taotluste puhul

Artikkel 28

1. Taotleja võib määruse (EÜ) nr 726/2004 artiklites 5 kuni 15 sätestatud korras taotleda käesoleva määruse artikli 7 lõikes 1 osutatud müügiluba, mis hõlmab vähemalt ühte pediatrilist näidustust vastavalt heakskiidetud pediatrilise uuringu programmile läbiviidud uuringu tulemuste põhjal.

Kui müügiluba välja antakse, esitatakse kõikide nende uuringute tulemused ravimi omaduste kokkuvõttes ja vajaduse korral ka ravimi infolehel, tingimusel et pädev asutus peab teavet patsientidele vajalikuks, olenemata sellest, kas kõik asjaomased pediatrilised näidustused kiideti pädeva asutuse poolt heaks või mitte.

2. Kui müügiluba välja antakse või seda muudetakse, märgitakse igasugune uuringutest loobumine või nende edasilükkamine, mille jaoks on antud luba vastavalt käesolevale määrusele, ravimi omaduste kokkuvõttesse ja vajaduse korral ravimi infolehele.

3. Kui taotlus vastab kõikidele läbiviidud heakskiidetud pediatrilise uuringu programmis sisalduvatele meetmetele ja kui ravimi omaduste kokkuvõtte kajastab heakskiidetud pediatrilise uuringu programmi kohaselt läbiviidud uuringu tulemusi, lisab pädev asutus müügiluale kinnituse selle kohta, et taotlus vastab läbiviidud heakskiidetud pediatrilise uuringu programmile. Artikli 45 lõike 3 täitmiseks osutatakse kinnitusel, kas heakskiidetud pediatrilise uuringu programmis sisalduvad olulised uuringud on lõpetatud pärast käesoleva määruse jõustumist.

Artikkel 29

Direktiivi 2001/83/EÜ alusel lubatud ravimite puhul võib direktiivi 2001/83/EÜ artiklites 32, 33 ja 34 sätestatud korras esitada käesoleva määruse artiklis 8 osutatud taotluse, et saada luba uue näidustuse jaoks, kaasa arvatud loa laiendamine lastel kasutamiseks, või uue ravimvormi või uue manustamisviisi jaoks.

Kõnealune taotlus peab vastama artikli 7 lõike 1 punktis a sätestatud nõudele.

Menetlus piirduv ravimi omaduste kokkuvõtte konkreetsete muudetavate osade hindamisega.

2. PEATÜKK

Pediaatrias kasutatava ravimi müügiluba

Artikkel 30

1. Pediaatrias kasutatava ravimi müügiloa taotlus ei piira kuidagi õigust taotleda müügiluba teiste näidustuste jaoks.

2. Pediaatrias kasutatava ravimi müügiloa taotlusele tuleb lisada teave ja dokumendid, mis on vajalikud selleks, et hinnata ravimi kvaliteeti, ohutust ja tõhusust lastel, kaasa arvatud mis tahes erianndmed, mis on vajalikud toote sobiva toimeainekoguse, ravimvormi või manustamisviisi kinnitamiseks, vastavalt heakskiidetud pediatrilise uuringu programmile.

Taotlus peab samuti sisaldama ameti otsust kõnealuse pediatrilise uuringu programmi heakskiitmise kohta.

3. Kui ravimi kasutamiseks antakse või on juba antud luba liikmesriikides või ühenduses, võib pediaatrias kasutatava ravimi müügiloa taotluses vajaduse korral viidata kõnealuse ravimi toimikus sisalduvatele andmetele vastavalt määruse (EÜ) nr 726/2004 artikli 14 lõikele 11 või direktiivi 2001/83/EÜ artiklile 10.

4. Ravimi puhul, millele antakse pediaatrias kasutatava ravimi müügiluba, võib jätkuvalt kasutada mis tahes sama toimeainet sisaldava ravimi nimetust, mille kohta sama loaomanik on saanud loa kasutamiseks täiskasvanutel.

Artikkel 31

Ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 726/2004 artikli 3 lõike 2 kohaldamist, võib pediaatrias kasutatava ravimi müügiloa taotluse esitada määruse (EÜ) nr 726/2004 artiklites 5 kuni 15 sätestatud korras.

3. PEATÜKK

Identifitseerimine*Artikkel 32*

1. Kui ravimile antakse pediatrias kasutamiseks ettenähtud ravimi müügiluba, sisaldab ravimi etikett lõike 2 kohaselt kokkulepitud märki. Ravimi infolehel selgitatakse märki tähendust.

2. Komisjon valib märki pediatriakomitee soovitusel alusel 26. jaanuar 2008. Komisjon avalikustab selle märki.

3. Käesoleva artikli sätteid kohaldatakse ka ravimite suhtes, millele on antud luba enne käesoleva määruse jõustumist, ning ravimite suhtes, millele on antud luba pärast käesoleva määruse jõustumist, kuid enne märki avalikustamist, kui ravimid on lubatud pediatrilisteks näidustusteks.

Sellisel juhul peab lõikes 1 osutatud märk ja selle seletus sisaldama asjaomase ravimi etiketil ja infolehel hiljemalt kaks aastat pärast märki avalikustamist.

IV JAOTIS

LOA ANDMISE JÄRGSED NÕUDED*Artikkel 33*

Kui ravimitele antakse luba pediatriliseks näidustuseks pärast heakskiidetud pediatrilise uuringu programmi läbiviimist ja kõnealuseid ravimeid on juba turustatud muude näidustuste jaoks, viib müügiloa omanik kahe aasta jooksul alates pediatrilise näidustuse jaoks loa saamisest kõnealuse ravimi turule pediatrilise näidustuse jaoks. Need tähtajad tuleks kanda avalikku registrisse, mida koordineerib amet.

Artikkel 34

1. Järgmistel juhtudel täpsustab taotleja meetmed, millega tagatakse ravimi kasutamise tõhususe ja võimalike kõrvaltoimete jälgimine lastel:

- a) müügiloa taotlused, mis sisaldavad pediatrilist näidustust;
- b) taotlused juba lubatud ravimi müügiloale pediatrilise näidustuse lisamise kohta;
- c) pediatrias kasutatava ravimi müügiloa taotlused.

2. Kui on konkreetne põhjus muretsemiseks, nõuab pädev asutus ravimile müügiloa andmise tingimusena, et taotleja kehtestaks riskijuhtimise süsteemi või viiks läbi turustamisjärgsed eriuuringud ja esitaks need läbivaatamiseks. Riskijuhtimise süsteem peab sisaldama ravimiohutuse järelevalvega seotud ja sekkumiste kogumit, mis on kavandatud selleks, et identifitseerida, iseloomustada, vältida või minimeerida ravimitega seotud riske, kaasa arvatud kõnealuste sekkumiste tõhususe hinnangut.

Iga riskijuhtimissüsteemi tõhususe hinnang ja kõikide läbiviidud uuringute tulemused tuleb lisada direktiivi 2001/83/EÜ artikli 104 lõikes 6 ja määruse (EÜ) nr 726/2004 artikli 24 lõikes 3 osutatud perioodilistele ohutusaruannetele.

Lisaks sellele võib pädev asutus nõuda täiendavate aruannete esitamist, et hinnata iga riski minimeerimise süsteemi tõhusust ja iga läbiviidud uuringu tulemusi.

3. Lisaks lõigetele 1 ja 2, kohaldatakse määruses (EÜ) nr 726/2004 ja direktiivis 2001/83/EÜ sisalduvaid ravimiohutuse järelevalvet puudutavaid sätteid müügiloa andmise suhtes ravimitele, mis on lubatud pediatrilisteks näidustusteks.

4. Uuringu edasilükkamise korral esitab müügiloa omanik ametile aastaaruande, millega antakse uut teavet pediatriliste uuringute kulgemise kohta vastavalt ameti otsusele, millega kiideti heaks pediatrilise uuringu programm ja anti luba uuringu edasilükkamiseks.

Amet teavitab pädevat asutust, kui leitakse, et müügiloa omanik ei ole järginud ameti otsust, millega kiideti heaks pediatrilise uuringu programm ja anti luba uuringu edasilükkamiseks.

5. Amet koostab juhised käesoleva artikli kohaldamiseks.

Artikkel 35

Kui ravimile on antud luba pediatriliseks näidustuseks ja kui ravimi müügiloa omaniku suhtes on kohaldatud artiklite 36, 37 või 38 alusel soodustusi või stiimuleid ning selline kaitseperiood on lõppenud, ning kui ravimi müügiloa omanik lõpetab ravimi turustamise, annab müügiloa omanik müügiloa üle kolmandale isikule, kes on teatanud oma kavatsusest jätkata kõnealuse ravimi turustamist, või lubab kolmandal isikul kasutada ravimi toimikus sisalduvaid farmatseutilisi, prekliinilisi ja kliinilisi andmeid direktiivi 2001/83/EÜ artikli 10c alusel.

Müügiloa omanik teavitab ametit oma kavatsusest lõpetada ravimi turustamine vähemalt kuus kuud enne turustamise lõpetamist. Amet avalikustab selle teabe.

V JAOTIS

SOODUSTUSED JA STIIMULID*Artikkel 36*

1. Kui artikli 7 või 8 kohaselt esitatud taotlus sisaldab kõikide selliste uuringute tulemusi, mis on läbi viidud vastavalt heakskiidetud pediatrilise uuringu programmile, on patendi või täiendava kaitse tunnistuse omanikul õigus saada määruse (EMÜ) nr 1768/92 artikli 13 lõigetes 1 ja 2 viidatud kuuekuulist pikendust.

Esimest lõiku kohaldatakse ka siis, kui heakskiidetud pediatrilise uuringu programmi läbiviimise tulemusel ei anta luba pediatriliseks näidustuseks, kuid läbiviidud uuringute tulemused kajastuvad asjaomase ravimi omaduste kokkuvõttes, ja vajaduse korral ravimi infolehel.

2. Artikli 28 lõikes 3 osutatud kinnituse lisamist müügilole kasutatakse käesoleva artikli lõike 1 kohaldamisel.

3. Kui on kasutatud direktiivis 2001/83/EÜ sätestatud menetlusi, antakse luba lõikes 1 osutatud kuuekuuliseks pikendamiseks üksnes juhul, kui ravim on lubatud kõikides liikmesriikides.

4. Lõikeid 1, 2 ja 3 kohaldatakse ravimite suhtes, mis on kaitstud täiendava kaitse tunnistusega vastavalt määrusele (EMÜ) nr 1768/92 või patendiga, mis vastab täiendava kaitse tunnistuse andmise tingimustele. Neid ei kohaldata ravimite suhtes, mis on vastavalt määrusele (EÜ) nr 141/2000 nimetatud harva kasutatavateks ravimiteks.

5. Artikli 8 kohaste taotluste esitamisel, mille tulemusel antakse müügiluba uue pediatrilise näidustuse jaoks, ei kohaldata lõikeid 1, 2 ja 3, kui taotleja soovib asjaomase ravimi turukaitse perioodi pikendamist ühe aasta võrra ja kui talle see pikendus võimaldatakse põhjusel, et sellise uue pediatrilise näidustusega kaasneb märkimisväärne kasu võrreldes olemasoleva raviga, vastavalt määruse (EÜ) nr 726/2004 artikli 14 lõikele 11 või direktiivi 2001/83/EÜ artikli 10 lõike 1 neljandale lõigule.

Artikkel 37

Kui müügiloa taotlus esitatakse ravimi jaoks, mis on vastavalt määrusele (EÜ) nr 141/2000 nimetatud harva kasutatavaks ravimiks, ja kõnealune taotlus sisaldab kõikide vastavalt heakskiidetud pediatrilise uuringu programmile läbi viidud uuringute tulemusi ning kui väljaantud müügilole on lisatud käesoleva määruse artikli 28 lõikes 3 osutatud kinnitus, pikendatakse määruse (EÜ) nr 141/2000 artikli 8 lõikes 1 osutatud kümneaastast tähtaega kaheteistkümnele aastale.

Esimest lõiku kohaldatakse ka siis, kui heakskiidetud pediatrilise uuringu programmi läbiviimise tulemusel ei anta luba pediatriliseks näidustuseks, kuid läbiviidud uuringute tulemused kajastuvad kõnealuse ravimi omaduste kokkuvõttes ja vajaduse korral ravimi infolehel.

Artikkel 38

1. Kui müügiluba pediatrias kasutamiseks antakse välja vastavalt määruse (EÜ) nr 726/2004 artiklitele 5 kuni 15, kohaldatakse andmete ja turu kaitsmiseks kõnealuse määruse artikli 14 lõikes 11 osutatud tähtaegasid.

2. Kui pediatrias kasutatava ravimi müügiluba antakse välja direktiivis 2001/83/EÜ sätestatud korras, kohaldatakse andmete

ja turu kaitsmiseks kõnealuse direktiivi artikli 10 lõikes 1 osutatud tähtaegasid.

Artikkel 39

1. Lisaks artiklites 36, 37 ja 38 sätestatud soodustustele ja stiimulitele võib pediatrias kasutatavatele ravimitele anda ka teisi ühenduse või liikmesriikide sätestatud stiimuleid, et toetada pediatrias kasutatavate ravimite uurimist, väljatöötamist ja kättesaadavust.

2. 26. jaanuar 2008 edastavad liikmesriigid komisjonile üksikasjaliku teabe mis tahes meetmete kohta, mida nad on võtnud pediatrias kasutatavate ravimite uurimise, väljatöötamise ja kättesaadavuse toetamiseks. Seda teavet ajakohastatakse korrapäraselt komisjoni nõudmisel.

3. 26. juuli 2008 teeb komisjon üldsusele kättesaadavaks üksikasjaliku nimekirja kõikidest ühenduse ja liikmesriikide sätestatud soodustustest ja stiimulitest pediatrias kasutatavate ravimitega seotud uuringute ning selliste ravimite väljatöötamise ja kättesaadavuse toetamiseks. Seda nimekirja ajakohastatakse korrapäraselt ja tehakse pärast ajakohastamist üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 40

1. Ühenduse eelarves nähakse ette lastel kasutatavate ravimitega uuringute tegemise fond, et toetada patendi või täiendava kaitse tunnistusega hõlmamata ravimite või toimeainetega seotud uuringuid.

2. Lõikes 1 nimetatud ühenduse rahalist toetust antakse ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse raamprogrammide kaudu või ühenduse muu uuringute rahastamise algatuse kaudu.

VI JAOTIS

TEABEVAHETUS JA KOOSKÕLASTAMINE

Artikkel 41

1. Direktiivi 2001/20/EÜ artikliga 11 loodud Euroopa andmebaas sisaldab lisaks kõnealuse direktiivi artiklites 1 ja 2 osutatud kliinilistele uuringutele neid kolmandates riikides läbiviidud kliinilisi uuringuid, mis sisalduvad heakskiidetud pediatriliste uuringute programmides. Selliste kolmandates riikides läbiviidud kliiniliste uuringute puhul kannab kõnealuse direktiivi artiklis 11 loetletud üksikasjad registrisse pediatrilise uuringu programmi käsitleva ameti otsuse adressaat.

Erandina direktiivi 2001/20/EÜ artikli 11 sätetest, avalikustab amet osa Euroopa registrisse kantud pediatrilisi kliinilisi uuringuid käsitlevast teabest.

2. Amet avalikustab kõikide lõikes 1 osutatud uuringute ning artiklite 45 ja 46 kohaselt pädevatele asutustele esitatud mis tahes muude uuringute tulemuste üksikasjad, olenemata sellest, kas uuringud lõpetati enneaegselt või mitte. Kliiniliste uuringute rahastaja saadab need tulemused viivitamata ametile, pediaatrialise uuringu programmi käsitleva ameti arvamuse saajale või vajadusel müügiloo omanikule.

3. Komisjon koostab ameti, liikmesriikide ja huvitatud isikutega konsulteerides suunised lõikes 1 osutatud ja direktiivi 2001/20/EÜ artikliga 11 loodud Euroopa andmebaasi sisestatava teabe laadi kohta, lõike 1 kohaldamisel üldsusele kättesaadavaks tehtava teabe laadi kohta, selle kohta, kuidas lõike 2 kohaldamisel kliinilise uuringu tulemused esitatakse ja avalikustatakse, ning sellega seotud ameti vastutuse ja ülesannete kohta.

Artikkel 42

Liikmesriigid koguvad kättesaadavaid andmeid selle kohta, kuidas lastel ravimeid kasutatakse, ja esitavad kõnealused andmed ametile 26. jaanuar 2009.

Pediaatriakomitee annab suunised kogutavate andmete sisu ja vormi kohta 26. oktoober 2007.

Artikkel 43

1. Artiklis 42 osutatud teabe põhjal ja pärast komisjoni, liikmesriikide ja huvitatud isikutega konsulteerimist koostab pediaatriakomitee ravivajaduste nimekirja, mille eesmärk on eelkõige teha kindlaks uurimisprioriteedid.

Amet avalikustab nimekirja kõige varem 26. jaanuar 2009 ja hiljemalt 26. jaanuar 2010 ning ajakohastab seda korrapäraselt.

2. Ravivajaduste nimekirja koostamisel võetakse arvesse lastel haiguste esinemise sagedust, ravitavate haiguste raskust, alternatiivsete ravimeetodite kättesaadavust ja sobivust lastel esinevate haiguste puhul, kaasa arvatud nende ravimeetodite tõhusust ja kõrvaltoimet, samuti konkreetselt pediaatriaga seotud ohutusküsimusi ning kolmandates riikides tehtud uuringute tulemuste põhjal saadud mis tahes andmeid.

Artikkel 44

1. Amet töötab pediaatriakomitee teaduslikul toetusel välja Euroopa võrgustiku pediaatriliste uuringute läbiviimiseks eriteadmisi omavatest olemasolevatest siseriiklikest ja Euroopa võrgustikest, uurijatest ja uurimiskeskustest.

2. Euroopa võrgustiku eesmärk peaks muu hulgas olema kooskõlastada pediaatrias kasutatavate ravimite uuringuid,

parandada vajalikku teaduslikku ja haldusalast pädevust Euroopa tasandil ning vältida lastel läbiviidavate uuringute ja katsete tarbetut kordamist.

3. 26. jaanuar 2008 võtab ameti juhatus tegevdirektori ettepanekul ning pärast konsulteerimist komisjoni, liikmesriikide ja huvitatud isikutega vastu Euroopa võrgustiku käivitamise ja toimimise rakendusstrateegia. Võrgustik peab vajaduse korral olema kooskõlas Euroopa teadusruumi aluste tugevdamise põhimõtetega ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistevõrgu raamprogrammide kontekstis.

Artikkel 45

1. 26. jaanuar 2008 esitab ühenduses lubatud selliste ravimite müügiloo omanik, mille kohta pediaatrilised uuringud on käesoleva määruse jõustumise ajaks juba läbi viidud, need uuringud hindamiseks pädevale asutusele.

Pädev asutus võib ajakohastada ravimi omaduste kokkuvõtet ja ravimi infolehte ning võib muuta vastavalt müügiluba. Pädevad asutused vahetavad teavet esitatud uuringute kohta ja vajadusel selle kohta, milline on uuringute mõju asjaomastele müügilubadele.

Amet kooskõlastab teabevahetust.

2. Pediaatrilise uuringu programmi võib lisada kõik lõikes 1 osutatud pediaatrilised uuringud ja kõik enne käesoleva määruse jõustumist alustatud pediaatrilised uuringud, ning neid võetakse arvesse, kui pediaatriakomitee hindab uuringutest loobumise ja nende edasilükkamise taotlusi ning kui pädevad asutused hindavad artiklite 7, 8 või 30 kohaselt esitatud taotlusi.

3. Ilma et see piiraks eelmise lõike kohaldamist, antakse artiklites 36, 37 ja 38 sätestatud soodustusi ja stiimuleid üksnes tingimusel, et heakskiidetud pediaatrilise uuringu programmis sisalduvad olulised uuringud on lõpetatud pärast käesoleva määruse jõustumist.

4. Ametiga kooskõlastades koostab komisjon vastavalt lõikele 3 suunised uuringute olulisuse hindamiskriteeriumide määratlemiseks.

Artikkel 46

1. Muud uuringud, mida toetab müügiloo omanik ja mis käsitlevad müügilooaga hõlmatud ravimite kasutamist lastel, olenemata sellest, kas need on läbi viidud vastavalt heakskiidetud pediaatrilise uuringu programmile või mitte, tuleb esitada pädevale asutusele kuue kuu jooksul pärast kõnealuste uuringute läbiviimist.

2. Lõiget 1 kohaldatakse olenemata sellest, kas müügiloo omanik kavatseb taotleda müügiluba pediaatrilise näidustuse jaoks.

3. Pädev asutus võib ajakohastada ravimi omaduste kokkuvõtet ja ravimi infolehte ning võib muuta vastavalt müügiluba.

4. Pädevad asutused vahetavad teavet esitatud uuringute kohta ja vajadusel selle kohta, milline on uuringute mõju asjaomastele müügilubadele.

5. Amet kooskõlastab teabevahetust.

VII JAOTIS

ÜLD- JA LÕPPSÄTTED

1. PEATÜKK

Üldsätted

1. Jagu

Lõivud, ühenduse rahastamine, karistused ja aruanded

Artikkel 47

1. Kui pediaatrias kasutamiseks ettenähtud müügiloo taotlus esitatakse määruses (EÜ) nr 726/2004 sätestatud korras, määratakse taotluse läbivaatamiseks ja müügiloo säilitamiseks ettenähtud vähendatud lõivude suurus kindlaks vastavalt sätetele, mis tuleb ette näha määruse (EÜ) nr 726/2004 artikli 70 kohaselt.

2. Kohaldatakse nõukogu 10. veebruari 1995. aasta määrust (EÜ) nr 297/95 Euroopa Ravimihindamisametile makstavate lõivude kohta. ⁽¹⁾

3. Järgmised hindamised pediaatriakomitees on tasuta:

- a) uuringust loobumise taotluste hindamine;
- b) uuringu edasilükkamise taotluste hindamine;
- c) pediaatriliste uuringute programmide hindamine;
- d) heakskiidetud pediaatrilise uuringu programmile vastavuse hindamine.

Artikkel 48

Määruse (EÜ) nr 726/2004 artiklis 67 sätestatud ühenduse rahaline toetus katab kõik pediaatriakomitee tööga seotud aspektid, sealhulgas ekspertide antud teaduslik tugi, ja kõik ameti tööga seotud aspektid, sealhulgas pediaatriliste uuringute programmide hindamine, teaduslane nõustamine ja lõivudest vabastamine, mis on sätestatud käesoleva määrusega, ning toetab ameti tegevust vastavalt käesoleva määruse artiklitele 41 ja 44.

⁽¹⁾ EÜT L 35, 15.2.1995, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1905/2005 (ELT L 304, 23.11.2005, lk 1).

Artikkel 49

1. Ilma et see piiraks Euroopa ühenduste privileegide ja immuuteetide protokollide kohaldamist, määrab iga liikmesriik kindlaks karistused, mida kohaldatakse käesoleva määruse või selle alusel vastuvõetud rakendusmeetmete sätete rikkumise korral seoses direktiivis 2001/83/EÜ sätestatud korras lubatud ravimitega, ning võtab kõik vajalikud meetmed kõnealuste karistuste rakendamiseks. Karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni kõnealustest sätetest 26. oktoober 2007. Nad teatavad viivitamata kõikidest edaspidistest muudatustest.

2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata kõikidest käesoleva määruse rikkumise tulemusel algatatud kohtuvaidlustest.

3. Ameti nõudmisel võib komisjon kehtestada rahatrahvide käesoleva määruse või selle alusel vastuvõetud rakendusmeetmete sätete rikkumise korral seoses määruses (EÜ) nr 726/2004 sätestatud korras lubatud ravimitega. Maksimumsummad ning tingimused ja meetodid kõnealuste trahvide sissenõudmiseks sätestatakse käesoleva määruse artikli 51 lõikes 2 osutatud korras.

4. Komisjon avalikustab kõikide isikute nimed, kes rikuvad käesoleva määruse sätteid või selle alusel vastuvõetud mis tahes rakendusmeetmeid ning määratud rahatrahvide suurused ja nende määramise põhjused.

Artikkel 50

1. Ameti ettekande põhjal ja vähemalt kord aastas avalikustab komisjon nimekirja ravimite tootjatest ja toodetest, kes või mis on saanud kasu käesolevas määruses esitatud soodustustest ja stiimulitest, ning ravimite tootjatest, kes ei ole järginud käesolevas määruses sätestatud kohustusi. Selle teabe esitavad ametile liikmesriigid.

2. 26. jaanuar 2013 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule üldaruande käesoleva määruse kohaldamisel saadud kogemustest. Aruanne sisaldab eelkõige üksikasjalikku nimekirja kõikidest ravimitest, millele on antud luba pediaatrias kasutamiseks alates käesoleva määruse jõustumisest.

3. 26. jaanuar 2017 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande artiklite 36, 37 ja 38 kohaldamisel saadud kogemustest. Aruanne sisaldab soodustuste ja stiimulite majandusliku mõju analüüsi koos käesoleva määruse kohaldamisest rahvatervisele tuleneva hinnangulise mõju analüüsiga, eesmärgiga esitada vajalikke muudatusettepanekuid.

4. Tingimusel et korraliku analüüsi tegemiseks on piisavalt andmeid, täidetakse lõike 3 sätet samal ajal, kui täidetakse lõike 2 sätet.

2. Jagu

Alaline komitee*Artikkel 51*

1. Komisjoni abistab direktiivi 2001/83/EMÜ artikli 121 alusel moodustatud inimtervishoiu kasutatavate ravimite alaline komitee (edaspidi "komitee").

2. Kui osutatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse otsuse artikli 8 sätteid.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kolm kuud.

3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

*2. PEATÜKK***Muudatused***Artikkel 52*

Määrust (EMÜ) nr 1768/92 muudetakse järgmiselt:

1) Artiklisse 1 lisatakse järgmine mõiste:

"e) kehtivusaja pikendamise taotlus – käesoleva määruse artikli 13 lõike 3 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsember 2006 määruse (EÜ) nr 1901/2006 pediatrias kasutatavate ravimite kohta (*) artikli 36 kohaselt väljaantud tunnistuse kehtivusaja pikendamise taotlus

(*) ELT L 378, 27.12.2006, lk 1";

2) Artiklile 7 lisatakse järgmised lõiked:

"3. Kehtivusaja pikendamise taotluse võib teha siis, kui esitatakse tunnistuse taotlus või kui tunnistuse taotlus on menetlemisel, ning kui artikli 8 lõike 1 punkti d või vastavalt artikli 8 lõike 1a nõuded on täidetud.

4. Juba antud tunnistuse kehtivusaja pikendamise taotlus esitatakse vähemalt kaks aastat enne tunnistuse kehtivusaja lõppu.

5. Ilma et see piiraks lõike 4 kohaldamist, esitatakse viie aasta jooksul pärast määruse (EÜ) nr 1901/2006 jõustumist taotlus juba välja antud tunnistuse pikendamiseks hiljemalt kuus kuud enne tunnistuse kehtetuks muutmist."

3) Artiklit 8 muudetakse järgmiselt:

a) lõikele 1 lisatakse järgmine punkt:

"d) kui tunnistuse taotlus sisaldab taotlust kehtivusaja pikendamiseks:

i) koopiati kinnitusest, mis näitab vastavust läbi viidud heakskiidetud pediatrilise uuringu programmile vastavalt määruse (EÜ) nr 1901/2006 artikli 36 lõikele 1;

ii) vajaduse korral lisaks punktis b osutatud toote turuleviimise loa koopiale tõendid ravimi kõikide teiste liikmesriikide turule viimise lubade kohta vastavalt määruse (EÜ) nr 1901/2006 artikli 36 lõikele 3.";

b) lisatakse järgmised lõiked:

"1a. Kui tunnistuse taotlus on menetlemisel, sisaldab artikli 7 lõike 3 kohane kehtivusaja pikendamise taotlus lõike 1 punktis d osutatud üksikasju ja viidet juba registreeritud tunnistuse taotlusele.

1b. Juba antud tunnistuse kehtivusaja pikendamise taotlus sisaldab lõike 1 punktis d osutatud üksikasju ja juba antud tunnistuse koopiati.";

c) lõige 2 asendatakse järgmisega:

"2. Liikmesriigid võivad tunnistuse taotlemisel ja tunnistuse kehtivusaja pikendamise taotlemisel näha ette lõivu."

4) Artiklit 9 muudetakse järgmiselt:

a) lõikele 1 lisatakse järgmine lõik:

"Tunnistuse kehtivusaja pikendamise taotlus esitatakse asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele.";

b) lõikele 2 lisatakse järgmine punkt:

"f) vajadusel viide selle kohta, et taotlus sisaldab kehtivusaja pikendamise taotlust.";

c) lisatakse järgmine lõige:

"3. Lõiget 2 kohaldatakse juba antud tunnistuse kehtivusaja pikendamise taotlusest teatamise puhul või kui tunnistuse taotlus on menetlemisel. Teade sisaldab täiendavalt viidet tunnistuse kehtivusaja pikendamise taotlusele."

5) Artiklile 10 lisatakse järgmine lõige:

“6. Lõikeid 1 kuni 4 kohaldatakse *mutatis mutandis* kehtivusaja pikendamise taotluse suhtes.”.

6) Artiklile 11 lisatakse järgmine lõige:

“3. Lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse antud tunnistuse kehtivusaja pikendamise taotluse rahuldamist või tagasilükkamist käsitleva teate suhtes.”.

7) Artiklile 13 lisatakse järgmine lõige:

“3. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaegu pikendatakse kuue kuu võrra juhul, kui kohaldatakse määruse (EÜ) nr 1901/2006 artiklit 36. Sellisel juhul võib käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tähtaega pikendada vaid ühe korra.”.

8) Lisatakse järgmine artikkel:

“Artikkel 15a

Kehtivusaja pikendamise tühistamine

1. Kehtivusaja pikendamine võidakse tühistada, kui pikendus on antud vastuolus määruse (EÜ) nr 1901/2006 artikli 36 sätetega.

2. Igäüks võib esitada kehtivusaja pikendamise tühistamise taotluse organile, kes siseriiklike seaduste kohaselt vastutab põhipatendi tühistamise eest.”.

9) Artiklit 16 muudetakse järgmiselt:

a) artikli 16 tekst muutub sama artikli lõikeks 1;

b) lisatakse järgmine lõige:

“2. Kui kehtivusaja pikendamine tühistatakse vastavalt artiklile 15a, avaldab artikli 9 lõikes 1 osutatud asutus sellekohase teate.”.

10) Artikkel 17 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 17

Kaebused

Artikli 9 lõikes 1 nimetatud asutuse või artikli 15 lõikes 2 ja artikli 15a lõikes 2 nimetatud organite käesoleva määruse alusel tehtud otsuste peale võib esitada kaebuse samamoodi, nagu on sätestatud siseriiklikes seadustes riiklike patentidega seotud sarnaste otsuste peale kaebuste esitamine.”.

Artikkel 53

Direktiivi 2001/20/EÜ artiklile 11 lisatakse järgmine lõik:

“4. Erandina lõikest 1 avalikustab amet osa Euroopa registrisse kantud pediatrilisi kliinilisi uuringuid käsitlevast teabest, mis on kantud Euroopa andmebaasi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsember 2006 määruse (EÜ) nr 1901/2006 pediatrias kasutatavate ravimite kohta (*) sätetele

(*) ELT L 378, 27.12.2006, lk 1”.

Artikkel 54

Direktiivi 2001/83/EÜ artikli 6 lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

“1. Liikmesriigi turul ei tohi turustada ühtegi ravimit, kui liikmesriigi pädevad asutused ei ole välja andnud müügiluba kooskõlas käesoleva direktiiviga või määrusega (EÜ) nr 726/2004, mida tuleb lugeda koostoimes Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsember 2006 määrusega (EÜ) nr 1901/2006 pediatrias kasutatavate ravimite kohta (*)

(*) ELT L 378, 27.12.2006, lk 1”.

Artikkel 55

Määrust (EÜ) nr 726/2004 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 56 lõige 1 asendatakse järgmisega:

“1. Ameti moodustavad:

a) inimintervishoius kasutatavate ravimite alaline komitee, mis vastutab ameti arvamuse koostamise eest mis tahes inimestel kasutatavate ravimite hindamist puudutava küsimuse kohta;

b) veterinaarias kasutatavate ravimite alaline komitee, mis vastutab ameti arvamuse koostamise eest mis tahes veterinaarias kasutatavate ravimite hindamist puudutava küsimuse kohta;

c) harva kasutatavate ravimite komitee;

d) taimsete ravimite komitee;

e) pediatriakomitee;

f) sekretariaat, mis pakub komiteedele tehnilist, teaduslikku ja haldustuge ning tagab nendevahelise kohase koordineerimise;

g) tegevdirektor, kes täidab artiklis 64 sätestatud kohustusi;

h) haldusnõukogu, kes täidab artiklites 65, 66 ja 67 sätestatud kohustusi.”

2) Artikli 57 lõikele 1 lisatakse järgmine punkt:

“t) võttes vastu otsuseid, nagu on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsember 2006 määruse (EÜ) nr 1901/2006 pediatrias kasutatavate ravimite kohta (*) artikli 7 lõikes 1

(*) ELT L 378, 27.12.2006, lk 1”.

3) Lisatakse järgmine artikkel:

“Artikkel 73a

Ameti poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1901/2006 alusel vastu võetud otsuste kohta võib asutamislepingu artiklis 230 sätestatud tingimustel esitada kaebuse Euroopa Kohtule.”.

3. PEATÜKK

Lõppsätted

Artikkel 56

Artikli 7 lõikes 1 sätestatud nõuet ei kohaldata juba esitatud taotluste suhtes kuni käesoleva määruse jõustumiseni.

Artikkel 57

1. Käesolev määrus jõustub kolmekümnnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

2. Artiklit 7 kohaldatakse alates 26. juuli 2008.

Artiklit 8 kohaldatakse alates 26. jaanuar 2009.

Artikleid 30 ja 31 kohaldatakse alates 26. juuli 2007.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 12. detsember 2006.

Euroopa Parlamendi nimel

president

J. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel

eesistuja

M. PEKKARINEN

KOMISJONI AVALDUS

Kantserogeenide, mutageenide ja reproduktiivset funktsiooni kahjustavate ainete sisaldusest tuleneva ohu tõttu nõuab komisjon 31. märtsi 2004. aasta määruse (EÜ) nr 726/2004 (milles sätestatakse ühenduse kord inim- ja veterinaarravimite lubade andmise ja järelevalve kohta ning millega asutatakse Euroopa Raviamet) artikli 5 lõike 3 ja artikli 57 lõike 1 punkti p alusel, et Euroopa Raviameti inimtervishoius kasutatavate ravimite alaline komitee esitaks oma arvamuse nendes kategooriatesse kuuluvate ainete kasutamise kohta inimestele mõeldud ravimite koostises.

Komisjon edastab inimtervishoius kasutatavate ravimite alalise komitee arvamuse Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Kuue kuu jooksul pärast inimtervishoius kasutatavate ravimite alalise komitee arvamuse esitamist teavitab komisjon Euroopa Parlamenti ja nõukogu vajalikest meetmetest, mida komisjon kavatseb esitatud arvamuse järgimiseks võtta.

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1902/2006,
20. detsember 2006,
millega muudetakse määrust 1901/2006 pediaatrias kasutatavate ravimite kohta
(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

Artikkel 1

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

Määrust (EÜ) nr 1901/2006 muudetakse järgmiselt:

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,

1) Artikli 20 lõige 2 asendatakse järgmisega:

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

“2. Käesoleva artikli rakendamise käigus saadud kogemuste põhjal võib komisjon vastavalt artikli 51 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele võtta vastu sätteid, millega muudetakse või täiendatakse käesoleva määruse vähemolulisi sätteid eesmärgiga määratleda veelgi täpsemalt edasilükkamise lubamise põhjused.”;

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

2) Artikli 49 lõige 3 asendatakse järgmisega:

(1) Määruse (EÜ) nr 1901/2006 ⁽²⁾ rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused. ⁽³⁾

“3. Ameti nõudmisel võib komisjon kehtestada rahatrahvid käesoleva määruse või selle alusel võetud rakendusmeetmete rikkumise korral seoses määruses (EÜ) nr 726/2004 sätestatud korras lubatud ravimitega. Meetmed, millega muudetakse või täiendatakse käesoleva õigusakti vähemolulisi sätteid, mis käsitlevad nimetatud rahatrahvide maksimumsummasid ning kõnealuste trahvide sissenõudmise tingimusi ja meetodeid, võetakse vastavalt artikli 51 lõikes 2 sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.”;

(2) Eelkõige tuleks anda komisjonile volitus määratleda veelgi täpsemalt pediaatrilise uuringu programmis esitatud kõikide või osa meetmete algatamise või täitmise edasilükkamise lubamise põhjused ning määrata kindlaks määruse (EÜ) nr 1901/2006 või selle alusel võetud rakendusmeetmete sätete rikkumise korral nõutavate rahatrahvide maksimumsummad ning kõnealuste trahvide sissenõudmise tingimused ja meetodid. Kuna need on üldmeetmed ja nende eesmärgiks on määruse (EÜ) nr 1901/2006 täiendamine lisades uusi vähemolulisi sätteid, tuleb need vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

3) Artikli 51 lõige 2 asendatakse järgmisega:

“2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.”

(3) Seetõttu tuleks määrust (EÜ) nr 1901/2006 vastavalt muuta,

Artikkel 2

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 14. detsembri 2006. aasta arvamus ((Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 19. detsembri 2006. aasta otsus.

⁽²⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 1.

⁽³⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

Käesolev määrus jõustub kolmekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. detsember 2006

Euroopa Parlamendi nimel

president

J. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel

eesistuja

J. KORKEAOJA

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS nr 1903/2006/EÜ,

12. detsember 2006,

millega luuakse programm "Kultuur" (2007–2013)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

sallivusel ja solidaarsusel põhinevasse ühiskonda kuulumise põhielementidele, järgides seejuures täielikult Euroopa Liidu põhiõiguste hartat.

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 151 lõike 5 esimest taanet,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust, ⁽¹⁾

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Oluline on edendada koostööd ja kultuurivahetust, et austada ja edendada kultuuride ja keelte mitmekesisust Euroopas ning parandada Euroopa kodanike teadmisi teistest Euroopa kultuuridest, samas tõstes inimeste teadlikkust Euroopa ühisest kultuuripärandist. Kultuuri- ja keelealase koostöö ning kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse edendamine aitab muuta Euroopa kodakondsuse tajutavaks reaalsuseks, soodustades Euroopa kodanike otsest osalemist integratsiooniprotsessis.

(2) Euroopa Liidu välise nähtavuse parandamisele saab kaasa aidata aktiivse kultuuripoliitikaga, mille eesmärgiks on säilitada Euroopa kultuuriline mitmekesisus ja edendada ühiseid kultuurielemente ja ühist kultuuripärandit.

(3) Selleks, et kodanikud toetaksid täielikult Euroopa integratsiooni ning osaleksid selles täiel määral, tuleks panna suuremat rõhku nende ühistele kultuurilistele väärtustele ja juurtele kui nende identiteedi ning vabadusel, võrdsusel, demokraatial, inimväärikuse ja aususe austamisel,

(4) On oluline, et kultuurisektor aitab kaasa Euroopa laiemale poliitilisele arengule ning mängib selles oma rolli. Kultuurisektor on oluline tööandja ja lisaks sellele eksisteerib selge seos kultuuri tehtud investeeringute ja majandusarengu vahel; sellest tulenebki kultuuripoliitika tugevdamise tähtsus piirkondlikul, riiklikul ja Euroopa tasandil. Vastavalt tuleks tugevdada kultuuritööstuse rolli Lissaboni strateegia kohaselt toimuva arengu raames, kuna nimetatud tööstuse panus Euroopa majandusse aina suureneb.

(5) Samuti on vaja edendada kodanikuaktiivsust ja tugevdada võitlust tõrjutuse kõigi vormide, sealhulgas rassismi ja ksenofoobia vastu. Kultuurile juurdepääsu parandamine võimalikult paljude inimeste jaoks võib olla vahendiks sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemisel.

(6) Asutamislepingu artiklis 3 sätestatakse, et kõigi selles artiklis osutatud meetmete puhul on ühenduse eesmärk meeste ja naiste ebavõrdsuse kaotamine ja võrdsõiguslikkuse edendamine.

(7) Kultuuriprogrammide "Kaleidoskoop", "Ariane", "Raphael" ja "Kultuur 2000" loomine otsustega nr 719/96/EÜ, ⁽³⁾ 2085/97/EÜ, ⁽⁴⁾ 2228/97/EÜ ⁽⁵⁾ ja 508/2000/EÜ ⁽⁶⁾ on olnud positiivsed vaheetapid ühenduse kultuurimeetmete rakendamisel. Nii on omandatud märkimisväärsed kogemusi, eeskätt kõnealuste kultuuriprogrammide hindamise kaudu. Praegu on oluline ratsionaliseerida ja tugevdada ühenduse kultuurimeetmeid, toetudes nende hinnangute tulemustele, kõigi huvitatud isikutega peetud konsultatsioonide tulemustele ja Euroopa institutsioonide viimase aja tööle. Seega on asjakohane kehtestada vastav programm.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 29. märtsi 1996. aasta otsus nr 719/96/EÜ, millega luuakse üle-Euroopalise tähtsusega kunstiliste ja kultuuriliste ürituste toetusprogramm (Kaleidoskoop) (EÜT L 99, 20.4.1996, lk 20). Otsust on muudetud otsusega nr 477/1999/EÜ (EÜT L 57, 5.3.1999, lk 2).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. oktoobri 1997. aasta otsus nr 2085/97/EÜ, millega luuakse raamatuid ja lugemist käsitlev tõlkimist hõlmav toetusprogramm (Ariane) (EÜT L 291, 24.10.1997, lk 26). Otsust on muudetud otsusega nr 476/1999/EÜ (EÜT L 57, 5.3.1999, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 1997. aasta otsus nr 2228/97/EÜ, millega luuakse ühenduse tegevusprogramm kultuuripärandi valdkonnas (Raphaeli programm) (EÜT L 305, 8.11.1997, lk 31). Otsust on tunnistatud kehtetuks otsusega nr 508/2000/EÜ (EÜT L 63, 10.3.2000, lk 1).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. veebruari 2000. aasta otsus nr 508/2000/EÜ, millega kehtestatakse programm "Kultuur 2000" (EÜT L 63, 10.3.2000, lk 1). Otsust on viimati muudetud nõukogu määrusega (EÜ) nr 885/2004 (ELT L 168, 1.5.2004, lk 1).

⁽¹⁾ ELT C 164, 5.7.2005, lk 65.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 25. oktoobri 2005. aasta seisukoht (ELT C 272 E, 9.11.2006, lk 233), nõukogu 18. juuli 2006. aasta ühine seisukoht (ELT C 238 E, 3.10.2006, lk 18) ja Euroopa Parlamendi 24. oktoobri 2006. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata). Nõukogu 11. detsembri 2006. aasta otsus.

- (8) Euroopa institutsioonid on mitu korda ise avaldanud arvamust seoses ühenduse kultuurimeetmete ja kultuurikoostöö väljakutsetega; eelkõige nõukogu 25. juuni 2002. aasta resolutsioonis uue tööplaani kohta Euroopa kultuurikoostöö valdkonnas⁽¹⁾ ja 19. detsembri 2002. aasta resolutsioonis, millega rakendatakse Euroopa kultuurikoostöö valdkonna tööplaani,⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 5. septembri 2001. aasta resolutsioonis kultuurikoostöö kohta Euroopa Liidus,⁽³⁾ 28. veebruari 2002. aasta resolutsioonis programmi "Kultuur 2000" rakendamise kohta,⁽⁴⁾ 22. oktoobri 2002. aasta resolutsioonis teatri- ja näitekunsti olulisuse ja kasvu kohta laienenud Euroopa Liidus⁽⁵⁾ ja 4. septembri 2003. aasta resolutsioonis kultuuritööstuse kohta⁽⁶⁾ ning regionide komitee 9. oktoobri 2003. aasta arvamuses programmi "Kultuur 2000" tähtsaja pikendamise kohta.
- (9) Nõukogu rõhutas oma ülalnimetatud resolutsioonides vajadust võtta ühenduse tasandil vastu ühtsem lähenemise viis kultuurivaldkonnale ning seda, et Euroopa lisandväärtus on oluline ja määrav mõiste Euroopa kultuurikoostöö raames ning samuti ühenduse kultuurivaldkonna meetmete üldtingimus.
- (10) Et muuta reaalsuseks Euroopa rahvaste ühine kultuuriruum, on oluline edendada kultuurivallas tegutsevate riikidevahelist liikumist, kunstiteoste ning kultuuri- ja kunstitoodete riikidevahelist ringlust, samuti on oluline soodustada dialoogi ja kultuurivahetust.
- (11) Nõukogu oma 16. novembri 2004. aasta järeldustes kultuurialase tööplaani kohta (2005-2006), Euroopa Parlament oma 4. septembri 2003. aasta otsuses kultuuritööstuse kohta ning majandus- ja sotsiaalkomitee oma 2004. aasta 28. jaanuari arvamuses kultuuritööstuse kohta Euroopas väljendasid vajadust võtta suuremal määral arvesse mitteaudiovisuaalse kultuuritööstuse majanduslikku ja sotsiaalset eripära. Lisaks sellele tuleks uues programmis arvestada ettevalmistusmeetmetega kultuurialaseks koostööks 2002.–2004. aastal edendatud küsimustes.
- (12) Sellega seoses on vaja edendada tihendatud koostööd kultuurivallas tegutsevate vahel, julgustades neid looma mitmeaastaseid koostöörühmi, seeläbi võimaldes arendada ühist tegevust, toetada eesmärgikohasemaid meetmeid, millel on tegelik Euroopa lisandväärtus, toetada sümboolse tähendusega kultuuriüritusi, toetada Euroopa kultuurikoostöö organisatsioone ja soodustada analüüside tegemist Euroopas huvi pakkuvatel teemadel, samuti toetada Euroopa kultuurikoostöö valdkonda käsitleva teabe kogumist, levitamist ja projektide mõju suurendamisele suunatud tegevusi ning Euroopa kultuuripoliitika arendamist.
- (13) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta otsusele nr 1622/2006/EÜ (millega kehtestatakse kultuurisünnimusega "Euroopa kultuuripealinn" seotud ühenduse meede aastateks 2007 kuni 2019)⁽⁷⁾ on vaja oluliselt rahastada nimetatud üritust, mis on eurooplaste seas kõrgelt hinnatud ja mis aitab tugevdada ühisesse kultuuriruumi kuulumise tunnet. Selle ürituse raames tuleb rõhutada üleeuroopalist kultuurikoostööd.
- (14) Toetudes Euroopa Liidu kogemustele, mis on omandatud seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta otsusega nr 792/2004/EÜ (millega kehtestatakse ühenduse tegevusprogramm Euroopa tasandil kultuurivaldkonnas tegutsevate asutuste edendamiseks)⁽⁸⁾, tuleks anda tegevustoetust organisatsioonidele, kes töötavad Euroopa kultuurikoostöö nimel ja täidavad seega Euroopa kultuurisaadikute rolli.
- (15) Programmiga tuleb aidata kaasa Euroopa Liidu jõupingutustele edendada säästvat arengut ja võidelda igasuguse diskrimineerimise vastu, järgides sõnavabaduse põhimõtet.
- (16) Euroopa Liidu kandidaatriike ja EMP lepingu osalisi EFTA riike tuleks käsitleda ühenduse programmide võimalike osalistena nende riikidega sõlmitud lepingute kohaselt.
- (17) Thessalonikis 19.–20. juunil 2003. aastal kokku tulnud Euroopa Ülemkogu võttis vastu "Lääne-Balkani riikide arengukava: Euroopa integratsiooni poole liikudes," milles nähakse ette, et ühenduse programmid peaksid olema avatud stabiliseerimis- ja assotsiatsiooniprotsessis osalevatele riikidele ühenduse ja nende riikide vahel sõlmitavate raamlepingute alusel. Soovi korral peaks kõnealustel riikidel sõltuvalt eelarvelistest kaalutlustest või poliitilistest prioriteetidest olema võimalik osaleda programmis või kasutada piiratud koostöövormi lähtuvalt lisaeraldistest ja järgides asjaomaste poolte vahel kokkulepitavat erikorda.
- (18) Programm peaks olema avatud koostööks ka teiste kolmandate riikidega, kes on sõlminud ühendusega kultuuriosa sisaldava lepingu vastavalt korrale, mis tuleb veel kehtestada.

⁽¹⁾ EÜT C 162, 6.7.2002, lk 5.⁽²⁾ EÜT C 13, 18.1.2003, lk 5.⁽³⁾ EÜT C 72 E, 21.3.2002, lk 142.⁽⁴⁾ EÜT C 293 E, 28.11.2002, lk 105.⁽⁵⁾ ELT C 300 E, 11.12.2003, lk 156.⁽⁶⁾ ELT C 76 E, 25.3.2004, lk 459.⁽⁷⁾ EÜT L 304, 3.11.2006, lk 1.⁽⁸⁾ ELT L 138, 30.4.2004, lk 40.

- (19) Ühenduse meetme lisandväärtuse suurendamiseks on vaja kindlustada nimetatud otsuse raames võetavate meetmete ning teiste asjakohaste ühenduse strateegiate, meetmete ja vahendite ühtsus ja vastastikune täiendavus, järgides asutamislepingu artikli 151 lõiget 4. Erilist tähelepanu tuleks pöörata ühenduse meetmete vastastikusele mõjule kultuuri ja hariduse vallas ning meetmetele, mis edendavad parimate tavade vahetamist ja tihedamat koostööd Euroopa tasandil.
- (20) Ühenduse toetuse rakendamisel tuleks arvesse võtta Euroopa kultuurisektori eripära ning hoolitseda eelkõige selle eest, et haldus- ja finantskorda lihtsustataks niipalju kui võimalik ning kohandataks vastavalt seatud eesmärkidele, samuti kultuurisektoris käibivatele tavadele ja selle arengutele.
- (21) Komisjon, liikmesriigid ning kultuuri kontaktpunktid peaksid tegutsema selle nimel, et edendada väiksemate ettevõtjate osalemist mitmeaastastes koostööprojektides ning tegevuste korraldamist potentsiaalsete projektipartnerite kokkuviiamiseks.
- (22) Programm peaks koondama kogu Euroopa kultuuriettevõtjate eriomadusi ja -teadmisi. Vajaduse korral peaksid komisjon ja liikmesriigid võtma meetmeid mis tahes liikmesriigi või osaleva riigi kultuuriettevõtjate osaluse suurendamiseks.
- (23) Komisjoni ja liikmesriikide koostööna tuleb tagada kõnealuse programmi pidev järelevalve ja hindamine, et seda saaks kohandada, eelkõige meetmete rakendamise tähtsusjärjekorda muutes. Hinnang peaks sisaldama iseseisvate ja erapooletute asutuste antud välishinnangut.
- (24) Programmi järelevalve ja hindamise menetlustes tuleks kasutada konkreetseid, mõõdetavaid, saavutatavaid, asjakohaseid ja tähtajalisi eesmärgi näitajaid.
- (25) Tuleks võtta asjakohaseid meetmeid, et vältida rikkumisi ja pettusi ning nõuda tagasi kadumaläinud, valesi üle kantud või kasutatud vahendid.
- (26) Kultuurikoostööks on vaja kehtestada ajavahemikuks 1. jaanuar 2007 kuni 31. detsember 2013 ühtne rahastamis- ja planeerimisvahend, mis nimetatakse programmi "Kultuur".
- (27) Käesolevas otsuses sätestatakse kogu programmi kehtivuse ajaks rahastamispakett, mis on peamiseks juhiseks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta ⁽¹⁾ punkti 37 tähenduses.
- (28) Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused. ⁽²⁾
- (29) Käesoleva otsuse finantsalaseks rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust ⁽³⁾ (edaspidi "finantsmäärus"), ning komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 üksikasjalikud rakenduseeskirjad. ⁽⁴⁾
- (30) Ühenduse meede täiendab riigi või piirkonna meedet kultuurikoostöö alal. Kuna käesoleva otsuse eesmärki, nimelt ühisel kultuuripärandil põhineva Euroopa kultuuriala edendamist (kultuurivallas tegutsejate riikidevaheline liikumine Euroopas, kunstiteoste ning kultuuri- ja kunstiteodete riikidevaheline ringlus, kultuuridevaheline dialoog), ei suuda liikmesriigid selle riikidevahelise ulatuse tõttu piisavalt saavutada ning seega on meetme ulatuse või toime tõttu seda parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (31) Tuleks ette näha üleminekusätted, et tagada sujuv üleminek otsustega nr 508/2000/EÜ ja nr 792/2004/EÜ kehtestatud programmidele käesoleva otsusega kehtestatavale programmile,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Loomine ja kestus

1. Käesoleva otsusega luuakse programm "Kultuur", ühtne mitmeaastane kõigile kultuurisektoritele ja kõikide kategooriate kultuuriettevõtjatele avatud ühenduse kultuurimeetmete programm (edaspidi "programm").

⁽¹⁾ ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

⁽³⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 357, 31.12.2002, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ, Euratom) nr 1261/2005 (ELT L 201, 2.8.2005, lk 3).

2. Programmi rakendatakse ajavahemikus 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013.

Artikkel 2

Eelarve

1. Programmi rakendamiseks artiklis 1 osutatud ajavahemikul nähakse ette rahastamispakett 400 miljonit eurot.

2. Eelarvepädevad institutsioonid kinnitavad iga-aastased eraldised finantsraamistiku piires.

Artikkel 3

Eesmärgid

1. Programmi üldeesmärk on edendada eurooplaste ühist ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi kultuurikoostöö arendamise kaudu programmis osalevate riikide loomeinimeste, kultuurivallas tegutsejate ja kultuuriasutuste vahel eesmärgiga soodustada Euroopa kodakondsuse väljakujunemist. Programm on osalemiseks avatud mittevisuaalsele kultuuritööstusele, eelkõige väikestele kultuuriettevõtetele, kui tegemist on kultuuri-valdkonna mittetulunduslike esindajatega.

2. Programmi eesmärgid on:

- a) edendada kultuurivallas tegutsejate riikidevahelist liikumist;
- b) soodustada kunstiteoste ning kultuuri- ja kunstitoodete riikidevahelist ringlust;
- c) soodustada kultuuridevahelist dialoogi.

Artikkel 4

Tegevusvaldkonnad

1. Programmi eesmärgi täidetakse lisa kirjeldatud järgmiste meetmete rakendamise kaudu:

a) järgmiste kultuurimeetmete toetamine:

- mitmeaastased koostööprojektid
- koostöömeetmed
- erimeetmed;

b) Euroopa tasandil kultuurivaldkonnas tegutsevate organite toetamine;

c) Euroopa kultuurikoostöö valdkonda kuuluva teabe kogumise ja levitamise ja projektide mõju suurendamisele suunatud tegevuste ning Euroopa kultuuripoliitika arendamise toetamine.

2. Need meetmed viiakse ellu lisa sätete kohaselt.

Artikkel 5

Kolmandaid riike käsitlevad sätted

1. Programm on avatud osalemiseks järgmistele riikidele:

- a) EFTA riigid, mis on EMP liikmed, EMP lepingu sätete kohaselt;
- b) kandidaatriigid, kes saavad abi liidu ühinemiseelsest strateegiast üldpõhimõtete ning üldtingimuste ja korra kohaselt, mis on nende riikide osalemiseks ühenduse programmides sätestatud raamlepingutes;
- c) Lääne-Balkani riigid nende riikidega sõlmitavates raamlepingutes, mis sätestavad nende osalemise ühenduse programmides, määratletud korra kohaselt.

Kui nõutavad tingimused on täidetud ja lisaeraldised makstud, osalevad käesolevas lõikes nimetatud riigid programmis täiel määral.

2. Programm on avatud koostööks ka teiste kolmandate riikidega, kes on sõlminud ühendusega kultuuriklausleid sisaldava assotsiatsiooni- või koostöölepingu, lähtuvalt lisaeraldistest ja sätestatavast erikorrast.

Lõike 1 punktis c nimetatud Lääne-Balkani riigid, kes ei soovi täiel määral programmis osaleda, võivad teha programmiga koostööd käesolevas lõikes ettenähtud tingimuste kohaselt.

Artikkel 6

Koostöö rahvusvaheliste organisatsioonidega

Programm võimaldab võtta ühismeetmeid kultuurivaldkonnas pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega, näiteks UNESCO või Euroopa Nõukoguga, ühiste osamaksude alusel ja järgides iga institutsiooni või organisatsiooni eeskirju artiklis 4 loetletud kultuurimeetmete elluviimise kohta.

Artikkel 7

Vastastikune täiendavus muude ühenduse vahenditega

Komisjon tagab seose programmi ja muude ühenduse vahendite vahel, eelkõige seoses struktuurifondide kaudu rakendatud vahenditega ja vahenditega, mida rakendatakse sellistes valdkondades nagu haridus, kutseõpe, teadusuuringud, infoühiskond, kodanikuaktiivsus, noored, sport, keeled, sotsiaalne kaasamine, ELi välissuhted ja võitlus diskrimineerimise vastu.

Artikkel 8**Rakendamine**

1. Komisjon tagab programmis sisalduvate ühenduse meetmete rakendamise kooskõlas lisaga.
2. Artikli 9 lõikes 2 nimetatud menetluse kohaselt võetakse vastu järgmised meetmed:
 - a) aasta tööplaan, sealhulgas prioriteedid, valikukriteeriumid ja -kord;
 - b) aastaeelarve ja rahaliste vahendite jaotus programmi eri meetmete lõikes;
 - c) programmi järelevalve ja hindamise kord;
3. ühenduse poolt artikli 4 lõike 1 punkti a esimese taande alusel antav rahaline toetus: summad, kestus, jagunemine ja toetusesaajad.
3. Kõik muud käesoleva otsuse rakendamiseks vajalikud meetmed võetakse vastu artikli 9 lõikes 3 nimetatud menetluse kohaselt.

Artikkel 9**Komitee**

1. Komisjoni abistab komitee.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7, võttes arvesse selle artikli 8 sätteid.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõikes 3 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kaks kuud.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 3 ja 7, võttes arvesse selle artikli 8 sätteid.
4. Komitee võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 10**Kultuuri kontaktpunktid**

1. Kultuuri kontaktpunktid lisa I osa punktis 3.1 määratletud tähenduses tegutsevad rakendusasutustena, et levitada programmi kohta riigi tasandil teavet, võttes arvesse finantsmääruse artikli 54 lõike 2 punkti c ja lõiget 3.
2. Kultuuri kontaktpunktid vastavad järgmistele kriteeriumidele:

- a) neil peab olema piisavalt töötajaid, kellel on ülesannete täitmiseks vajalik kvalifikatsioon ja rahvusvahelise koostöö keskkonnas vajalik keelteoskus;
- b) neil peab olema asjakohane infrastruktuur, eelkõige info- ja sidetehnoloogia;
- c) nad peavad tegutsema sellises halduskeskkonnas, mis võimaldab neil korralikult täita oma ülesandeid ja vältida huvide konflikte.

Artikkel 11**Finantssätted**

1. Finantsabi antakse toetusena juriidilistele isikutele. Finantsmääruse artikli 114 lõike 1 tingimustel võib teatud juhtudel anda toetusi füüsilistele isikutele. Samuti võib komisjon anda auhindu füüsilistele või juriidilistele isikutele kõnealuse programmi alusel rakendatud meetmete või projektide eest. Sõltuvalt meetme laadist võib lubada kindlasummalist rahastamist ja/või ühikukulu määrade kohaldamist.
2. Komisjon võib vastavalt toetusesaaja ja meetme omadustele otsustada, kas toetusesaaja võib vabastada kavandatud meetme või tööprogrammi täitmiseks nõutava kutsealase pädevuse ja kvalifikatsiooni tõendamisest.
3. Toetuse või auhinna võivad saada Euroopa kultuuripealinnade teatavad tegevused, mis on määratud vastavalt otsusele nr 1419/1999/EÜ.

Artikkel 12**Panus seoses ühenduse muude eesmärkidega**

Programm aitab tugevdada ühenduse läbivaid eesmärke, eelkõige:

- a) edendades väljendusvabaduse põhimõtet;
- b) soodustades suuremat teadlikkust säästva arengu toetamise olulisusest;
- c) edendades vastastikust mõistmist ja sallivust Euroopa Liidus;
- d) aidates kõrvaldada igasuguse diskrimineerimise soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel.

Kultuurikoostöös kolmandate riikidega pööratakse erilist tähelepanu programmi ja ühenduse poliitika järjepidevusele ja vastastikusele täiendavusele.

Artikkel 13

Järelevalve ja hindamine

1. Komisjon tagab programmi eesmärkide täitmise korrapärase järelevalve. Järelevalve- ja hindamistulemusi võetakse arvesse programmi rakendamisel.

Järelevalve hõlmab eelkõige lõike 3 punktides a ja c nimetatud aruannete koostamist.

Programmi erieesmärged võivad järelevalvearuannete tulemuste alusel kooskõlas asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetlusega üle vaadata.

2. Komisjon tagab programmi korrapärase ja sõltumatu välis-hindamise.

3. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele:

- a) hiljemalt 31. detsembriks 2010 hindamise vahearuande kõnealuse programmi rakendamisel saavutatud tulemuste ning rakendamise kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete aspektide kohta;
- b) hiljemalt 31. detsembriks 2011 teatise kõnealuse programmi jätkamise kohta;
- c) hiljemalt 31. detsembriks 2015 järelhindamise aruande.

Artikkel 14

Üleminekusätted

Meetmeid, mis on võetud enne 2006. aasta 31. detsembrit Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 508/2000/EÜ ja nr 792/2004/EÜ kohaselt, hallatakse edasi kuni nende lõppemiseni nimetatud otsuste kohaselt.

Otsuse nr 508/2000/EÜ artikli 5 tingimuste kohaselt ettenähtud komitee asendatakse käesoleva otsuse artiklis 9 ettenähtud komiteega.

Artikkel 15

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Strasbourg, 12. detsember 2006

Euroopa Parlamendi nimel

president

Josep BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel

eesistuja

Mauri PEKKARINEN

LISA

I. TEGEVUSTE JA ÜRITUSTE KIRJELDUS

1. Esimene tegevussuund: kultuurimeetmete toetamine

1.1. Mitmeaastased koostööprojektid

Programm toetab jätkusuutlikke ja struktureeritud kultuurilise koostöö projekte, et koondada kogu Euroopa kultuuriettevõtjate eriomadused ja -teadmised. See toetus on kavandatud selleks, et abistada koostööprojekte nende algus- ja ülesehitusjärgus või nende geograafilise laienemise järgus. Eesmärgiks on, et need rajaksid oma tegevuse püsivale alusele ning saavutaksid majandusliku iseseisvuse.

Iga koostööprojekt hõlmab vähemalt kuut kultuuriettevõtjat kuuest erinevast programmis osalevast riigist. Selle eesmärk on koondada ühe või mitme sektori erinevaid ettevõtjaid erinevatesse mitmeaastastes tegevustesse või projektidesse, mis võivad hõlmata kas üht või mitut sektorit, kuid mis peavad olema suunatud ühele eesmärgile.

Iga koostööprojekti eesmärk on mitme struktureeritud ja mitmeaastase kultuuritegevuse läbiviimine. Neid meetmeid rakendatakse ühenduse rahalise toetuse kestuse jooksul. Neil peab olema vähemalt kaks kolmest artikli 3 lõikes 2 nimetatud erieesmärgist. Eelistatakse neid koostööprojekte, mille eesmärgiks on arendada kolmele kõnealuses artiklis nimetatud erieesmärgile vastavaid tegevusi.

Koostööprojektid valitakse välja taotlusvooru alusel finantsmääruse kohaselt. Sellega seoses võetakse valiku tegemisel muu hulgas arvesse koostööpartnerite tunnustatud professionaalsust nende tegevusvaldkonnas, nende finantssuutlikkust ja teovõimet kavandatud tegevuste läbiviimiseks, samuti nende tegevuste kvaliteeti ja vastavust artiklis 3 sätestatud programmi üld- ja erieesmärkidele.

Koostööprojektide aluseks peab olema koostööleping, s.t ühine dokument, mis on ühe osaleva riigi juriidilises vormis ja millele on alla kirjutanud kõik koostööpartnerid.

Ühenduse toetus ei või ületada 50 % projekti eelarvest ja see kahaneb järk-järgult. Toetus koostööprojektide kõikidele tegevustele ei või olla suurem kui 500 000 EUR aastas. Toetust antakse kolme- kuni viieaastaseks perioodiks.

Näiteks eraldatakse seda liiki toetusele programmi kogueelarvest ligikaudu 32 %.

1.2. Koostöömeetmed

Programm toetab valdkonnasiseseid või valdkondadevahelisi kultuurikoostöö alaseid meetmeid Euroopa kultuuriettevõtjate vahel. Esmajärjekorras peetakse silmas loovust ja uuenduslikkust. Eelkõige soodustatakse meetmeid, mille eesmärgiks on otsida koostöövõimalusi, et arendada neid pikema aja jooksul.

Iga meede kavandatakse ja viiakse läbi partnerluse raames, milles osalevad vähemalt kolm kultuuriettevõtjat kolmest erinevast osalevast riigist; need ettevõtjad võivad olla ühest või mitmest sektorist.

Meetmed valitakse välja taotlusvooru alusel finantsmääruse kohaselt. Sellega seoses võetakse valiku tegemisel muu hulgas arvesse koostööpartnerite tunnustatud professionaalsust nende tegevusvaldkonnas, nende finantssuutlikkust ja teovõimet kavandatud tegevuse läbiviimiseks, samuti nende tegevuste kvaliteeti ja vastavust artiklis 3 sätestatud programmi üld- ja erieesmärkidele.

Ühenduse toetus ei või ületada 50 % projekti eelarvest. Toetus ei või olla väiksem kui 50 000 EUR ega suurem kui 200 000 EUR. Toetust antakse maksimaalselt 24 kuuks.

Selle meetme jaoks sätestatud tingimusi, mis käsitlevad projektide esitamiseks vajalike kultuuriettevõtjate miinimumarvu, ning ühenduse toetuse miinimum- ja maksimumsummasid, võib muuta eesmärgiga võtta arvesse kirjanduse tõlkimise erivajadusi.

Näiteks eraldatakse seda liiki toetuse jaoks programmi kogueelarvest ligikaudu 29 %.

1.3. Erimeetmed

Programmiga toetatakse samuti erimeetmeid. Kõnealused meetmed on erilised, sest sisult ja haardelt ulatuslikena peaksid need leidma Euroopa rahvastes sügavat vastukaja ning aitama süvendada ühesse ja samasse ühendusse kuulumise tunnet, teadvustama neile liikmesriikide kultuuri mitmekesisust, samuti toetama kultuuride- ja rahvastevahelist dialoogi. Need peavad täitma vähemalt kahte kolmest artiklis 3 nimetatud erieesmärgist.

Kõnealused erimeetmed aitavad ka suurendada ühenduse kultuurimeetmete nähtavust nii Euroopa Liidus kui ka sellest väljaspool. Need aitavad kogu maailmas suurendada Euroopa rikka ja mitmekesise kultuuri tuntuks.

Märkimisväärne toetus eraldatakse "Euroopa kultuuripealinnade", et aidata läbi viia tegevusi, mis rõhutavad Euroopa nähtavamaks muutmist ja üleeuroopalist kultuurikoostööd.

Erimeetmete hulka võib arvata ka auhindade jagamise, sest see väärtustab kunstnikke, kunstiteoseid ning kultuuri- ja kunstisaavutusi, tutvustab neid väljaspool riigipiire ning soodustab seega liikuvust ja vahetusi.

Samuti võidakse sellega seoses eraldada toetusi koostööks kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, nii nagu näevad ette artikli 5 lõige 2 ja artikkel 6.

Eespool toodud näited ei kujuta endast ammendavat nimekirja nendest meetmetest, mida võidakse programmi selles osas toetada.

Erimeetmete valikutingimused sõltuvad konkreetsest meetmest. Rahalist toetust antakse taotlusvoorude ja pakkumismenetluse alusel, välja arvatud finantsmääruse artiklites 54 ja 168 nimetatud juhtudel. Samuti võetakse arvesse iga meetme vastavust käesoleva otsuse artiklis 3 sätestatud programmi üldesmärkidele ja eriesmärkidele.

Ühenduse toetus ei või ületada 60 % projekti eelarvest.

Näiteks eraldatakse seda liiki toetuse jaoks programmi kogueelarvest ligikaudu 16 %.

2. Teine tegevussuund: Kultuuri valdkonnas Euroopa tasandil tegutsevate organite toetamine

Seda toetust antakse kas tegevustoetusena, millega kaasrahastatakse kulusid, mis on seotud sellise organisatsiooni alalise tööprogrammiga, kes tegutseb kultuuri valdkonnas Euroopa üldistes huvides või kellel on Euroopa Liidu poliitika osaks olev eesmärk kõnealuses valdkonnas.

Selliseid toetusi antakse iga-aastaste taotlusvoorude alusel.

Näiteks eraldatakse sellele tegevussuunale programmi kogueelarvest ligikaudu 10 %.

Toetust võib anda organitele, mis töötavad kultuurikoostöö nimel ühel või mitmel järgmisel viisil:

- teostades esindustegevust ühenduse tasandil;
- kogudes ja levitades teavet ühenduse üleeuroopalise kultuurikoostöö hõlbustamiseks;
- luues Euroopa tasandil võrgustikke kultuurivallas tegutsevatele organitele;
- osaledes kultuurikoostöö projektides või täites Euroopa kultuurisaadiku rolli.

Nendel organisatsioonidel peab olema tõeline Euroopa mõõde. Sellest lähtuvalt peavad nad tegutsema Euroopa tasandil kas üksi või koostöös mitmesuguste ühendustega ning nende struktuur (registreeritud liikmed) ja tegevus peab saavutama mõju terves Euroopa Liidus või hõlmama vähemalt seitset Euroopa riiki.

See osa avatakse nii asutustele, mida toetatakse otsuse nr 792/2004/EÜ I lisa teises osas, kui ka kõikidele muudele Euroopa tasandil kultuurivaldkonnas tegutsevatele asutustele tingimusel, et nad täidavad käesoleva otsuse artiklis 3 kehtestatud eesmärke ning järgivad käesoleva otsuse tingimusi.

Kõnealuste tegevustoetuste saajad valitakse välja taotlusvoorude alusel. Valiku tegemisel võrreldakse asutuse tööplaani vastavust artiklis 3 sätestatud eriesmärkidega.

Otsuse selle suuna raames eraldatud tegevustoetus ei tohi ületada 80 % organisatsiooni abikõlblikest kulutustest sel aastal, milleks toetus on eraldatud.

3. Kolmas tegevussuund: kultuurikoostöö valdkonnas analüüside tegemise ning teabe kogumise ja levitamise ning projektide mõju suurendamise toetamine

Näiteks eraldatakse sellele tegevussuunale programmi kogueelarvest ligikaudu 5 %.

3.1. Kultuuri kontaktpunktide toetamine

Selleks, et kindlustada programmi käsitleva praktilise teabe sihipärane, tõhus ja asukohalähedane levik, nähakse ette "kultuuri kontaktpunktide" toetamine. Need riigi tasandil tegutsevad asutused luuakse vabatahtlikkuse alusel kooskõlas määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 artikliga 39.

Kultuuri kontaktpunktide ülesanded on järgmised:

- edendada programmi;
- hõlbustada juurdepääsu programmile ja julgustada võimalikult paljusid kultuuriinimesi ja kultuuriettevõtjaid osalema programmiga hõlmatud tegevustes, kasutades tõhusat teavitamist ning arendades omavahelisi asjakohaseid koostöövõrke;

- tagada tõhus ühendus mitmesuguste asutustega, mis annavad abi liikmesriikide kultuurisektorile, ja sel viisil tugevdada programmi raames võetud meetmete ja liikmesriikide toetusmeetmete vastastikust täiendavust;
- tagada teavitamine ühenduse muude kultuuriprojektidele avatud programmide kohta, kui seda nõutakse.

3.2. Kultuurikoostöö valdkonnas analüüside tegemise toetamine

Programm toetab uuringute ja analüüside tegemist Euroopa kultuurikoostöö ja Euroopa kultuuripoliitika arendamise valdkonnas. Kõnealuse toetuse eesmärk on suurendada teabe ja arvandmete kogust ja kvaliteeti, et saada võrdlusandmeid ja teha analüüsi kultuurikoostöö kohta Euroopa tasandil, eriti loomeinimeste ja kultuurivallas tegutsejate liikuvuse, kunstiteoste ning kultuuri- ja kunstitoodete ringluse ja kultuuridevahelise dialoogi kohta.

Selle tegevussuuna raames võidakse toetada uuringuid ja analüüse, mis aitavad suurendada teadmisi üleeuroopalise kultuurikoostöö fenomeni kohta ja luua soodsaid tingimusi selle arenemiseks. Eelkõige tuleb soodustada projekte, mille eesmärgiks on statistiliste andmete kogumine ja analüüsimine.

3.3. Kultuurikoostöö valdkonnas teabe kogumise ja levitamise ning projektide mõju suurendamise toetamine

Programm toetab teabe kogumisele ja levitamisele ning projektide mõju suurendamisele suunatud tegevusi Internetis väljaarendatava vahendi kaudu, mis on suunatud kultuurispetsialistide vajadustele üleeuroopalise kultuurikoostöö valdkonnas.

Kõnealune vahend peab võimaldama vahetada kogemusi ja häid tavasid, levitada teavet programmi ja üleeuroopalise kultuurikoostöö kohta laiemas tähenduses.

II. PROGRAMMI JUHTIMINE

Programmi rahalised vahendid võivad katta ka vahetult programmi juhtimiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks vajalike ettevalmistustööde, järelevalve, kontrolli, auditi ja hindamisega seotud kulusid, eelkõige uuringute ja kohtumiste, teavitamis- ja avaldamismeetmetega seotud kulusid, samuti kulusid, mis on seotud infovahetuseks väljatöötatud arvutivõrkudega ning kogu muu tehnilise ja haldusabiga, mida komisjon võib kasutada programmi juhtimiseks.

III. KONTROLL JA AUDIT

Artikli 11 lõikes 2 kirjeldatud menetluse kohaselt väljavalitud projektide jaoks on kehtestatud näidisauditisüsteem.

Toetusesaaja teeb komisjonile kättesaadavaks kõik kulutusi tõendavad dokumendid viie aasta vältel alates viimase makse tegemisest. Toetusesaaja tagab, et vajadusel oleksid komisjonile kättesaadavad ka partnerite või tema liikmete valduses olevad tõendavad dokumendid.

Komisjon võib auditeerida toetusrahade kasutamist kas otse oma ametnike või mõne teise tema valitud kvalifitseeritud asutuse vahendusel. Auditeid võib läbi viia kogu lepingu kehtivusajal ja viie aasta jooksul alates lõppmakse tegemisest kuupäevast. Vajaduse korral võib komisjon teha audititulemuste põhjal tagastamisotsuse.

Komisjoni personalil ja komisjoni volitatud kolmandatel isikutel peab olema asjakohane juurdepääsuõigus toetusesaaja ametiruumidele ja kogu auditi läbiviimiseks vajalikule teabele, sealhulgas elektroonilisele teabele.

Kontrollikojal ja Euroopa Pettustevastase Ametil (OLAF) on samad õigused nagu komisjonil, eelkõige juurdepääsuõigus.

Ühenduste finantshuvide kaitsmiseks pettuse ja muu eeskirjade eiramise eest võib komisjon kõnealuse programmi raames teha kohapeal kontrolle ja ülevaatusi nõukogu 11. novembri 1996. aasta määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ⁽¹⁾ kohaselt. OLAF teostab vajaduse korral uurimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrusele (EÜ) nr 1073/1999 ⁽²⁾.

⁽¹⁾ EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.

⁽²⁾ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.

IV. **PROJEKTIDE MÕJU SUURENDAMISELE SUUNATUD TEAVE, TEAVITAMINE JA TEGEVUSED**1. **Komisjon**

Komisjon võib korraldada seminare, konverentse või kohtumisi selleks, et hõlbustada programmi rakendamist ja viia läbi projektide mõju suurendamisele suunatud teavitamise, teabe avaldamise, levitamisega seotud ja muid asjakohaseid tegevusi, samuti programmi järelevalvet ja hindamist. Kõnealuseid tegevusi võib rahastada toetuste või riigihankemenetluse abil või korraldab ja rahastab neid komisjon ise.

2. **Kontaktpunktid**

Komisjon ja liikmesriigid korraldavad vabatahtlikkuse alusel programmi rakendamiseks vajaliku teabevahetuse ja intensiivistavad seda; see teabevahetus toimub kultuuri kontaktpunktide vahendusel, mis tegutsevad riigi tasandil rakendusametustena finantsmääruse artikli 54 lõike 2 punkti c ja lõike 3 kohaselt.

3. **Liikmesriigid**

Ilma et see piiraks asutamislepingu artikli 87 kohaldamist, võivad liikmesriigid vajaduse korral luua toetuskavu kultuurivallas tegutsejate individuaalse liikumise soodustamiseks, et suurendada nende osalust programmis. Seda toetust saab anda kultuuriettevõtjatele reisitoetuste kujul, et lihtsustada riikidevaheliste kultuuriprojektide ettevalmistustappe.

V. **EELARVE JAGUNEMINE****Programmi aastaeelarve jagunemine**

	Protsenti eelarvest
Tegevussuund 1 (kultuurimeetmete toetamine)	Ligikaudu 77 %
— mitmeaastased koostööprojektid	Ligikaudu 32 %
— koostöömeetmed	Ligikaudu 29 %
— erimeetmed	Ligikaudu 16 %
Tegevussuund 2 (Kultuuri valdkonnas Euroopa tasandil tegutsevate organite toetamine)	Ligikaudu 10 %
Tegevussuund 3 (analüüside tegemise ning teabe kogumise ja levitamise toetamine)	Ligikaudu 5 %
Kõik tegevuskulutused	Ligikaudu 92 %
Programmi juhtimine	Ligikaudu 8 %

Nimetatud protsendid on näitlikud ning artiklis 9 sätestatud komitee võib neid muuta kooskõlas artikli 9 lõikes 2 osutatud menetlusega.

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS nr 1904/2006/EÜ

12. detsember 2006,

millega luuakse ajavahemikuks 2007-2013 programm "Kodanike Euroopa", et edendada Euroopa kodanikuaktiivsust

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 151 ja 308,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Asutamislepinguga kehtestatakse liidu kodakondsus, mis täiendab vastavate liikmesriikide kodakondsust. See on oluline element Euroopa integratsiooni tugevdamisel ja kindlustamisel.

(2) Ühendus peaks kodanikke täies ulatuses teadvustama nende Euroopa kodakondsusest, samuti selle eelistest ning õigustest ja kohustustest, mida tuleb subsidiaarsust arvesse võttes sidususe huvides edendada.

(3) Eriti kiiresti on Euroopa kodanikele vaja nende Euroopa Liidu kodakondsust teadvustada seoses Brüsselis 16 ja 17. juunil 2005 kogunenud Euroopa Ülemkogu algatatud laialdase aruteluga Euroopa tuleviku üle. Seepärast peaks programm "Kodanike Euroopa" täiendama teisi samalaadseid algatusi, kuid mitte neid dubleerima.

(4) Selleks, et kodanikud saaksid täielikult toetada Euroopa integratsiooni, tuleks panna rohkem rõhku nende ühiste väärtustele, ajaloole ja kultuurile, mis on võtmelemendid nende kuulumisel vabaduse, demokraatia ning inimõiguste, kultuurilise mitmekesisuse, sallivuse ja solidaarsuse austamise põhimõtetele tuginevasse, 7. detsembril 2000 välja kuulutatud Euroopa Liidu Põhiõiguste Hartaga ⁽⁴⁾ kooskõlas olevasse ühiskonda.

(5) Kodanikuaktiivsuse innustamine ei ole võtmelement mitte ainult rassismi-, ksenofoobia- ja sallimatusevastase võitluse, vaid ka ühtekuuluvuse ja demokraatia arengu tugevdamisel.

(6) ELi informatsiooni- ja kommunikatsioonistrateegia kontekstis peaks olema tagatud vastavate meetmete laialdane levik ja suur mõju.

(7) Selleks, et tuua Euroopa oma kodanikele lähemale ning võimaldada neil täielikult osaleda üha tihedamalt kokku kasvava Euroopa ülesehitamises, tuleb jõuda osalevate riikide kõigi kodanikeni ja seadusjärgsete elanikeni ning kaasata nad riikidevahelisse vahetusse ja koostöösse, andes panuse ühiste Euroopa ideaalide juurde kuulumise tunde arendamisse.

(8) Euroopa Parlament leidis oma 1988. aastal vastu võetud resolutsioonis, et on soovitatav rohkem pingutada, et tugevdada kontakte eri liikmesriikide kodanike vahel, ning märkis, et Euroopa Liidu eritoetus eri liikmesriikide kohalike omavalitsuste vaheliste mestimisprojektide väljatöötamiseks on ratsionaalne ja soovitatav.

(9) Euroopa Ülemkogu on mitmel puhul tunnistanud vajadust viia Euroopa Liit ja selle institutsioonid liikmesriikide kodanikele lähemale. Ülemkogu on innustanud liidu institutsioone pidama ja soodustama avatud, läbipaistvat ja korrapärast dialoogi organiseerunud kodanikuühiskonnaga ning seega edendama kodanike osalemist avalikus elus ja otsuste tegemisel, rõhutades samal ajal põhiväärtusi, mida Euroopa kodanikud jagavad.

(10) Nõukogu kehtestas oma 26. jaanuari 2004. aasta otsuses 2004/100/EÜ, millega luuakse ühenduse tegevusprogramm aktiivse Euroopa Liidu kodakondsuse edendamiseks (kodanike osalus) ⁽⁵⁾, tegevuskava, mis on kinnitanud vajadust edendada jätkuvat dialoogi kodanikuühiskonna organisatsioonidega ja kohalike omavalitsustega ning toetada kodanike aktiivset kaasamist.

⁽¹⁾ ELT C 28, 3.2.2006, lk 29.

⁽²⁾ ELT C 115, 16.5.2006, lk 81.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 5. aprilli 2006. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata), nõukogu 25. septembri 2006. aasta ühine seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja Euroopa Parlamendi 25. oktoobri 2006. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata). Nõukogu 11. detsembri 2006. aasta otsus.

⁽⁴⁾ EÜT C 364, 18.12.2000, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 30, 4.2.2004, lk 6.

- (11) Riikidevahelise ja valdkondadeülese mõõtmega kodaniku-projektid on olulised vahendid, et jõuda kodanikeni ning edendada Euroopa-teadvust, Euroopa poliitilist integratsiooni, sotsiaalset kaasatust ja vastastikust mõistmist.
- (12) Euroopa, riikide ja kohaliku tasandi kodanikuühiskonna organisatsioonid on olulised kodanike aktiivseks osalemiseks ühiskonnas ning aitavad elavdada avaliku elu kõiki aspekte. Nad on ka vahendajateks Euroopa ja tema kodanike vahel. Seepärast tuleks soodustada ja innustada nende riikidevahelist koostööd.
- (13) Euroopa poliitika uurimisorganisatsioonid võivad anda ideid ja mõtteid Euroopa tasandil mõttevahetuse pidamiseks. Seetõttu on ka soovitatav ühenduslülina Euroopa institutsioonide ja kodanike vahel toetada meetmeid, mis väljendavad nende pühendumust Euroopa identiteedi ja kodakondsuse loomisele ning kehtestada selleks läbipaistvate kriteeriumidega menetlused info- ja vahetusvõrgustike edendamiseks.
- (14) Samuti on oluline jätkata tegevust, mille Euroopa Liit algatas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta otsuse nr 792/2004/EÜ raames, millega luuakse ühenduse tegevusprogramm Euroopa tasandil kultuuri valdkonnas tegutsevate asutuste edendamiseks⁽¹⁾, et säilitada ja mälestada peamisi küüditamistega seotud objekte ja arhiive; sellega saab hoida teadlikkust teise maailmasõja koguulatusest ja traagilistest tagajärgedest ning soodustada üldist ajaloo mäletamist, et jätta minevik seljataha ja ehitada tulevikku.
- (15) 7. — 9. detsembril 2000 Nice's kogunenud Euroopa Ülemkogu poolt vastu võetud avalduses spordi kohta märgiti, et "kuigi ühendusel ei ole selles valdkonnas otse-seid volitusi, peab ta asutamislepingu erinevate sätete alusel tegutsemisel arvesse võtma spordile omaseid sotsiaalseid, hariduslikke ja kultuurilisi funktsioone".
- (16) Erilist tähelepanu tuleks pöörata kõigi liikmesriikide kodanike ja kodanikuühiskonna organisatsioonide tasakaalustatud integreerimisele riikidevahelistesse projektidesse ja tegevustesse.
- (17) Kandidaatriigid ja EFTA riigid, mis on EMP lepingu osapooled, on tunnustatud kui ühenduse programmide võimalikud osalejad vastavalt nende riikidega sõlmitud lepingutele.
- (18) Euroopa Ülemkogu 19. ja 20. juuni 2003. aasta Thessaloniki kohtumisel võeti vastu "Lääne-Balkani riikide arengu-
- kava: Euroopa integratsiooni poole liikudes", milles kutsutakse Lääne-Balkani riike osalema ühenduse program-mides ja ametites; seepärast tuleks Lääne-Balkani riike tunnustada kui võimalikke osalejaid ühenduse program-mides.
- (19) Programmi tuleks koostöös komisjoni ja liikmesriikidega korrapäraselt seirata ja sõltumatult hinnata, et võimaldada meetmete korrakohaseks rakendamiseks vajalikku kohandamist.
- (20) Programmi seire ja hindamise menetlustes tuleks kasutada konkreetseid, mõõdetavaid, saavutatavaid, asjakohaseid ja tähtjalisi eesmärgi ja näitajaid.
- (21) Ühenduse finantshuve kaitsvaid määrusi — nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust⁽²⁾ (edaspidi "finantsmäärus"), ja komisjoni 19. novembri 2002. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust käsitleva nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002⁽³⁾ üksikasjalikud rakenduseeskirjad — tuleb kohaldada, arvestades eelarvevahendite lihtsuse ja järjepidevuse põhimõtteid, selliste juhtude arvu piirangut, mille puhul komisjon võtab otsese vastutuse nende raken-damise ja juhtimise eest, ning vahendite hulga ja nende kasutamise seotud halduskoormuse nõutavat proport-sionaalsust.
- (22) Tuleks võtta ka asjakohased meetmed, et hoida ära eeskir-jade eiramisi ja pettust ning saada tagasi kaotatud või valesti makstud või kasutatud vahendid.
- (23) Usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet järgides võib programmi elluviimist lihtsustada, kasutades selleks üldsummas rahastamist ja lähtudes kas programmis osalejatele määratud toetusest või ühenduse toetusest programmi haldamiseks riiklikul tasandil loodud struk-tuuridele.
- (24) Otsusega sätestatakse kogu programmi kehtivuse ajaks rahastamispakett, mis on eelarvepädevale institutsioonile iga-aastases eelarveprotsessis peamiseks juhiseks 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkulepe Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta⁽⁴⁾ punkti 37 tähenduses.

⁽¹⁾ ELTL 138, 30.4.2004, lk 40.⁽²⁾ EÜTL 248, 16.09.2002, lk 1.⁽³⁾ EÜTL 357, 31.12.2002, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ, Euratom) nr 1248/2006 (ELT L 227, 19.8.2006, lk 3).⁽⁴⁾ ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.

- (25) Kuna käesoleva direktiivi eesmärgi ei saa liikmesriigid täiel määral saavutada, ja need on programmi tegevuste ja meetmete riikidevahelise ja mitmepoolse laadi tõttu paremini saavutatavad ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (26) Käesoleva otsuse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused ⁽¹⁾.
- (27) Üleminekumeetmed enne 31. detsembrist 2006 algatatud meetmete kontrollimiseks tuleks võtta vastu vastavalt otsusele 2004/100/EÜ,
- a) viia kokku inimesi kohalikest kogukondadest üle Euroopa, et jagada ja vahetada kogemusi, arvamusi ja väärtusi, õppida ajaloost ning valmistuda tulevikuks;
- b) edendada Euroopa kodakondsuse ja demokraatiaga, jagatud väärtuste, ühise ajaloo ja kultuuriga seotud tegevust, mõttevahetust ja arutelu Euroopa tasandil kodanikuühiskonna organisatsioonide koostöö kaudu;
- c) tuua Euroopa oma kodanikele lähemale, edendades euroopalikke väärtusi ja saavutusi, hoides samas mälestust Euroopa minevikust;
- d) soodustada kõigi osalevate riikide kodanike ja kodanikuühiskonna organisatsioonide vahelist suhtlust, aidates kaasa kultuuridevahelisele dialoogile ja rõhutada nii Euroopa mitmekesisust kui ka ühtsust, pöörates erilist tähelepanu tegevustele, mille eesmärk on tugevdada sidet enne 2004. aasta 30. aprilli Euroopa Liiduga ühinenud liikmesriikide ja pärast seda kuupäeva ühinenud liikmesriikide kodanike vahel.

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Programmi sisu ja reguleerimisala

- Käesoleva otsusega luuakse programm "Kodanike Euroopa" (edaspidi "programm") ajavahemikuks 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013.
- Programm aitab saavutada järgmisi üldeesmärgi:
 - anda kodanikele võimalus tegutseda koos ja osaleda üha tihedamalt kokku kasvava sellise Euroopa ehitamisel, mis on demokraatlik ja orienteeritud maailmale, mida ühendab ja rikastab selle kultuuriline mitmekesisus, ning seega arendada Euroopa Liidu kodakondsust;
 - arendada Euroopa identiteeti, mis põhineb ühistel väärtustel, ajalool ja kultuuril;
 - aidata kaasa sellele, et kodanikud tunnetaksid Euroopa Liitu omasena;
 - parandada sallivust ja vastastikust mõistmist Euroopa kodanike vahel, austades ja edendades kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ning aidates samal ajal kaasa kultuuridevahelisele dialoogile.

Artikkel 2

Programmi erieesmärgid

Programmil on järgmised erieesmärgid, mis vastavad asutamislepingu põhieesmärkidele ja mis viiakse ellu riikidevaheliselt:

⁽¹⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (EÜT L 200, 22.7.2006, lk 11).

Artikkel 3

Meetmed

- Programmi eesmärkide poole püüdlmiseks toetatakse järgmisi meetmeid, mille üksikasjad on esitatud lisa I osas:
 - "Aktiivsed Euroopa kodanikud", mis hõlmab:
 - sõpruslinnu;
 - kodanike projekte ja toetusmeetmeid;
 - "Aktiivne kodanikuühiskond Euroopas", mis hõlmab:
 - struktuuriabi Euroopa poliitika uurimisorganisatsioonidele (ekspertrühmad);
 - struktuuriabi kodanikuühiskonna organisatsioonidele Euroopa tasandil;
 - toetust kodanikuühiskonna organisatsioonide algatatud projektidele;
 - "Üheskoos Euroopa heaks", mis hõlmab:
 - avalikkuse teravdatud tähelepanu all olevaid üritusi nagu mälestuse jäädvustamised, auhindade jagamine, kunsti-sündmused, üleeuroopalised konverentsid;
 - uuringuid, vaatlusi ja arvamusküsitlusi;
 - teavitamis- ja teabelevitamisvahendeid;

d) "Euroopa mäletab", mis hõlmab:

- küüditamistega seotud peamiste objektide ja arhiivide säilitamist ning ohvrite mälestamist.

2. Iga meetme puhul võidakse pidada esmatähtsaks kõigi liikmesriikide kodanike ja kodanikuühiskonna organisatsioonide tasakaalustatud integreerimist, nagu on sätestatud artikli 2 punktis d esitatud erieesmärgis.

Artikkel 4

Ühenduse meetmete vorm

1. Ühenduse meetmeteks võivad olla toetused või riigihankelapid.
2. Ühenduse toetusi võib anda eri vormides, nt tegevustootused, meetmetootused, stipendiumid, auhinnad.
3. Riigihankelapid hõlmavad teenuste ostmist, nt ürituste korraldamine, uuringud ja teadustöö, teavitamis- ja teabelevitamisvahendid, järelevalve ja hindamine.
4. Ühenduse toetuse saamise tingimustele vastamiseks peavad toetusesaajad vastama lisa II osas sätestatud nõuetele.

Artikkel 5

Programmis osalemine

Programmis võivad osaleda järgmised riigid (edaspidi "osalevad riigid"):

- a) liikmesriigid;
- b) EFTA riigid, kes on Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalised kooskõlas nimetatud lepingu sätetega;
- c) kandidaatriigid, kes saavad abi ühinemiseelse strateegia raames, kooskõlas üldpõhimõtete ja üldtingimustega, mis on ette nähtud raamlepingutes nende riikide osalemiseks ühenduse programmides;
- d) Lääne-Balkani riigid kooskõlas korraga, mis kehtestatakse nende riikide puhul nende ühenduse programmides osalemise üldpõhimõtteid käsitlevate raamlepingute alusel.

Artikkel 6

Juurdepääs programmile

Programmis võivad osaleda kõik sidusrühmad, kes edendavad Euroopa kodanikuaktiivsust, eelkõige kohalikud omavalitsused ja organisatsioonid, Euroopa poliitika uurimisorganisatsioonid (ekspertrühmad), kodanike rühmitused ja muud kodanikuühiskonna organisatsioonid.

Artikkel 7

Koostöö rahvusvaheliste organisatsioonidega

Programmiga võib hõlmata Euroopa kodanikuaktiivsuse alaseid ühiseid ja uuenduslikke tegevusi koos asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonidega, nagu Euroopa Nõukogu ja UNESCO, ühiste panuste alusel ja kooskõlas finantsmäärusega ning iga institutsiooni või organisatsiooni erinevate eeskirjadega.

Artikkel 8

Rakendusmeetmed

1. Komisjon võtab programmi rakendamiseks vajalikud meetmed vastu kooskõlas lisa sätetega.
2. Artikli 9 lõikes 2 osutatud menetluse kohaselt võetakse vastu järgmised meetmed:
 - a) programmi rakenduskord, sealhulgas aasta tööplaan, valikukriteeriumid ja valikumenetlused;
 - b) programmi erinevate meetmete omavaheline üldine tasakaalustamine;
 - c) programmi järelevalve ja hindamise kord.
- d) rahaline toetus (summa, kestus, jaotus ja toetuse saajad), mille ühendus annab kõigi tegevustootuste ja mitmeaastaste mestimiskokkulepete rahastamiseks meetme 1 raames ning avalikkuse teravdatud tähelepanu all olevatele üritustele meetme 3 raames.
3. Kõik muud programmi rakendamiseks vajalikud meetmed võetakse vastu artikli 9 lõikes 3 osutatud menetluse kohaselt.
4. Lõikes 2 nimetatud menetluse raames võib komisjon koostada juhised iga lisa nimetatud meetme jaoks, et kohendada programmi vastavalt prioriteetide mis tahes muudatustele Euroopa kodanikuaktiivsuse valdkonnas.

Artikkel 9

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee.
2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7, võttes arvesse selle artikli 8 sätteid.

Tähtjaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõike 3 tähenduses määratakse kaks kuud.

3. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 3 ja 7, võttes arvesse selle artikli 8 sätteid.

4. Komitee võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 10

Kooskõla ühenduse ja Euroopa Liidu muude vahenditega

1. Komisjon tagab kooskõla ja vastastikuse täiendavuse käesoleva programmi ning muude ühenduse tegevusvaldkondade vahendite vahel, eelkõige hariduse, kutsehariduse, kultuuri, noorte, spordi, keskkonna, audiovisuaalse sektori ja meedia, põhiõiguste- ja vabaduste, sotsiaalse kaasatuse, soolise võrdõiguslikkuse, diskrimineerimise kõikide vormide, rassismi ja ksenofoobia vastu võitlemise, teadusuuringute, infoühiskonna ning ühenduse välistegevuse (eelkõige Euroopa naabruspoliitika tasandil) valdkonnas.

2. Programmil võivad olla muude ühenduse ja Euroopa Liidu vahenditega ühised rahalised vahendid, et rakendada meetmeid, mis täidavad nii käesoleva programmi kui asjaomaste muude vahendite eesmäärke.

Artikkel 11

Rahastamispakett

1. Programmi rakendamise eelarveks artiklis 1 nimetatud ajavahemikul nähakse ette 215 miljonit eurot.

2. Eelarvepädevad institutsioonid kinnitavad iga-aastased assigneeringud finantsraamistiku piires.

Artikkel 12

Finantssätted

1. Rahaline abi antakse toetusena juriidilistele isikutele. Sõltuvalt meetme laadist ja eesmärgist võib toetusi anda ka füüsilistele isikutele.

2. Komisjon võib anda füüsilistele või juriidilistele isikutele programmi raames teostatud meetmete või projektide eest auhindu.

3. Vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 artiklile 181 ning sõltuvalt meetme laadist võib lubada kindlasummalist rahastamist ja/või ühikukulu määrade kohaldamist.

4. Võidakse lubada mitterahalist kaasfinantseerimist.

5. Komisjon võib sõltuvalt toetusesaaja ja meetme omadustest otsustada vabastada toetusesaaja kavandatud meetme või tööprogrammi täitmiseks nõutava kutsealase pädevuse ja kvalifikatsiooni tõendamisest.

6. Toetusesaaja poolt esitatava teabe hulka võib piirata väikeste toetuste puhul.

7. Teatud juhtudel, nagu väikese toetuse andmise korral, ei pea toetusesaaja tõendama oma finantssuutlikkust kavandatava projekti või tööprogrammi elluviimiseks.

8. Käesoleva programmi alusel neile asutustele antud tegevustoetusi, kes tegutsevad Euroopa Liidu üldistes huvides vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 artiklile 162, ei vähendata automaatselt nende korduva andmise korral.

Artikkel 13

Ühenduse finantshuve kaitse

1. Komisjon tagab, et käesoleva otsuse alusel rahastatavate meetmete rakendamisel kaitstakse ühenduse finantshuve pettust, korruptsiooni ja muud ebaseaduslikku tegevust ennetavate meetme kohaldamisega, tõhusa kontrollimisega ja alusetult väljamakstud summade sissenõudmisega ning eeskirjade eiramise tuvastamise puhul tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate sanktsioonidega kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuve kaitse kohta ⁽¹⁾, nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrusega (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest ⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrusega (EÜ) nr 1073/1999 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta ⁽³⁾.

2. Käesoleva programmi raames rahastatavate ühenduse meetmete puhul tähendab määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 artikli 1 lõikes 2 nimetatud eeskirjade eiramine ühenduse õiguse sätete mis tahes rikkumist või majandustegevuses osaleja tegevusest või tegevusetusest põhjustatud lepingulise kohustuse rikkmist, mis põhjendamatu kuluartikli tõttu kahjustas või kahjustaks liidu üldeelarvet või ühenduste täidetavaid eelarveid.

⁽¹⁾ EÜTL 312, 23.12.1995, lk 1.

⁽²⁾ EÜTL 292, 15.11.1996, lk 2.

⁽³⁾ EÜTL 136, 31.5.1999, lk 1.

3. Komisjon vähendab meetme rahalise toetuse summat, peatab selle väljamaksmise või nõuab selle tagasi, kui ta teeb kindlaks eeskirjade eiramise, kaasa arvatud käesoleva otsuse või kõnealuse rahalise toetuse andmise üksikotsuse või lepingu või kokkuleppe sätete eiramise, või kui ilmneb, et meedet on komisjonilt nõusolekut taotlemata muudetud nii, et see on vastuolus projekti laadi või rakendamise tingimustega.

4. Kui tähtaegadest ei ole kinni peetud või meetme rakendamisel saavutatud edu õigustab ainult osa eraldatud toetuse kasutamist, nõuab komisjon toetusesaajalt kindlaksmääratud tähtaja jooksul selgituse esitamist. Kui toetusesaaja ei anna rahuldavat vastust, võib komisjon ülejäänud rahalise toetuse tühistada ja nõuda juba makstud summade tagasimaksmist.

5. Iga põhjendamatu väljamakse tuleb komisjonile tagasi maksta. Õigeaegselt tagasi maksmata summadele lisatakse intress finantsmääruses sätestatud tingimustel.

Artikkel 14

Järelevalve ja hindamine

1. Komisjon tagab programmi korrapärase järelevalve. Järelevalve ja hindamiste tulemusi kasutatakse käesoleva programmi rakendamisel. Järelevalve hõlmab eelkõige lõike 3 punktides a ja c nimetatud aruannete koostamist.

Erieesmärgid võib läbi vaadata kooskõlas asutamislepingu artikliga 251.

2. Komisjon tagab programmi korrapärase ja sõltumatu välishindamise ning annab Euroopa Parlamendile korrapäraselt aru.

3. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele:

a) hiljemalt 31. detsembriks 2010 hindamise vahearuande programmi rakendamisel saavutatud tulemuste ning rakenda-

misega seotud kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete aspektide kohta;

b) hiljemalt 31. detsembriks 2011 teatise programmi jätkumise kohta;

c) hiljemalt 31. detsembriks 2015 järeelhindamise aruande.

Artikkel 15

Üleminekusäte

Vastavalt otsusele 2004/100/EÜ reguleerib kõnealune otsus enne 31. detsembrit 2006 võetud meetmeid kuni nende lõpuleviimiseni.

Vastavalt finantsmääruse artiklis 18 sätestatule võib programmile teha kättesaadavaks assigneeringud, mis vastavad eraldatud tuludele ebaõigesti makstud summade tagasimaksmisest otsuse 2004/100/EÜ kohaselt.

Artikkel 16

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Otsust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2007.

Strasbourg, 12. detsember 2006

Euroopa Parlamendi nimel

president

Josep BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel

eesistuja

Mauri PEKKARINEN

LISA

I. MEETMETE KIRJELDUS

Täiendav teave programmile juurdepääsu kohta

Artiklis 6 nimetatud kodanikuühiskonna organisatsioonide hulka võivad muu hulgas kuuluda ametiühingud, haridus- ja vabatahtliku töö ja harrastusspordi valdkonnas tegutsevad organisatsioonid.

1. MEEDE: Aktiivsed Euroopa kodanikud

Kõnealune meede moodustab programmi selle osa, mis on spetsiaalselt suunatud kodanikke hõlmavatele tegevustele. Need tegevused kuuluvad kahe järgmise meetmeliigi alla:

Sõpruslinnad

See meede on suunatud tegevustele, mis hõlmavad või edendavad Euroopa kodanike otsekontakte nende osalemisel sõpruslinnade tegevuses. Need võivad olla ühekordsed või esmakordsed tegevused või esineda struktureeritud, mitmeaastaste, mitmepoolsete lepingutena, mis järgivad kindlaksmääratud programmi ja koosnevad mitmest tegevusest, alates kodanike kohtumistest kuni üldist huvi pakkuvatel teemadel toimuvate erikonverentside või -seminarideni (koos vastavate väljaannetega), mis korraldatakse sõpruslinnade tegevuse raames. See meede aitab aktiivselt kaasa vastastikuse tundmise ja mõistmise tugevdamisele kodanike ja kultuuride vahel.

Aastateks 2007, 2008 ja 2009 võib struktuuritoetust anda otse Euroopa Omavalitsuste ja Regioonide Nõukogule (CEMR), s.o organisatsioonile, mille eesmärk on tegutseda Euroopa üldistes huvides ja mis tegutseb sõpruslinnade valdkonnas.

Kodanike projektid ja toetusmeetmed

Kõnealuse meetmega toetatakse mitmeid riikidevahelise ja valdkonnaülese mõõtmega projekte, millesse kodanikud on otse kaasatud. Prioriteet kuulub kohaliku tasandi osalemise innustamisele suunatud projektidele. Selliste projektidega otsitakse uuenduslike lähenemisviiside kaudu võimalikke vastuseid väljaselgitatud vajadustele ning nende ulatus ja rakendusala sõltub ühiskonna arengutest. Soodustatakse uute tehnoloogiate, eriti infoühiskonna tehnoloogiate kasutamist. Need projektid ühendavad eri taustaga kodanikke, kes teevad koostööd või arutlevad ühiste Euroopa teemade üle, arendades sellega vastastikust arusaamist ning tõstes teadlikkust Euroopa integratsiooniprotsessist.

Sõpruslinnade ja kodanike projektide parandamiseks on vaja töötada välja ka toetusmeetmed parimate tavade vahetamiseks, liita kohaliku ja piirkondliku tasandi sidusrühmade (sh avaliku võimu asutuste) kogemused ning arendada näiteks koolituse kaudu uusi oskusi.

Soovituslikult kulutatakse sellele meetmele vähemalt 45 % programmi kogueelarvest.

2. MEEDE: Aktiivne kodanikuühiskond Euroopas**Struktuuriabi Euroopa poliitika uurimisorganisatsioonidele (ekspertühmad)**

Asutused, kes pakuvad uusi ideid ja mõtteid Euroopa teemadel, on olulised institutsioonide koostööpartnerid, kes suudavad anda ELi institutsioonidele sõltumatuid strateegilisi, valdkonnaüleseid soovitusi. Nad võivad läbi viia tegevusi, mis pakuvad ainet eelkõige Euroopa Liidu kodakondsuse ning Euroopa väärtuste ja kultuuri teemalisele mõttevahetusele. Kõnealuse meetme eesmärk on tugevdada selliste organisatsioonide institutsioonilist suutlikkust, mis on esindavat laadi, pakuvad tõelist Euroopa lisaväärtust, suudavad avaldada olulist mitmekordistavat mõju ning on lisaks võimelised tegema koostööd käesoleva programmi teiste toetusesaajatega. Üleeuroopaliste võrgustike tugevdamine on selle valdkonna oluline element. Toetusi võib anda mitmeaastaste tööprogrammide alusel, mis koondavad eri teemasid või tegevusi.

Aastateks 2007, 2008 ja 2009 võib struktuuritoetust anda otse ühingule *Groupement d'études et de recherches Notre Europe* ja instituudile *Institut für Europäische Politik* kui asutustele, mille eesmärk on tegutseda Euroopa üldistes huvides.

Struktuuriabi kodanikuühiskonna organisatsioonidele Euroopa tasandil

Kodanikuühiskonna organisatsioonidel on väga oluline roll kodanike kaasamisel ühiskondlikku, haridus- ja kultuurialasse ning poliitilisse tegevusse, mis ühtlasi tähendab nende osalemist ühiskonnas. Neid on vaja ja nad peavad suutma Euroopa tasandil tegutseda ning koostööd teha. Samuti peavad nad suutma konsulteerimise kaudu osa võtta poliitika kujundamisest. Käesolev meede annab neile võime ja stabiilsuse tegutsemiseks valdkondadeüleselt ja horisontaalselt oma liikmete ja Euroopa tasandi kodanikuühiskonna jaoks riikidevaheliste katalüsaatoritena ning aitab seega kaasa programmi eesmärkide saavutamisele. Üleeuroopaliste võrgustike ja ühingute tugevdamine on selle valdkonna oluline element. Toetusi võib anda mitmeaastaste tööprogrammide alusel, mis koondavad eri teemasid või tegevusi.

Aastateks 2007, 2008 ja 2009 võib struktuuritoetust anda otse kolmele asutusele, mille eesmärk on tegutseda Euroopa üldistes huvides: Euroopa Sotsiaalsete Valitsusväliste Organisatsioonide Platvorm, Euroopa Liikumine ning Euroopa Põgenike ja Pagulaste Nõukogu.

Toetus kodanikuühiskonna organisatsioonide algatatud projektidele

Kohaliku, piirkondliku, riikliku või Euroopa tasandi kodanikuühiskonna organisatsioonid kaasavad kodanikke või esindavad nende huve mõttevahetuse, väljaannete, propageerimise ja muude konkreetsete riikidevaheliste projektide kaudu. Kodanikuühiskonna organisatsioonide tegevusse Euroopa mõõtme lisamine või sellele tuginemine võimaldab neil suurendada oma suutlikkust ning jõuda laiemale publikuni. Otsene koostöö eri liikmesriikide kodanikuühiskonna organisatsioonide vahel aitab kaasa eri kultuuride ja vaatenurkade vastastikusele mõistmisele ning ühiste murede ja väärtuste äratundmisele. Kuigi see võib toimuda üksikute projektide kujul, tagab pikaajalisem lähenemine ka jätkusuutlikuma mõju ning võrgustike ja koostöö arengu.

Soovituslikult kulutatakse sellele meetmele ligikaudu 31 % programmi kogueelarvest.

3. MEEDE: Üheskoos Euroopa heaks

Avalikkuse teravdatud tähelepanu all olevad üritused

Selle meetmega toetatakse Komisjoni poolt, vajaduse korral koostöös liikmesriikide või muude asjaomaste partneritega korraldatud üritusi, mis on sisuliselt ja haardelt ulatuslikud, leiavad eurooplastes sügavat vastukaja, aitavad neis süvendada ühtekuuluvustunnet, teadvustavad neile Euroopa Liidu ajalugu, saavutusi ja väärtusi, kaasavad neid kultuuridevahelisse dialoogi ning aitavad kaasa nende Euroopa identiteedi arendamisele.

Need üritused võivad olla ajalooliste sündmuste jäädvustamine, Euroopa saavutuste tähistamine, kunstisündmused, teatavate temade käsitlemine üldsuse teadlikkuse tõstmiseks, üleeuroopalised konverentsid ning eriliste saavutuste eest auhindade andmine. Soodustatakse uute tehnoloogiate, eriti infoühiskonna tehnoloogiate kasutamist.

Uuringud

Selleks, et mõista paremini kodanikuaktiivsust Euroopa tasandil, viib komisjon läbi uuringuid, vaatlusi ja arvamusküsitlusi.

Teavitamis- ja teabelevitamisvahendid

Arvestades keskendumist kodanikele ja kodanikuaktiivsuse valdkonna algatuste mitmekesisusele, tuleb vastava Internetiportaali ja muude kanalite kaudu jagada põhjalikku teavet programmi eri tegevuste, muude kodakondsusega seotud Euroopa meetmete ning teiste asjakohaste algatuste kohta.

Aastateks 2007, 2008 ja 2009 võib struktuuriabi anda otse "Association Jean Monnet'le", "Centre européen Robert Schuman'ile" and "Maisons de l'Europe'ile", mis nii riiklikul kui Euroopa tasandil on ühendatud ja mille eesmärk on tegutseda Euroopa üldistes huvides

Soovituslikult kulutatakse sellele meetmele ligikaudu 10 % programmi kogueelarvest.

4. MEEDE: Euroopa Mäletab

Käesoleva meetme raames võib toetada selliseid projekte:

- mille eesmärgiks on säilitada natsistlike massiküüditamiste, endiste koonduslaagrite ja teiste suuremastaabiliste kannatus- ja hukkamispaikadega seotud peamisi objekte ja mälestusmärke ja nimetatud sündmustega seotud dokumentide arhiive ning hoida ohvrite mälestust, samuti mälestust nendest, kes äärmuslikes tingimustes päästsid inimesi holokaustist;
- või mille eesmärgiks on stalinismiga seotud massihukkamiste ja massiküüditamiste ohvrite mälestamine, ja nimetatud sündmustega seotud mälestusmärkide ja dokumentide arhiivide säilitamine.

Soovituslikult kulutatakse sellele meetmele ligikaudu 4 % programmi kogueelarvest.

II. PROGRAMMI JUHTIMINE

Programmi rakendamisel juhendatakse läbipaistvuse põhimõttest ja mitmesugustele organisatsioonidele ja projektidele avatuse põhimõttest. Seetõttu valitakse projekte ja tegevusi üldiselt avalike konkursikutsete kaudu. Erandid on võimalikud üksnes väga erandlikel asjaoludel ning täielikus kooskõlas määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 artikli 168 lõike 1 punktidega c ja d.

Programmis arendatakse kokkulepitud eesmärkidel põhineva mitmeaastase partnerluse põhimõtet, tuginedes tulemuste analüüsile, et tagada vastastikune kasu nii kodanikuühiskonnale kui Euroopa Liidule. Käesoleva programmi alusel ühekordse toetuse lepingute kaudu toimuv rahastamine võib kesta maksimaalselt 3 aastat.

Teatavate meetmete puhul võib tekkida vajadus kasutada kaudset tsentraliseeritud juhtimist rakendusasutuse või, eelkõige 1. meetme puhul, riigiasutuse poolt.

Kõiki meetmeid rakendatakse riikidevahelisel tasandil. Need soodustavad kodanike ja ideede liikuvust Euroopa Liidus.

Võrgustiku loomise aspektid ja mitmekordistavale mõjule keskendumine, sealhulgas info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate kasutamine, on olulised ning kajastuvad nii tegevuste laadis kui ka kaasatud organisatsioonide mitmekesisuses. Soodustatakse programmi kaasatud eri huvirühmade vahelise vastastikuse mõju ja koostoime arengut.

Programmi eelarvest võib katta ka kulutusi, mis on seotud programmi haldamiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks otseselt vajalike ettevalmistus-, kontrolli-, järelevalve-, auditeerimise ja hindamistegevustega, eelkõige uuringute, koostumiste, teabetegevusega ja teabe avaldamisega seotud tegevusega ja teabevahetuseks kasutatavate infotehnoloogiavõrkudega seotud kulutusi ning muid haldus- või tehnilise toega seonduvaid kulutusi, mida komisjon võib otsustada teha programmi haldamiseks.

Programmi üldhalduskulud peaksid olema proportsionaalsed kõnealuses programmis esitatud eesmärkidega ja soovituslikult moodustama umbes 10 % programmi kogueelarvest.

Komisjon võib vastavalt vajadusele läbi viia teavitamise, teabe avaldamise ja levitamise seotud tegevusi, millega tagatakse programmiga toetatavate meetmete laialdane tuntus ja suur mõju.

III. KONTROLL JA AUDITEERIMINE

Käesoleva otsuse kohaselt väljavalitud projektide jaoks kehtestatakse auditeerimise näidissüsteem.

Toetusesaaja peab tegema komisjonile kättesaadavaks kõik kuludega seotud täiendavad dokumendid viieaastaseks ajavahemikuks pärast lõppmakse kuupäeva. Toetusesaaja peab tagama, et vajaduse korral tehakse komisjonile kättesaadavaks kõik partnerite või liikmete valduses olevad täiendavad dokumendid.

Komisjon võib auditeerida toetusrahade kasutamist kas otse oma ametnike või mõne teise tema valitud kvalifitseeritud asutuse vahendusel. Auditeerimist võib teostada kogu lepingu kehtivusajal ja viie aasta jooksul pärast lõppsumma maksmise kuupäeva. Vajaduse korral võib komisjon teha auditeerimistulemuste põhjal tagastamisotsuse.

Komisjoni töötajatel ja komisjoni volitatud välistöötajatel peab olema nõuetekohane juurdepääs toetusesaaja kontorile ja kogu teabele, sealhulgas selliste auditite teostamiseks vajalikule elektroonilisele teabele.

Kontrollikojal ja Euroopa Pettusevastasel Ametil (OLAF) on samad õigused, eelkõige juurdepääsuõigused, mis komisjonil.

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1905/2006,**18. detsember 2006,****millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 179 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Ühenduse välisabi tõhustamiseks tehakse ettepanek abi kavandamise ja osutamise uue raamistiku kohta. Nõukogu määrusega (EÜ) nr 1085/2006 ⁽²⁾ luuakse ühinemiseelne rahastamisvahend ühenduse abi andmiseks kandidaatriikidele ja võimalikele kandidaatriikidele. Määrusega (EÜ) nr 1638/2006 ⁽³⁾ kehtestatakse üldsätted Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendi loomiseks (ENPI). Nõukogu määrusega (EÜ) nr 1934/2006 ⁽⁴⁾ luuakse rahastamisvahend koostööks tööstusriikide ning teiste kõrge sissetulekuga riikide ja territooriumidega. Määrusega (EÜ) nr 1717/2006 kehtestatakse stabiliseerimisvahend. ⁽⁵⁾ Määrusega (EÜ) nr .../2007 ^(*) kehtestatakse tuumaohutuse koostöö vahend. Määrusega (EÜ) nr 1889/2006 ⁽⁶⁾ luuakse demokraatia ja inimõiguste ülemaailmse edendamise rahastamisvahend. Nõukogu määrus (EÜ) nr 1257/96 käsitleb humanitaarabi ⁽⁷⁾. Käesoleva määrusega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend, millega toetatakse otse ühenduse arengukoostöö poliitikat.

(2) Ühendus viib ellu arengukoostöö poliitikat, mille eesmärgiks on saavutada vaesuse vähendamine, jätkusuutlik majanduslik ja sotsiaalne areng ning arengumaade sujuv ja järk-järguline integreerimine maailmamajandusse.

(3) Ühendus viib ellu koostööpoliitikat, mis edendab koostööd, partnerlusi ja ühisettevõtteid ühenduse ettevõtjate ning partnerriikide ja -piirkondade ettevõtjate vahel, ning aitab kaasa dialoogile poliitiste ja majanduspartnerite ning tööturu osapoolte vahel asjaomastes sektorites.

(4) Ühenduse arengukoostööpoliitika ja rahvusvahelised meetmed tuginevad Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassambleel 8. septembril 2000. aastal vastu võetud aastatuhande arengueesmärkidele, nagu äärmise vaesuse ja nälja kaotamine, ning ühenduse ja selle liikmesriikide poolt Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) ja teiste pädevate rahvusvaheliste organisatsioonide kontekstis arengukoostöö valdkonnas heakskiidetud peamistele arengueesmärkidele ja -põhimõtetele.

(5) Arengut mõjutavate poliitikate sidusust silmas pidades on oluline, et arengut mittehõlmavad ühenduse poliitikad aitaksid kaasa arengumaade jõupingutustele aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikliga 178.

(6) Pikaajalise arengu jaoks on hädavajalik poliitiline keskkond, mis tagab rahu ja stabiilsuse, inimõiguste, põhivabaduste, demokraatlike põhimõtete ja õigusriigi põhimõtete austamise, soolise võrdsuse ja hea valitsemistava.

(7) Arengu eelduseks on usaldusväärne ja jätkusuutlik majanduspoliitika.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 18. mai 2006. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata), nõukogu 23. oktoobri 2006. aasta ühine seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja Euroopa Parlamendi 12. detsembri 2006. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ ELT L 210, 31.7.2006, lk 82.

⁽³⁾ ELT L 310, 9.11.2006, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 405, 30.12.2006, lk 40

⁽⁵⁾ ELT L 327, 24.11.2006, lk 1.

^(*) See määrus võetakse vastu hilisemal kuupäeval.

⁽⁶⁾ ELT L 386, 29.12.2006, lk 1

⁽⁷⁾ EÜT L 163, 2.7.1996, lk 1. Määrust on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

(8) Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) liikmed võtsid 4. ministrite konverentsil Dohas endile kohustuse kaasata kaubandusküsimused arengustrateegiasse ning anda kaubandusega seotud tehnilist ja suutlikkuse suurendamise abi ning võtta vajalikke meetmeid, et hõlbustada tehnoloogia siiret kaubanduse jaoks ja selle kaudu, tugedada välismaiste otseinvesteeringute ja kaubanduse vahelist sidet ning kaubanduse ja keskkonna omavahelist vastastikust seotust, ning aidata arengumaadel osaleda uutel kaubandusläbirääkimistel ja rakendada nende tulemusi.

- (9) Nõukogu ja nõukogus kokkutulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja komisjoni Euroopa Liidu arengupoliitikat käsitlevas 20. detsembri 2005. aasta ühisavalduses "Euroopa konsensus" ⁽¹⁾ ja selle hilisemates muudatustes kehtestatakse üldraamistik ühenduse meetmetele arenguküsimustes. See peaks juhtima arenguabi ja -koostöö strateegiate kavandamist ja rakendamist.
- (10) Arengukoostööd tuleks ellu viia geograafiliste ja temaatiliste programmide kaudu. Geograafiliste programmidega tuleks toetada Ladina-Ameerika, Aasia, Kesk-Aasia, Lähis-Ida ja Lõuna-Aafrika riikide ja piirkondade arengut ja tugevdada nende tehtavat koostööd.
- (11) Ühendus ja liikmesriigid on mõnede nende partnerriikide ja -piirkondadega sõlminud partnerlus- ja koostöölepingud, et aidata olulisel määral kaasa partnerriikide pikaajalisele arengule ja nende rahvaste heaolule. Partnerlus- ja koostöölepingud põhinevad sellistel olulistel ühistel ja universaalsetel väärtustel nagu inimõiguste, põhivabaduste, demokraatlike põhimõtete ja õigusriigi põhimõtete austamine ja edendamine. Sellega seoses tuleks tähelepanu pöörata ka õigusele inimväärsel tööle ja puuetega inimeste õigustele. Ühenduse ja partnerriikide kahepoolsete suhted ja nende süvendamine ning mitmepoolsete institutsioonide konsolideerimine on tähtsad tegurid maailmamajanduse tasakaalustamisse ja arendamisse olulise panuse andmisel ning samuti ühenduse ja partnerriikide ja -piirkondade rolli ja koha tugevdamisel maailmas.
- (12) Kuigi temaatiliste programmide kaudu toetatakse eelkõige arengumaid, peaks kahel abisaaja riigil ning ülemere-maadel ja -territooriumidel, kes ei vasta Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni arenguabikomitee(OECD/DAC) poolt määratletud ametliku arenguabi saajate osas esitatavatele nõuetele ja kelle suhtes kohaldatakse artikli 2 lõike 4 teise lõigu esimest taanet, olema samuti õigus saada toetust temaatiliste programmide raames käesolevas määruses sätestatud tingimustel. Ühendus peaks rahastama temaatilisi programme riikides, territooriumidel ja piirkondades, mis on kõlblikud saada abi käesolevas määruses sätestatud geograafilise programmi kaudu, või vastavalt määrusele (EÜ) nr 1638/2006, või mis vastavad Euroopa Arengufondi (EAF) kohaselt geograafilise koostöö tegemise tingimustele. Nõukogu 27. novembri 2001. aasta otsuses 2001/822/EÜ ülemere-maade ja -territooriumide assotsieerimise kohta Euroopa Ühendusega (Ülemere-maade ja -territooriumide assotsieerimise otsus) ⁽²⁾, mida kohaldatakse 31. detsembrini 2011, sätestatakse Euroopa Liidu üldelarvest rahastatavate arenguabi temaatiliste tegevuste osas ülemere-maade ja -territooriumide abikõlblikkuse tingimused, mida käesoleva määrusega ei muudeta.
- (13) Temaatilised programmid peaksid andma märgatavat lisandväärtust ja täiendama geograafilise loomuga programme, mis moodustavad ühenduse ja kolmandate riikide vahelise peamise koostööraamistiku. Temaatiliste programmide kaudu rakendatav arengukoostöö peaks toetama geograafilisi programme, mis on sätestatud käesolevas määruses ja määruses (EÜ) nr 1638/2006, ning EAFi raames tehtavat koostööd. Temaatilised programmid hõlmavad geograafiliselt määratlemata partnerriikide rühmale huvi pakkuvaid konkreetseid tegevusvaldkondi või erinevatele piirkondadele või partnerriikide rühmadele suunatud koostöötegevusi või geograafiast sõltumatuid rahvusvahelisi operatsioone. Samuti on neil oluline roll ühenduse poliitikate välisel arendamisel ning sektoripõhise sidususe ja nähtavuse tagamisel.
- (14) Temaatiliste programmidega tuleks toetada meetmeid inim- ja sotsiaalarengu, keskkonna ja loodusvarade (sealhulgas energia) säästva majandamise, valitsusväliste osalejate ja kohalike omavalitsuste, toiduga kindlustamise, rände ja varjupaigaküsimuste valdkonnas. Temaatiliste programmide sisu on koostatud komisjoni vastavate teatiste põhjal, mis on esitatud Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (15) Keskkonda ja loodusvarade, sealhulgas energia säästvat majandamist käsitlev temaatiline programm peaks muu hulgas edendama rahvusvahelist keskkonnavalast juhtimist ning ühenduse keskkonna- ja energiapoliitikat väljaspool ühendust.
- (16) Rände ja varjupaigaküsimuste valdkonna temaatiline programm peaks aitama saavutada 15. ja 16. detsembril 2005 Brüsselis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise järeldustes sätestatud eesmärged, milleks on suhetes kolmandate riikidega ühenduse rahalise abi suurendamine rännet puudutavates või sellega seotud valdkondades.
- (17) Toiduainetega kindlustatust käsitlev ühenduse poliitika on arenenud laiapõhjaliste toiduainetega kindlustatuse strateegiate riikide, piirkondade ja maailma tasemel toetamise suunas, piirates toiduabi kasutamist humanitaarolukordadega ja toidukriisidega ning vältides kahjulikke mõjusid kohalikule tootmisele ja kohalikele turgudele; nimetatud poliitikas tuleb arvestada struktuuralselt nõrkade ja suurel määral toiduainetega kindlustatuse toetamisest sõltuvate riikide eriolukorda, et vältida ühenduse poolt nendele riikidele osutatava abi järsku vähenemist.

⁽¹⁾ ELT C 46, 24.2.2006, lk 1.

⁽²⁾ EÜTL 314, 30.11.2001, lk 1.

- (18) Kooskõlas nõukogu 24. mai 2005. aasta järeldustega tuleks toetada meetmeid, mille eesmärgiks on parandada seksuaal- ja soojätkamishügieeni arengumaades ja tagada nendega seotud õiguste austamine; tuleks anda rahalist abi ning asjakohast nõu, et edendada terviklikku lähemisviisi seksuaal- ja soojätkamishügieenile ja nendega seotud õigustele ning nimetatud hügieeni ja õiguste tunnustamist vastavalt elanikkonna ja arengu rahvusvahelise konverentsi tegevusprogrammile, edendades muu hulgas turvalist emadust ja laiaulatuslike, ohutute ja usaldusväärsete soojätkamis- ja seksuaalintervishoiu ja nendega seotud teenuste üldist kättesaadavust. Koostöömeetmete rakendamisel tuleb vajadusel rangelt kinni pidada elanikkonna ja arengu rahvusvahelisel konverentsil tehtud otsustest.
- (19) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. veebruari 2006. aasta määruse (EÜ) nr 266/2006 (millega kehtestatakse kaasnevad meetmed suhkruprotokolliga ühinenud riikide jaoks, keda mõjutab ELi suhkruturukorralduse reform) ⁽¹⁾ kohaselt tuleks abi osutada ka suhkruprotokolliga ühinenud AKV riikidele, keda mõjutab ELi suhkruturukorralduse reform, et toetada nende kohandumisprotsessi.
- (20) Tõhusam abi, parem vastastikune täiendavus ja kooskõlastamine, menetluste ühtlustamine ja koordineerimine nii ühenduse ja liikmesriikide vahel kui ka suhetes muude rahastajate ja arenguvaldkonnas tegelejatega on ühenduse arengupoliitika rakendamisel keskse tähtsusega abi järjepidevuse ja asjakohasuse tagamisel, vähendades samas partnerriikide kulusid vastavalt 2005. aasta 2. märtsil Pariisis toimunud kõrgetasemelisel abi tõhususe alasel foorumil heakskiidetud abi tõhususe deklaratsioonile.
- (21) Käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks on vaja ellu viia diferentseeritud lähenemisviisi, mis sõltub kontekstide ja vajaduste arengust, toetades partnerriike või -piirkondi täpselt nende olukorda arvestavate konkreetsete programmidega, mis tuginevad nende vajadustele, strateegiatele, prioriteetidele ja varadele.
- (22) Arengupoliitika edu võtmeks on partnerriikide pühendumine arengustrategiate elluviimisele ja seda silmas pidades tuleks soodustada ühiskonna kõikide sektorite, sealhulgas puudega isikute ja teiste haavatavate rühmade võimalikult laia kaasamist. Tõhususe ja läbipaistvuse tagamiseks ja riikidepoolse pühendumise soodustamiseks peaksid rahastajate koostööstrateegiad ja rakenduskorrad olema võimalusel kooskõlastatud partnerriikide omadega.
- (23) Arvestades vajadust tagada humanitaarabi ja pikaajase arenguabi tõhus ühendamine, ei tohiks määruse (EÜ) nr 1717/2006 kohaselt abikõlblikke meetmeid põhimõtteliselt käesoleva määruse raames rahastada, välja arvatud kui tuleb tagada koostöö järjepidevus kriisist stabiilsetesse arengutingimustesse liikumisel.
- (24) Abi lahtisidumine kooskõlas OECD/DACi parimate tavadega on abile lisaväärtuse andmise ja kohaliku potentsiaali suurendamise keskseks teguriks. Hangetes või toetuslepingutes osalemise eeskirjad ning varude päritolueeskirjad tuleks sätestada vastavalt abi lahtisidumise kõige hilisematele arengutele.
- (25) Abi tuleb hallata vastavalt nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruses (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (mis käsitleb Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust) ⁽²⁾ sisalduvatele välisabi käsitlevatele eeskirjadele ning ühenduse finantshuvide kaitsmisele suunatud asjakohaseid sätteid kohaldades. Arengukoostöö rakendamise parandamiseks peaks tegema jätkuvalt jõupingutusi, et saavutada eraldatud rahaliste vahendite ja abi vastuvõtusutlikkuse vaheline kindel tasakaal, ning et vähendada täitmata kulukohustusi.
- (26) Käesoleva määrusega sätestatakse 2007.–2013. aastaks rahastamispakett, mis on eelarvepädevale institutsioonile peamiseks juhiseks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelise 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta) ⁽³⁾ punkti 37 tähenduses.
- (27) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendamisevolituste kasutamise menetlused ⁽⁴⁾. Programmdokumendid ja mõned erirakendusmeetmed tuleks vastu võtta korralduskomitee menetluse kohaselt.

⁽¹⁾ ELT L 50, 21.2.2006, lk 1.⁽²⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.⁽³⁾ ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.⁽⁴⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

- (28) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt kavandatavat koostööd arenguriikide, -territooriumide ja -piirkondadega, kes ei ole ühenduse liikmesriigid ega või saada ühenduse abi määruse (EÜ) nr 1085/2006 ega määruse (EÜ) nr 1638/2006 raames, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning meetme ulatuse tõttu on need paremini saavutatavad ühenduse tasandil, võib ühendus võtta vastu meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealus artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (29) Käesolev määrus loob vajaduse kehtivad määrused kehtetuks tunnistada, et välisabi vahendid eelkõige arengukoostöö valdkonnas ümber korraldada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Üldeesmärk ja reguleerimisala

1. Ühendus rahastab meetmeid, mille eesmärgiks on toetada koostööd arenguriikide, -territooriumide ja -piirkondadega, mis on toodud ära Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni arenguabikomitee (OECD/DAC) abisaajate loetelus ning on esitatud I lisa (edaspidi "partnerriigid ja -piirkonnad"). Komisjon muudab I lisa vastavalt abisaajate loetelu käsitlevatele OECD/DAC koostatud korrapärasele läbivaatamisaruannetele ning teavitab sellest Euroopa Parlamenti ja nõukogu.
2. Ühendus rahastab temaatilisi programme riikides, territooriumidel ja piirkondades, mis on kõlblikud saama abi käesoleva määruse artiklites 5–10 sätestatud geograafilise programmi kaudu, või vastavalt määrusele (EÜ) nr 1638/2006, või mis vastavad Euroopa Arengufondi (EAF) geograafilise koostöö tegevuse tingimustele.
3. Käesolevas määruks määratletakse piirkonda kui geograafilist üksust, mis koosneb rohkem kui ühest arengumaast.

I JAOTIS

EESMÄRGID JA ÜLDPÕHIMÕTTED

Artikkel 2

Eesmärgid

1. Käesoleva määruse raames tehtava koostöö esmatahtsaks ja põhiliseks eesmärgiks on kaotada säästvat arengut arvesse võttes vaesus partnerriikides ja -piirkondades, sealhulgas aastatuhande arengueesmärkide poole püüdes, ning edendada demo-

kraatiat, head valitsemistava ning inimõiguste ja õigusriigi põhimõtete austamist. Kõnealusele eesmärgile vastav koostöö partnerriikide ja -piirkondadega

- tugevdab ja toetab demokraatiat, õigusriigi põhimõtet, inimõigusi ja põhivabadusi, head valitsemistava, soolist võrdõiguslikkust ja muid asjaomaseid rahvusvahelise õiguse vahendeid;
- edendab partnerriikide ja -piirkondade ning eriti kõige ebasoodsamas olukorras olevate partnerriikide ja -piirkondade säästvat arengut, sealhulgas selle poliitilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnavalaseid aspekte;
- soodustab nende sujuvat ja järkjärgulist integreerumist maailmamajandusse;
- aitab töötada välja rahvusvahelisi meetmeid keskkonna kvaliteedi säilitamiseks ja parandamiseks ning maailma loodusvarade säästvaks majandamiseks, et tagada säästev areng, sealhulgas kliimamuutustega võitlemine ja bioloogilise mitmekesisuse edendamine; ning
- tugevdab ühenduse ja partnerriikide ja -piirkondade vahelisi suhteid.

2. Ühenduse koostöö käesoleva määruse raames on kooskõlas arengukoostöö valdkonna kohustuste ja eesmärkidega, mille ühendus on seoses Ühinenud Rahvaste Organisatsiooniga (ÜRO) ja teiste arengukoostöö valdkonna rahvusvaheliste organisatsioonidega heaks kiitnud.

3. Vastavalt asutamislepingu XX jaotises sätestatudle moodustab ühenduse arengupoliitika õigusliku raamistiku koostööks partnerriikide ja -piirkondadega. Nõukogu, nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja komisjoni 20. detsembri 2005. aasta ühisavalduses "Euroopa konsensus" Euroopa Liidu arengupoliitika kohta ja selle hilisemates muudatustes sätestatakse üldine raamistik, suundumused ja tulipunktid, millega juhitakse käesoleva määruse kohase ühenduse koostöö rakendamist partnerriikide ja -piirkondadega.

4. Artikli 1 lõikes 1 osutatud meetmed kavandatakse sellisena, et nad vastaksid ametliku arenguabi kriteeriumidele, mille on kehtestanud OECD/DAC.

Artikli 1 lõikes 2 osutatud programmid kavandatakse sellisena, et nad vastaksid ametliku arenguabi kriteeriumidele, mille on kehtestanud OECD/DAC, kui:

- abisaaja omadused ei nõua teisiti, või
- programmiga ei rakendata artikli 11 lõikes 2 osutatud ülemaailmseid algatusi, ühenduse poliitilist prioriteeti ega rahvusvahelist kohustust, ning meetme omadused ei vasta sellistele kriteeriumidele.

Ilma et see piiraks artikli 2 lõike 4 teise lõigu esimese taande kohaldamist, peab vähemalt 90 % temaatiliste programmide raames ettenähtud kuludest vastama OECD/DAC poolt kehtestatud ametliku arenguabi kriteeriumidele.

5. Käesoleva määruse kohast ühenduse abi ei kasutata relvade või laskemoona hankimise ega sõjalise või kaitsetähtsusega operatsioonide rahastamiseks.

6. Põhimõtteliselt ei rahastata käesoleva määruse alusel määrusega (EÜ) nr 1717/2006 ja eelkõige selle artikliga 4 hõlmatud ja nimetatud määruse alusel abikõlblikke meetmeid, välja arvatud siis, kui tuleb tagada koostöö järjepidevus kriisist stabiilsetesse arengutingimustesse liikumisel.

Ilma et see piiraks vajadust tagada koostöö järjepidevus kriisist stabiilsetesse arengutingimustesse liikumisel, ei rahastata käesoleva määruse alusel määrusega (EÜ) nr 1257/96 hõlmatud ja nimetatud määruse kohaselt abikõlblikke meetmeid.

Artikkel 3

Üldpõhimõtted

1. Ühendus on rajatud sellistele väärtustele nagu demokraatia, õigusriik, inimõiguste ja põhivabaduste austamine ning püüab dialoogi ja koostöö kaudu edendada ja tugevdada pühendumist neile väärtustele partnerriikides ja -piirkondades.

2. Käesoleva määruse rakendamisel tuleb kasutada arengukontekstist ja vajadustest sõltuvalt diferentseeritud lähenemisviisi, et koostöö partnerriikide ja -piirkondadega oleks konkreetne, arvestaks täpselt konkreetsete riikide või piirkondade olukorda ning põhineks nende vajadustel, prioriteetidel ja varadel.

Aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks eelistatakse vahendite üldjaotuses vähim arenenud riike ja väikese sissetulekuga riike. Asjakohast tähelepanu pööratakse vaeseid toetavale arengule keskmise, eelkõige madalama keskmise sissetulekuga riikides, millest paljudel on väikese sissetulekuga riikidega sarnased probleemid.

3. Kõikides programmides kaasatakse järgmisi valdkondadevahelisi küsimusi põhiküsimustesse: inimõiguste edendamine, sooline võrdsuslikkus, demokraatia, hea valitsemistava, laste ja põliselanike õigused, keskkonnasäästlikkus ja HIV/AIDSi vastu

võitlemine. Lisaks tuleb erilist tähelepanu osutada õigusriigi tugevdamisele, õiguskaitse kättesaadavuse parandamisele ning kodanikuühiskonna toetamisele ning dialoogi, ühiskonnas osalemise ja leppimise edendamisele ning institutsioonide loomisele.

4. Ühendus arvestab asutamislepingu XX jaotises ja käesoleva määruse artiklis 2 sätestatud eesmärkidega kõikides poliitikates, mis võivad tõenäoliselt partnerriike ja -piirkondi mõjutada. Käesoleva määruse alusel rahastatavate meetmete puhul seab ühendus eesmärgiks ka sidususe tagamise ühenduse välismetmetele muude valdkondadega. See tagatakse poliitikate määratlemisel, strateegilisel kavandamisel ja programmitöös ning meetmete rakendamisel.

5. Ühendus ja liikmesriigid parandavad oma arengukoostöö valdkonna poliitikate koostööstatust ja vastastikust täiendavust, reageerides partnerriikide ja -piirkondade prioriteetidele riigi ja piirkonna tasandil. Arengukoostöö valdkonna ühenduse poliitika täiendab liikmesriikide rakendatavaid poliitikaid.

6. Komisjon ja liikmesriigid vahetavad korrapäraselt ja sagedasti teavet, sealhulgas teiste rahastajatega, ja edendavad rahastajate paremat koordineerimist ja vastastikust täiendavust, töötades mitmeaastase ühise programmitöö suunas, mis tugineb partnerriikide vaesuse vähendamisele või samaväärsetele strateegiatele ning partnerriikide eelarvemenetlustele, kasutades ühiseid rakendusmehhanisme (sealhulgas ühisanalüüse), rahastajaid kaasavaid ühiseid missioone ja kaasrahastamise korda.

7. Ühendus ja liikmesriigid edendavad oma vastavate pädevusvaldkondade raames mitmepoolset lähenemist ülemaailmsetele väljakutsetele ning koostööd mitmepoolsete ja piirkondlike organisatsioonidega ja organitega, nagu rahvusvahelised finantsasutused, ÜRO allasutused, fondid ja programmid ning muud kahepoolsed rahastajad.

8. Ühendus edendab tõhusat koostööd partnerriikide ja -piirkondadega kooskõlas parimate rahvusvaheliste tavade ja ühenduse edendab:

a) arenguprotsessi, mida juhib ja omab partnerriik. Ühendus viib oma toetuse järk-järgult rohkem vastavusse partnerriiklike arengustrateegiatega, reformipoliitika ja -korraga. Ühendus aitab kaasa partnervalitsuste ja rahastajate vastastikuse aruandlusprotsessi tugevdamisele ning edendab kohalike ekspertteadmisi ja tööhõivet;

- b) kaasavat ja osalust soodustavad lähenemist arengule ja kõikide ühiskonna osade laialdast kaasamist arenguprotsessi ja riigisisesse dialoogi, sealhulgas poliitilisse dialoogi;
- c) artiklis 25 sätestatud tõhusaid koostööviise ja -vahendeid, mis on kooskõlas OECD/DACi parimate tavade ja mida on kohandatud iga partnerriigi konkreetsetele vajadustele, keskendudes programmipõhiste lähenemisviisidele, abi prognoositavale rahastamisele, riikide süsteemide arendamisele ja kasutamisele ning arenguga seotud ja tulemustel põhinevatele lähenemisviisidele, sealhulgas vajadusel aastatuhande arengueesmärkide sihtidele ja näitajatele;
- d) poliitikate ja programmitöö mõju parandamist rahastajate koordineerimise ja ühtlustamise kaudu, et vähendada kattumist ja dubleerimist, parandada vastastikust täiendavust ja toetada rahastajate laiaulatuslikke algatusi. Koordineerimist teostatakse partnerriikides ja -piirkondades, kasutades kokkulepituid suuniseid ja parimate tavade põhimõtteid koordineerimise ja abi tõhususe kohta;
- e) aastatuhande arengueesmärkide mõõdet riikide strateegiadokumentides ja oma mitmeaastastes programmides.
9. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja peab parlamentaarseid korrapäraseid arvamustevahetusi.
10. Komisjon vahetab korrapäraselt teavet kodanikuühiskonnaga.

II JAOTIS

GEOGRAAFILISED JA TEMAATILISED PROGRAMMID

Artikkel 4

Ühenduse abi rakendamine

Kooskõlas käesoleva määruse üldeesmärgi, reguleerimisala, eesmärkide ja üldpõhimõtetega rakendatakse ühenduse abi artiklites 5–16 sätestatud geograafiliste ja temaatiliste programmide ning artiklis 17 sätestatud programmi kaudu.

Artikkel 5

Geograafilised programmid

1. Geograafiline programm hõlmab koostööd kõikides asjakohastes valdkondades geograafilisel alusel määratletud partnerriikide ja -piirkondadega.

2. Kooskõlas käesoleva määruse üldeesmärgi, reguleerimisala, eesmärkide ja üldpõhimõtetega hõlmab Ladina-Ameerika, Aasia, Kesk-Aasia ja Lähis-Ida riikidele, nagu on sätestatud I lisas, ning samuti Lõuna-Aafrikale osutatav ühenduse abi meetmeid järgmistes koostöövaldkondades:

- a) vaesuse kaotamisele ja aastatuhande arengueesmärkidele suunatud poliitika rakendamise toetamine;

Inimareng:

- b) rahvastiku põhivajadustega tegelemine, pöörates erilist tähelepanu algharidusele ja tervisele, eelkõige järgmise kaudu:

Tervis:

- i) parandades madalama sissetulekuga elanikkonnarühmade ja tõrjutud rühmade, sealhulgas naiste ja laste, inimeste, kes kannatavad diskrimineerimist etnilise päritolu, usutunnistuse või muul alusel, samuti puudega inimeste, juurdepääsu tervishoiuteenustele ja neile selliste teenuste osutamist, pöörates keskset tähelepanu asjaomastele aastatuhande arengueesmärkidele, milleks on laste suremuse vähendamine, emade ja laste tervise parandamine ning seksuaal- ja reproduktiivtervise parandamine vastavalt rahvusvahelise rahvastiku- ja arengukonverentsi Kairo tegevuskavale, tegeledes vaesusega kaasnevate haiguste, eelkõige HIVi/AIDSi, tuberkuloosi ja malaariaga;

- ii) tugevdades tervishoiusüsteeme, et hoida ära inimressursikriise tervisesektoris;

- iii) tõhustades suutlikkust eelkõige sellistes valdkondades nagu rahvatervise ning teadus- ja arendustegevuse vallas;

Haridus:

- iv) seades alghariduse vallas esiplaanile kvaliteetse alghariduse saavutamise, millele järgneb kutseharidus, ning ebavõrduse vähendamise seoses haridusele juurdepääsuga; edendades kohustuslikku ja tasuta haridust kuni 15 aasta vanuseni, et võidelda laste töö kõigi vormide vastu;

- v) seades eesmärgiks ühtse alghariduse saavutamise aastaks 2015 ning soolise ebavõrdsuse kaotamise hariduses;

- vi) edendades kutsekoolitust, kõrgharidust, elukestvat õpet, kultuurilist, teaduslikku ja tehnilist koostööd, akadeemilist ja kultuurilist vahetust ning suurendades partnerriikide ja -piirkondade ning ühenduse vahelist vastastikkust mõistmist;

Sotsiaalne ühtekuuluvus ja tööhõive:

- c) sotsiaalse ühtekuuluvuse kui esmatahtsa poliitika edendamine ühenduse ja partnerriikide vahelistes suhetes, keskenduses inimväärsel tööle ning sotsiaal- ja rahanduspoliitikale, võideldes nii haavatavate ja marginaliseeritud elanikkonnarühmade vaesuse, ebavõrdsuse, tööpuuduse ja tõrjutuse vastu;
- d) igasuguse rühmapõhise diskrimineerimise vastu võitlemine ja soolise võrdsuslikkuse, põlisrahvaste õiguste ja laste õiguste, sealhulgas ÜRO lapse õiguste konventsiooni rakendamise toetamise edendamine ja kaitsmine, ning meetmed, mis on suunatud tänavalaste ja ohtlikku tööd ja/või hariduse omandamist takistavat tööd tegevate laste probleemide lahendamisele;
- e) institutsioonilise raamistiku tugevdamine, et edendada ja hõlbustada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate asutamist, eesmärgiga soodustada töökohtade loomist;

Valitsemine, demokraatia, inimõigused ja institutsiooniliste reformide toetamine

- f) põhivabaduste ja inimõiguste edendamine ja kaitsmine, demokraatia, õigusriigi, õigusemõistmisele juurdepääsu ning hea valitsemistava, sealhulgas korruptsiooni vastu võitlemise tugevdamine sealhulgas, kuid mitte ainult, suutlikkuse suurendamise ja institutsioonilise ja seadusandliku raamistiku tugevdamise kaudu, eelkõige riigi ametiasutuste, poliitikate kujundamise ja rakendamise ning riigi rahanduse ja ressurside läbipaistva haldamise valdkonnas;
- g) aktiivse kodanikuühiskonna, sealhulgas vaesuses elavaid inimesi esindavate kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamine, samuti kodanikega peetava dialoogi, ühiskonnas osalemise ja leppimise edendamine, institutsioonide loomine;
- h) koostöö ja poliitiliste reformide edendamine julgeoleku ja õiguse valdkonnas, eelkõige seoses varjupaiga- ja rändeküsimustega, uimastite ja muu ebaseadusliku kaubanduse, sealhulgas inimkaubanduse, korruptsiooni ja rahapesu vastase võitlusega;
- i) koostöö ja poliitiliste reformide edendamine partnerriikidega rände- ja varjupaigavaldkonnas ning suutlikkuse tugevdamise algatused, et tagada arengut soodustavate rändepoliitikate määratlemine ja elluviimine rände algpõhjustega tegelemiseks;
- j) tõhusa mitmepoolsuse toetamine, eelkõige arengu seisukohast olulise rahvusvahelise õiguse ja asjakohaste mitmepoolsete lepingute täitmise ning nende tõhusa rakendamise kaudu;

Kaubandus ja piirkondlik integratsioon:

- k) partnerriikide ja -piirkondade abistamine kaubanduse, investeeringute ja piirkondliku integratsiooni küsimustes, sealhulgas tehniline abi ja suutlikkuse tugevdamine usaldusväärse kaubanduspoliitika kujundamiseks ja elluviimiseks, soodsama ärikeskkonna, usaldusväärsete majandus- ja rahanduspoliitikate ja erasektori arengu soodustamine, et partnerriigid ja -piirkonnad saaksid kasu maailmamajandusse integreerumisest ja et toetada sotsiaalset õiglust ja vaeseid toetavat majanduskasvu;
- l) Maailma Kaubandusorganisatsiooniga (WTO) ühinemise ja WTO lepingute rakendamise toetamine tehnilise abi osutamise ja suutlikkuse suurendamisega, eriti intellektuaalomandi õiguste kaubanduspektide lepingu (TRIPS-leping) rakendamise toetamine eelkõige rahvatervise valdkonnas;
- m) majandus- ja kaubanduskoostöö toetamine ja investorsuhete tugevdamine ühenduse ning partnerriikide ja -piirkondade vahel, sealhulgas tegevustega, mille eesmärgiks on soodustada ja tagada, et ettevõtjad, nende hulgas kohalikud ja Euroopa ettevõtjad, aitaksid kaasa sotsiaalselt vastutustundlikule ja jätkusuutlikule majandusarengule ja austaksid Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) peamisi tööalaseid standardeid, ning kohaliku suutlikkuse tugevdamist edendavate tegevustega;

Keskkond ja loodusvarade säästev areng:

- n) säästva arengu edendamine keskkonnakaitse ja loodusvarade, sealhulgas bioloogilise mitmekesisuse ja metsade kaitsmine, kaasa arvatud metsade säilitamise ja säästva majandamisega seotud tegevus, millesse kaasatakse aktiivselt kohalikke kogukondi ja metsast sõltuvaid rahvaid;
- o) linnakeskkonna parandamise toetamine;
- p) säästvate tootmis- ja tarbimismudelite edendamine ning kemikaalide ja jäätmete säästev majandamine, võttes arvesse nende terviseohtu;
- q) rahvusvaheliste keskkonnanalaste kokkulepete, nagu bioloogilise mitmekesisuse konventsioon, ÜRO kõrbestumisega võitlemise konventsioon ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioon, järgimine ja nende rakendamise toetamine kooskõlas kliimamuutusi käsitleva ELi tegevuskava ja nende protokollide ning hilisemate muudatustega;
- r) hädaolukorraks valmisoleku ja looduskatastroofide vältimise suutlikkuse arendamine;

Vesi ja energia:

- s) veeressursside säästva integreeritud haldamise toetamine, asetades pearõhu puhta joogivee ja kanalisatsiooniteenuste üldisele kättesaadavusele kooskõlas aastatuhande arengueesmärkidega, ning veeressursside säästvale ja tõhusale kasutamisele, sealhulgas põllumajanduslikel ja tootmiseesmärkidel;
- t) säästvate energeetikatehnoloogiate suurema kasutamise edendamine;

Infrastruktuur, side ja transport:

- u) majanduse infrastruktuuri arengule kaasaaitamine, sealhulgas piirkondliku integratsiooni toetamine, ning info- ja sidetehnoloogiate suurema kasutamise edendamine;

Maaelu areng, territoriaalne planeerimine, põllumajandus ja toiduga kindlustamine:

- v) maaelu säästva arengu, sealhulgas detsentraliseerimise ja vastutuse suurendamise toetamine, eelkõige eesmärgiga tagada toiduga kindlustatus;

Kriisijärgsed olukorrad ja nõrgestatud riigid:

- w) konfliktidest, inimese põhjustatud katastroofidest või loodusõnnetustest mõjutatud piirkondade ja riikide ülesehitamine ja taastamine keskmise ja pika tähtaja jooksul, sealhulgas miinidevastase võitluse, demobiliseerimis- ja taasintegreerimismeetmete toetamine, tagades samas järjepidevuse pääste-, taastamis- ja arengutegevuse vahel vastavalt artikli 2 lõikele 6, pidades silmas ühenduse ja selle liikmesriikide pädevust;

- x) kodukohast lahkuma sunnitud inimeste iseseisvusele, integreerumisele ja taasintegreerumisele suunatud keskmise ja pika tähtajaga tegevuste teostamine, tagades selle, et humanitaarabile, rehabiliteerimisele, kodukohast lahkuma sunnitud isikute abistamisele ja arengukootööle lähenetakse ühtselt ja järjepidevalt. Ühenduse meetmed soodustavad liikumist hädaabistaadiumist arengustaadiumisse, toetades asjaomaste inimeste sotsiaalmajanduslikku integratsiooni või taasintegratsiooni, ning toetavad demokraatlike struktuuride loomist ja tugevdamist ning rahvastiku osa arenguprotsessis;

- y) nõrgestatud või nõrkades riikides põhiliste teenuste osutamise toetamine ja seaduslike, tõhusate ja vastupidavate avaliku sektori asutuste loomine;

- z) ühenduse ja tema partnerite ühistele arenguväljakutsetele reageerimine, eelkõige valdkondlike dialoogide, kahepoolsete lepingute ja muude käesoleva määruse reguleerimisalasle kuuluvate meetmete toetamine.

Artikkel 6

Ladina-Ameerika

Ladina-Ameerikale antava ühenduse abiga toetatakse artikliga 5 kooskõlas olevaid meetmeid, mille üldeesmärk ja reguleerimisala, eesmärgid ja üldpõhimõtted vastavad käesolevas määruses sätestatule. Lisatähelepanu pööratakse järgmistele koostöövaldkondadele, arvestades olukorra eripära Ladina-Ameerikas:

- a) sotsiaalse ühtekuuluvuse kui ühenduse ja Ladina-Ameerika vaheliste suhete ühise eesmärgi ja esmatahtsa poliitika edendamine, võideldes nii vaesuse, ebavõrdsuse ja tõrjutuse vastu. Erilist tähelepanu pööratakse sotsiaalhoolekandele ja maksupoliitikale, enamate ja paremate töökohtade loomisele suunatud tootlikule investeerimisele, diskrimineerimise ja uimastite tootmise, tarbimise ja nendega kauplemise vastasele võitlusele ning põhiliste sotsiaalteenuste, eelkõige tervishoiu ja hariduse parandamisele;

- b) suurema piirkondliku integratsiooni edendamine, sealhulgas piirkondliku integratsiooni erinevate protsesside ja võrguinfrastruktuuride omavahelise ühendamise toetamine, tagades samas vastastikuse täiendavuse Euroopa Investeerimispanka (EIP) ja muude asutuste toetatavate tegevustega;

- c) hea valitsemistava ja avaliku sektori asutuste tugevdamise ning inimõiguste, sealhulgas laste ja põlisrahvaste õiguste kaitsmise toetamine;

- d) ELi ja Ladina-Ameerika vahelise ühise kõrgharidusruumi loomise toetamine;

- e) säästva arengu edendamine kõikides selle mõõdetes, pöörates erilist tähelepanu metsade ja bioloogilise mitmekesisuse kaitsele.

Artikkel 7

Aasia

Aasiale antava ühenduse abiga toetatakse artikliga 5 kooskõlas olevaid meetmeid, mille üldeesmärk ja reguleerimisala, eesmärgid ja üldpõhimõtted vastavad käesolevas määruses sätestatule. Lisatähelepanu pööratakse järgmistele koostöövaldkondadele, arvestades olukorra eripära Aasias:

- a) aastatuhande arengueesmärkide poole püüdlumine tervisevaldkonnas, sealhulgas HIV/AIDSi küsimustes, ja haridusvaldkonnas, muu hulgas valdkondade ümberkujundamist käsitleva poliitilise dialoogi kaudu;

- b) juhtimisalaste küsimuste käsitlemine, eelkõige nõrgestatud riikides, et aidata luua seaduslikke, tõhusaid ja vastupidavaid avaliku sektori asutusi ning aktiivset ja hästikorraldatud kodanikuühiskonda ning tõhustada inimõiguste, sealhulgas laste õiguste kaitset;
- c) suurema piirkondliku integratsiooni ja koostöö edendamine erinevate piirkondlike integratsiooni- ja dialoogiprotsesside toetamise kaudu;
- d) epideemiate ja zoonooside tõrjele ning ka nendest mõjutatud sektorite taastamisele kaasaaitamine;
- e) säästva arengu edendamine kõikides selle mõõdetes, pöörates erilist tähelepanu metsade ja bioloogilise mitmekesisuse kaitsele;
- f) uimastite tootmise, tarbimise ja nendega kauplemise ning muu salakaubaveo vastu võitlemine.

Artikkel 8

Kesk-Aasia

Kesk-Aasiale antava ühenduse abiga toetatakse artikliga 5 kooskõlas olevaid meetmeid, mille üldeesmärk ja reguleerimisala, eesmärgid ja üldpõhimõtted vastavad käesolevas määruses sätestatule. Lisatähelepanu pööratakse järgmistele koostöövaldkondadele, arvestades olukorra eripära Kesk-Aasias:

- a) põhiseaduslike reformide ning ühendusega seoses teostatava seadusandliku, haldusliku ja regulatiivse ühtlustamise edendamine, sealhulgas partnerlus- ja koostöölepingutes hõlmatud valdkondade (nt valimisorganid, parlamendid, riiklike haldusorganite reformimine ja riiklik finantsjuhtimine) poliitika tõhusa elluviimise eest vastutavate riiklike asutuste ja organite tugevdamise kaudu;
- b) turumajanduse arendamise ja partnerriikide WTOsse integreerimise edendamine, tegeledes samas üleminekuaja sotsiaalsete aspektidega;
- c) tõhusa piirikontrolli ja piiriülese koostöö toetamine, et edendada säästvat majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnavalast arengut piirialadel;
- d) uimastite tootmise, tarbimise ja nendega kauplemise ning muu salakaubaveo vastu võitlemine;

- e) HIVi/AIDSi vastu võitlemine;

- f) piirkondliku koostöö, dialoogi ja integratsiooni edendamine, sealhulgas määrusega (EÜ) nr 1638/2006 ja muude ühenduse instrumentidega hõlmatud riikidega, eelkõige edendades koostööd keskkonna- (eriti vee- ja kanalisatsiooniküsimustes), haridus-, energia- ja transpordisektorites, hõlmates valdkondi nagu rahvusvahelise energiavarustuse ja rahvusvaheliste transpordioperatsioonide turvalisus ja ohutus, ning seoses omavaheliste ühenduste, võrkude ja nende operaatorite, taastuvate energiaallikate ja energiatõhususega.

Artikkel 9

Lähis-Ida

Lähis-Idale antava ühenduse abiga toetatakse artikliga 5 kooskõlas olevaid meetmeid, mille üldeesmärk ja reguleerimisala, eesmärgid ja üldpõhimõtted vastavad käesolevas määruses sätestatule. Lisatähelepanu pööratakse järgmistele koostöövaldkondadele, arvestades olukorra eripära Lähis-Idas:

- a) sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamine sotsiaalse võrdsuse tagamiseks, eelkõige seoses siseriiklike varade kasutamise, ja poliitilise võrdsuse tagamiseks, eelkõige inimõiguste, sealhulgas soolise võrdsuslikkuse edendamise kaudu;
- b) majandusliku mitmekesistamise, turumajanduse arengu ning partnerriikide WTOsse integreerimise edendamine;
- c) piirkondliku koostöö, dialoogi ja integratsiooni edendamine, sealhulgas määrusega (EÜ) nr 1638/2006 ja muude ühenduse instrumentidega hõlmatud riikidega, piirkonnasiseste integreerimistegevuste toetamise kaudu, näiteks majanduse, energeetika, transpordi ja põgenike küsimustes;
- d) rahvusvaheliste lepingute sõlmimise ja rahvusvahelise õiguse, eelkõige ÜRO resolutsioonide ja mitmepoolsete konventsioonide tõhusa rakendamise toetamine;
- e) juhtimisalaste küsimuste käsitlemine, eelkõige nõrgestatud riikides, et aidata luua õiguspäraseid, tõhusaid ja vastupidavaid avaliku sektori asutusi ning aktiivset ja hästikorraldatud kodanikuühiskonda ning tõhustada inimõiguste, sealhulgas laste õiguste kaitset.

Artikkel 10

ja/või

Lõuna-Aafrika

Lõuna-Aafrikale antava ühenduse abiga toetatakse artikliga 5 kooskõlas olevaid meetmeid, mille üldeesmärk ja reguleerimisala, eesmärgid ja üldpõhimõtted vastavad käesolevas määruses sätestatule. Lisatähelepanu pööratakse järgmistele koostöövaldkondadele, arvestades olukorra eripära Lõuna-Aafrikas:

- a) demokraatliku ühiskonna, hea valitsemistava ja õigusriigi põhimõtteid järgiva riigi tugevdamise toetamine ning piirkonna ja kontinendi stabiilsusele ja integratsioonile kaasaaitamine;
- b) piirkonnas teostatavate kohanemismeetmete toetamine, luues vabakaubanduspiirkondi ühenduse ja Lõuna-Aafrika vahelise kaubandus-, arengu- ja koostöölepingu ⁽¹⁾ ning muude piirkondlike kokkulepete alusel;
- c) vaesuse, ebavõrdsuse ja tõrjutuse vastase võitluse toetamine, sealhulgas varasemalt ebasoodsas olukorras olnud kogukondade põhivajadustega tegelemise kaudu;
- d) HIVi/AIDSi pandeemia ja selle poolt Lõuna-Aafrika ühiskonnale avalduva mõjuga tegelemine.

Artikkel 11

Temaatilised programmid

1. Temaatilised programmid täiendavad artiklites 5–10 osutatud programme ning hõlmavad geograafiliselt määratlemata partnerriikide rühmale huvi pakkuvaid konkreetseid tegevusvaldkondi või erinevatele piirkondadele või partnerriikide rühmadele suunatud koostöötegevusi või geograafiast sõltumata rahvusvahelisi operatsioone.

2. Kooskõlas käesoleva määruse üldeesmärgi ja reguleerimisala, eesmärkide ja üldpõhimõtetega lisavad temaatiliste programmide alusel rahastatavatele meetmetele ning täiendavad neid. Kõnealuste meetmete suhtes kohaldatakse järgmisi põhimõtteid:

- a) ühenduse poliitikaeesmärke ei saa geograafiliste programmide kaudu asjakohasel ega tõhusal viisil saavutada ning temaatilisi programme rakendatakse vahendusorganisatsioonide nagu valitsusväliste organisatsioonide, muude valitsusväliste osalejate, rahvusvaheliste organisatsioonide või mitmepoolsete mehhanismide poolt või kaudu. See hõlmab ülemaailmseid algatusi, millega toetatakse aastatuhande arengueesmärke, säästvat arengut või ülemaailmse tähtsusega avalikke hüvesid või meetmeid liikmesriikides ja ühinevates riikides erandina artiklis 24 sätestatust vastavalt asjaomastes temaatilistes programmides kavandatule,

⁽¹⁾ Ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja tema liikmesriikide ning teiselt poolt Lõuna-Aafrika Vabariigi vaheline kaubandus-, arengu- ja koostööleping (EÜT L 311, 4.12.1999. lk 3).

b) meetmed on järgmist liiki:

- mitut piirkonda ja/või valdkonda hõlmavad meetmed, sealhulgas katseprojektid ja uuenduslikud poliitikad;
- meetmed, mille kohta ei ole sõlmitud kokkulepet partner-valitsus(t)ega;
- ühenduse poliitilisele prioriteedile või rahvusvahelisele kohustusele vastava temaatilise eriprogrammi kontekstis olulised meetmed;
- vajadusel meetmed juhtudel, mille kohta puudub geograafiline programm või see on peatatud.

Artikkel 12

Investeerimine inimkapitali

1. Temaatilise programmi "Investeerimine inimestesse" alusel osutatava ühenduse abi eesmärk on toetada meetmeid valdkondades, mis mõjutavad otseselt inimeste elustandardeid ja heaolu vastavalt allpool määratletule ja keskenduvad kõige vaesemate ja vähem arenenud riikidele ja kõige ebasoodsamas olukorras olevatele elanikkonnarühmadele.

2. Lõikes 1 nimetatud eesmärgi saavutamiseks ja kooskõlas artikliga 11 hõlmab programm järgmisi tegevusvaldkondi:

a) hea tervis kõigile:

- i) võitlus vaesusega kaasnevate haiguste vastu, eelkõige olulisemate nakkushaiguste vastu, mis on loetletud Euroopa HIVi/AIDSi, malaaria ja tuberkuloosi vastases tegevusprogrammis:
 - nimetatud kolme haiguse jaoks oluliste farmaatsiatoodete ja diagnostikavahendite kättesaadavuse parandamine kooskõlas intellektuaalomandi õiguse kaubandusaspektide lepingu (TRIPS-leping) sätetega, nagu on täpsustatud TRIPS-lepingut ja rahvatervist käsitlevas Doha deklaratsioonis;
 - riiklike ja erainvesteeringute soodustamine teadus- ja arendustegevuses uute ravimeetodite, uute ravimite, eelkõige vaktsiinide, mikrobitsiidide ja uuenduslike ravimeetodite väljatöötamiseks;
 - ülemaailmsete algatuste toetamine peamiste nakkushaiguste vastu võitlemisel vaesuse vähendamise, sealhulgas AIDSi, tuberkuloosi ja malaaria vastu võitlemise ülemaailmse fondi raames.

ii) kooskõlas elanikkonna ja arengu rahvusvahelisel konverentsil (ICPD) ja ICPD 5 aastat hiljem toimunud konverentsil (ICPD+5) kokkulepitud põhimõtetega, meetmete toetamine, mis aitavad parandada seksuaal- ja reproduktiivtervist arenevates riikides ning tagada naiste, meeste ja noorukite õiguse heale seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning mille abil antakse rahalist ja asjakohast ekspertabi eesmärgiga edendada terviklikku lähenemist reproduktiiv- ja seksuaaltervisele ja nendealastele õigustele (nagu on määratletud ICPD tegevusprogrammis) või nende tunnustamist, edendades muu hulgas turvalist emadust ja laiaulatuslike, ohutute ja usaldusväärsete reproduktiiv- ja seksuaaltervishoiu ja nendega seotud teenuste, kaupade, hariduse ja teabe üldist kättesaadavust, sealhulgas kõiki pereplaneerimise meetodeid käsitleva teabe kättesaadavust, järgmiste tegevuste kaudu:

— emade suremuse ja haigestumuse määra vähendamine, eelkõige nendes riikides ja elanikkonnarühmades, kus need on kõige kõrgemad.

iii) võrdse juurdepääsu tagamine tervishoiuteenuste osutajatele, tervishoiukaupadele ja -teenustele, toetades järgmist:

— sekkumisi tervisevaldkonnas valitseva inimressursi kriisiga tegelemiseks;

— tervisealaseid infosüsteeme, mis suudavad koostada, mõõta ja analüüsida grupeeritud andmeid tulemuslikkuse kohta, et tagada paremad tervise- ja arengutulemused ja teenuste kättesaadavuse süsteemide jätkusuutlikkus;

— vaktsineerimiste ja immuniseerimiste arvu suurendamist ning olemasolevate ja uute vaktsiinide kättesaadavuse ja nende juurdepääsu edendamist;

— õiglaseid mehhanisme tervishoiuteenustele võrdse juurdepääsu rahastamiseks.

iv) tasakaalustatud lähenemisviisi säilitamine ennetamise, ravimise ja hoolduse vahel, asetades pearõhu ennetamisele ja tunnistades, et selle tõhusus kasvab, kui see siduda ravimise ja hooldusega.

b) haridus, teadmised ja oskused:

i) eritählepanu pööramine aastatuhande arengueesmärkide raames võetud meetmetele, et aastaks 2015 anda kõigile algharidus, ja Dakari tegevusraamistiku "Haridus kõigile" raames võetud meetmetele;

ii) alg-, kesk- ja kõrgharidus ning kutseharidus ja -koolitus, et parandada kõikide laste ja üha enam ka igas vanuses

naiste ja meeste juurdepääsu haridusele, eesmärgiga parandada teadmisi, oskusi ja tööalast konkurentsivõimet tööturul, soodustades kodanikuaktiivsust ja eneseteostust elukestval alusel;

iii) kvaliteetse põhihariduse andmise edendamine, keskendudes eelkõige tütarlastele, konfliktidest mõjutatud piirkondade lastele ning marginaliseeritud ja tõrjutud elanikkonnarühmadesse kuuluvatele lastele haridusprogrammidele juurdepääsu võimaldamisele; kohustusliku ja tasuta hariduse edendamine kuni 15 aasta vanuseni, et võidelda laste töö kõigi vormide vastu;

iv) õpitulemuste mõõtmise viiside arendamine, et paremini hinnata hariduse kvaliteeti, eelkõige kirja- ja arvutuoskust ning eluks vajalikke oskusi;

v) doonorriikide vahelise ühtlustamise ja kooskõlastamise edendamine, et edendada üleilmse, kohustusliku, tasuta ja kvaliteetse hariduse andmist rahvusvaheliste või mitut riiki hõlmavate algatuste kaudu;

vi) kaasava teadmisteühiskonna toetamine ja digitaalse lõhe, teadmiste- ja teabelõhe ületamisele kaasaaitamine;

vii) teadmiste ja uuendustegevuse parandamine teaduse ja tehnoloogia abil ning samuti elektroonse side võrkude ja neile juurdepääsu arendamine, et parandada sotsiaalmajanduslikku kasvu ja säästvat arengut koostöös ELi teaduspoliitika rahvusvahelise mõõtmega.

c) sooline võrdõiguslikkus:

i) soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste edendamine, viies ellu ülemaailmseid kohustusi, mis on sätestatud Pekingi deklaratsioonis ja tegevusprogrammis ning ÜRO konventsioonis naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta, järgmiste tegevuste kaudu:

— programmide toetamine, mis aitavad kaasa Pekingi tegevusprogrammi eesmärkide saavutamisele, asetades erilise rõhu soolisele võrdõiguslikkusele valitsemises ning poliitilises ja sotsiaalses esindatuses ning muudele naiste võimalusi parandavatele meetmetele;

— peamiste sidusrühmade, kodanikeorganisatsioonide, naiste organisatsioonide ja võrgustike institutsioonilise ja operatiivse suutlikkuse suurendamine nende ettevõtmistes, mille eesmärgiks on edendada soolist võrdõiguslikkust ning majanduslikke ja sotsiaalseid võimalusi, sealhulgas koostöövõrke ja nõustamist põhja-lõuna ja lõuna-lõuna suunal;

- soolise aspekti lisamine järelevalve ja statistika alase suutlikkuse suurendamiseks, toetades soo alusel grupeeritud andmete, samuti soolist võrdõiguslikkust käsitlevate andmete ja näitajate arendamist ja levitamist;
- kirjaoskamatus vähendamine täiskasvanute hulgas, pöörates erilist tähelepanu naiste kirjaoskamatusele;
- naiste vastu suunatud vägivalda vastased meetmed.

d) inimarengu ja sotsiaalse arengu muud aspektid:

i) kultuur:

- kultuuridevahelise dialoogi, kultuurilise mitmekesisuse ja kõikide kultuuride võrdse väärikuse edendamine;
- rahvusvahelise koostöö edendamine, et stimuleerida kultuuritööstuse poolt arengumaade majanduskasvu antavat panust, et täielikult ära kasutada selle potentsiaali vaesuse vastu võitlemisel, tegeledes muu hulgas turule juurdepääsu ja intellektuaalomandi õiguste küsimustega;
- põlisrahvaste ja vähemuste sotsiaalsete, kultuuriliste ja vaimsete väärtuste austamise edendamine, et väärtustada paljurahvuselistes ühiskondades võrdsust ja õiglast kohtlemist vastavalt universaalsetele inimõigustele, millele on igapäevaeliselt õigus, sealhulgas põlisrahvastel ja vähemustel;
- kultuuri kui majandusarengu ja -kasvu seisukohast paljulubava majandusharu toetamine.

ii) tööhõive ja sotsiaalne ühtekuuluvus:

- integreeritud sotsiaalse ja majandusliku lähenemise edendamine, muu hulgas tootliku tööhõive edendamisega, korraliku töö võimaldamisega kõigile, sotsiaalse ühtekuuluvusega, inimressursside õigluse ja sotsiaalkindlustuse arendamisega, tööhõivekõikumuste kaardistamisega, töökohtade kvaliteedi parandamisega mitteametlikus sektoris ning töötajate ühendustele suuremate volituste andmisega vastavalt asjaomaste ILO konventsioonide põhimõtetele ja ühenduse rahvusvahelistele kohustustele kõnealustes valdkondades;
- tegevuskava "inimväärtuste töö kõigile" kui üldise eesmärgi toetamine, sealhulgas globaalsete ja muude mitut riiki hõlmavate algatuste kaudu, mille eesmärk on rakendada rahvusvaheliselt kokku lepitud ILO peamisi tööalaseid standardeid, selle hindamise kaudu, millist mõju avaldab kaubandus korralikule

tööle, õiglase rahastamise säästlike ja piisavate mehhanismide ning sotsiaalse kaitse süsteemide tõhusa toimimise (ja laiema ulatuse) kaudu;

- töötingimuste parandamist ja kaubanduse liberaliseerimise kohandamist edendavate algatuste toetamine, sealhulgas arengupoliitika tööhõive aspekti edendamine, et aidata levitada Euroopa sotsiaalseid väärtusi;
- globaliseerumise positiivse sotsiaalse mõõtmise ja ELI kogemuse edendamisele kaasaaitamine.

iii) noored ja lapsed:

- kõikide laste töö liikide, lastekaubanduse ja lastevastase vägivalda vastu võitlemine ning noorte ja laste erilist haavatavust ja potentsiaali arvestavate poliitika edendamine, nende õiguste ja huvide kaitse, haridus, tervis ja elatusvahendid, alates osalusest ja võimalustest;
- arengumaade tähelepanu ja suutlikkuse tõhustamine, et töötada välja noortele ja lastele soodsaid poliitika;
- konkreetsete strateegiate ja sekkumiste propageerimine, et tegeleda noori ja lapsi mõjutavate konkreetsete probleemide ja väljakutsetega, võttes kõikides asjaomastes meetmetes nende huve arvesse. Tagada tuleb laste ja noorte osalus;
- ühenduse kui ametliku arenguabi põhilise andjapositsiooni kasutamine rahvusvaheliste organisatsioonide hulgas, et kutsuda mitmepoolseid rahastajaid üles avaldama survet selliste poliitikate väljatöötamiseks, mis kõrvaldavad laste töö kõige halvemad vormid, eriti ohtliku töö, ja edendavad laste töö kõikide vormide tõhusat kõrvaldamist, lastekaubanduse ja lastevastase vägivalda vastu võitlemist ning soodustavad laste ja noorte rolli arengus osalejatena.

Artikkel 13

Keskkond ja loodusvarade, sealhulgas energia säästev majandamine

1. Keskkonda ja loodusvarade, sealhulgas vee ja energia säästvat majandamist käsitlevate temaatiliste programmide eesmärk on integreerida keskkonnakaitse nõuded ühenduse arengu- ja muudesse poliitikatesse ning aidata edendada ühenduse keskkonna- ja energiapoliitikat väljaspool ühendust ühenduse ning partnerriikide ja -piirkondade ühistes huvides.

2. Lõikes 1 nimetatud eesmärgi saavutamiseks ja kooskõlas artikliga 11 hõlmab programm järgmiseid tegevusvaldkondi:

a) töö arengumaade abistamiseks, et saavutada keskkonnasäästlikkust käsitlev aastatuhande arengueesmärk suutlikkuse tõhustamisega keskkonnavalaseks integratsiooniks arengumaades, toetades kodanikuühiskonna liikmeid, kohalikke omavalitsusi ja aruteluplatvorme, keskkonnavalast järelevalvet ja hindamist, innovaatiliste lähenemisviiside väljatöötamist ja partnerlust oluliste riikidega kogemuste vahetamiseks ja koostöö tugevdamiseks nimetatud valdkondades;

b) ühenduse algatuste ja võetud kohustuste rakendamise edendamine rahvusvahelisel ja piirkondlikul tasandil ja/või piiriülese iseloomuga säästva arengu toetamise kaudu, mis hõlmab muu hulgas tegevusi järgmises valdkondades: praeguste ja tulevaste kliimamuutuste küsimused, bioloogiline mitmekesisus, kõrbestumine, metsad, maa kahjustamine, kalandus ja mereressursid, keskkonnastandardite järgimine (toodete ja tootmisprotsesside osas), usaldusväärne kemikaalide ja jäätmete majandamine, saastevastane võitlus, säästev tootmine ja tarbimine ning keskkonnaga seotud ränne. See hõlmab samuti jõupingutusi metsade hea majandamise ja ebaseadusliku metsaraie vastu võitlemise, eelkõige FLEGTi kaudu, ning metsade säilitamise ja säästva majandamisega seotud uuenduslike tegevuse edendamisel, hõlmates aktiivselt kohalikke kogukondi ja metsast sõltuvaid rahvaid.

Seoses veega on temaatilise programmi eesmärk luua raamistik veeressursside pikaajaliseks kaitseks ja edendada vee säästvat kasutamist poliitika kooskõlastamise toetamise kaudu;

c) keskkonnavalase märkide parem integreerimine metoodilise töö toetamise, poliitika kujundamiseks kättesaadava ühenduse keskkonnavalaseksptiisi tõhustamise, integreerimise ja uuenduslike ühenduse meetmete ja ühtsuse edendamise kaudu;

d) keskkonnavalase juhtimise tugevdamine ning rahvusvahelise poliitika arendamise toetamine, töötades keskkonnavalase juhtimise ja muude rahvusvahelise säästva arengu juhtimise sammaste vahelise ühtsuse nimel ning osutades abi piirkondlikus keskkonnavalases järelevalves ja hindamises, andes lisatoetust mitmepoolsete keskkonnalepingute sekretariaatidele, edendades mitmepoolsete keskkonnalepingute tõhusat järgimist ja nende jõustamismeetmeid, sealhulgas suutlikkuse suurendamise, rahvusvaheliste organisatsioonide ja protsesside kaudu, toetades kodanikuühiskonda ja poliitika kujundamise eksperthümi ning parandades rahvusvaheliste läbirääkimiste tõhusust;

e) säästva energia võimaluste toetamine partnerriikides ja -piirkondades säästva energia kaasamisega arengukavadesse ja -strateegiatesse, arendades institutsioonide toetust ja tehnilist abi, luues soodsa seadusandliku ja poliitilise raamistiku uute ettevõtete ja investorite kaasamiseks säästva energia valdkonda, tõhustades energia rolli vaeste sissetuleku suurendamise vahendina, edendades uuenduslike lähenemisi rahastamisküsimustele ja piirkondlikku koostööd valitsuste, valitsusväliste organisatsioonide ja erasektori vahel eespool nimetatud valdkondades. Ühenduse strateegilised meetmed soodustavad eelkõige taastuvate energiaallikate kasutamist, parandavad energiatõhusust ja aitavad kaasa asjakohase energeetikaalase regulatiivse raamistiku väljatöötamisele asjakohastes riikides ja piirkondades ning eriti laastavate energiaallikate asendamisele vähem laastavatega.

Artikkel 14

Valitsusväliste osalejate ja kohalike omavalitsuste osalemine arengus

1. Valitsusväliste osalejate ja kohalike omavalitsuste osalemist arengus käsitleva temaatilise programmi eesmärk on kaasrahastada ühenduse ja partnerriikide kodanikuorganisatsioonide ja kohalike omavalitsuste kavandatavaid ja/või elluviidavaid algatusi arenguvaldkonnas. Vähemalt 85 % nimetatud temaatilisele programmile ette nähtud rahalistest vahenditest eraldatakse valitsusvälistele osalejatele. Programmi rakendatakse kooskõlas käesoleva määruse eesmärgiga ja valitsusväliste osalejate ja kohalike omavalitsuste suutlikkuse suurendamiseks poliitika kujundamise protsessis, et:

a) edendada kaasavat ja tugevat ühiskonda selleks, et:

i) tuua kasu elanikele, kelleni ei jõua tavateenused ja -ressursid ning kes on kõrvale jäänud poliitika kujundamise protsessist;

ii) tugevdada kodanikuorganisatsioonide ja kohalike omavalitsuste suutlikkust partnerriikides, et hõlbustada nende osalemist vaesuse vähendamise ja säästva arengu strateegiate määratlemisel ja rakendamisel;

iii) hõlbustada riiklike ja valitsusväliste osalejate vahelist suhtlemist erinevates kontekstides ja toetada kohalike omavalitsuste kasvavat tähtsust detsentraliseerimisprotsessis;

b) parandada Euroopa kodanike teadlikkust seoses arenguküsimustega ja aktiveerida ühenduse ja ühinevate riikide avalikku toetust vaesuse vähendamise ja säästva arengu strateegiatele partnerriikides, et suhted arenenud ja arenevate riikide vahel oleksid õiglasemad, ning tugevdada neil eesmärkidel kodanikuühiskonna ja kohaliku omavalitsuse rolli;

c) saavutada tõhusam koostöö, edendada sünergiaid ja hõlbustada struktureeritud dialoogi kodanikuvõrgustike ja kohalike omavalitsuste ühenduste vahel, nende organisatsioonide raames ja ühenduse institutsioonidega.

2. Lõikes 1 nimetatud eesmärgi saavutamiseks ja kooskõlas artikliga 11 hõlmab programm järgmisi tegevusvaldkondi:

a) sekkumised arengumaades ja -piirkondades, millega:

i) tugevdatakse kõikide osaliste, eelkõige kaitsetute ja tõrjutud rühmade osalusarengut, -protsesse ja kaasamist;

ii) asjaosaliste suutlikkuse arendamise protsesside toetamine riigi, piirkonna või kohalikul tasandil;

iii) vastastikuse mõistmise protsesside edendamine;

iv) kodanike aktiivse osalemise hõlbustamine arenguprotsessides ja nende tegutsemissootlikkuse tugevdamisel;

b) avalikkuse teadlikkuse tõstmine arenguküsimustes ja arengualase hariduse edendamine ühenduses ja ühinevates riikides, et kinnistada arengupoliitika Euroopa ühiskondades, et suurendada nii ühenduse kui ühinevate riikide avalikkuse toetust vaesusevastasele võitlusele ja õiglasematele suhetele arenenud ja arenevates riikides, tõsta ühenduses teadlikkust seoses arengumaade ja nende rahvaste probleemide ja raskustega ning edendada globaliseerumise sotsiaalset mõõdet;

c) kooskõlastamine ja suhtlemine kodanikuvõrgustike ja kohalike omavalitsuste võrgustike vahel, nende organisatsioonide raames ning Euroopa ja ülemaailmses arengualases mõttevahetuses osalevate eri liiki sidusrühmade vahel.

3. Partnerriikide kohalikke omavalitsusi toetatakse tavaliselt riikide strateegiadokumentide raames, välja arvatud juhtudel, kui strateegiadokumentides ei sätestata piisavat toetust, eelkõige olukordades nagu rasked partnerlused, nõrgestatud riigid ja konfliktijärgne seisund.

Kohalikke omavalitsusi ja nende ühendusi toetades arvestatakse nende suutlikkusega anda oma panus ühenduse kaasrahastamise arutamisse.

Artikkel 15

Toiduainetega kindlustatus

1. Toiduainetega kindlustatuse temaatiliste programmide eesmärk on parandada toiduainetega kindlustatust kõige vaesemate ja kõige vähem kaitstud inimeste jaoks ja aidata saavutada aastatuhande arengueesmärk vaesuse ja nälja osas meetmete kaudu, millega tagatakse ühenduse sekkumiste üldine sidusus, vastastikune täiendavus ja järjepidevus, muu hulgas üleminekul päästetegevuse etapist arengutegevuse etappi.

2. Lõikes 1 nimetatud eesmärgi saavutamiseks ja kooskõlas artikliga 11 hõlmab programm järgmisi tegevusvaldkondi:

a) rahvusvaheliste avalike hüvede tagamisele kaasaaitamine, eelkõige seoses vaeste toetamise vajadusest tuleneva nõudlusega uurimistöö ja tehnoloogiliste uuenduste järele, suutlikkuse arendamisega, lõunapoolsete riikide omavahelise ning lõuna- ja põhjapoolsete riikide vahelise teadusliku ja tehnilise koostöö ja partnerlusega;

b) ülemaailmsete, kontinentaalsete ja piirkondlike programmide toetamine, millega eelkõige:

i) toetatakse toiduainetega kindlustatust käsitlevat teavet ja varajast hoiatamist;

ii) toetatakse toiduainetega kindlustatust erivaldkondades nagu põllumajandus, sealhulgas piirkondlike põllumajanduspoliitika määratlemine ja juurdepääs maale, kauplemine põllumajandustoodetega ja loodusvarade majandamine;

iii) edendatakse, tugevdatakse ja täiendatakse riikide toiduainetega kindlustatuse ja vaesuse vähendamise strateegiaid lühiajalises, keskpikas ja pikaajalises perspektiivis ning

iv) toetatakse poliitikaekspertide ja valitsusväliste osalejate võrgustike loomist, et edendada ülemaailmset toiduainetega kindlustatuse tegevuskava;

c) toiduainetega kindlustatuse tegevuskava propageerimine ja edasiarendamine. Ühendus jätkab kesksete toiduainetega kindlustatuse küsimustega tegelemist rahvusvahelises mõttevahetuses ning edendab arengupartnerite ja rahastajate poliitikate ja abi osutamise viiside ühtlustamist, sidusust ja üksteisele lähendamist. Eelkõige tuleb tugevdada kodanikuühiskonna rolli edendamist toiduainetega kindlustatuse küsimustes;

- d) erakorralise üleminekuolukorraga ja riigi ebakindlusega kaasneva toidupuuduse probleemiga tegelemine, mängides kesket rolli pääste-, taastamis- ja arengutegevuse vahelistes üleminekutes. Temaatiliste programmidega:
- i) toetatakse sekkumisi toiduainetega kindlustatuse jaoks vältimatult vajalike tootmisvahendite ja sotsiaalvarade kaitseks, säilitamiseks ja taastamiseks, et võimaldada majanduse integratsiooni ja pikaajalist taastumist ning
 - ii) toetatakse kriisidele vastuvõtlikkuse vähendamisele ja inimeste vastupanuvõime tugevdamisele suunatud kriisiennetust ja -ohjamist;
- e) uuenduslike toiduainetega kindlustatuse poliitikate, strateegiatega ja lähenemisviiside väljaarendamine ja nende potentsiaali arendamine uuenduste laialdasemaks kasutamiseks ja nende levitamiseks lõunapoolsetes riikides. Sekkumisvaldkonnad võivad hõlmata põllumajandust (sealhulgas maareforme ja maapoliitikat), loodusvarade säästvat majandamist, juurdepääsu loodusvaradele, toiduainetega kindlustatust seoses maaelu- ja kohaliku arenguga (hõlmates muu hulgas valdkondi nagu infrastruktuur, toitumine, demograafia, tööhõbe, ränne, tervis ning haridus). Tagatakse kooskõla ja vastastikune täiendavus teiste ühenduse programmidega kõnealustes valdkondades.

Artikkel 16

Rände- ja varjupaigaküsimused

1. Kolmandate riikidega rände- ja varjupaigaküsimuste vallas teostatavat koostööd käsitleva temaatilise programmi eesmärk on toetada nimetatud riike nende püüdlustes rändevoogude kõikide aspektide parema haldamise tagamisel. Kuigi selle temaatilise programmi teemaks on peamiselt ränne ühendusse, arvestatakse ka asjaomaseid lõunapoolsete riikide vahelisi rändevooge.

2. Lõikes 1 nimetatud eesmärgi saavutamiseks ja kooskõlas artikliga 11 hõlmab programm järgmisi tegevusvaldkondi:

- a) rände- ja arenguvaldkonna vaheliste seoste edendamine, eelkõige julgustades väljarännanuid andma oma panust oma päritoluriigi arengusse ja suurendades sisserännanute kodumaale tagasipöördumise väärtust; "ajude äravoolu" leevendamine ja erioskuseid omavate sisserännanute ringliikumise edendamine; sisserännanute poolt päritoluriiki rahaülekannete tegemise hõlbustamine; sisserännanute vabatahtliku kodumaale tagasipöördumise ja taasintegreerumise toetamine ning rände haldamise suutlikkuse suurendamine; suutlikkuse suurendamise püüdluste edendamine, et aidata riike arengut soodustavate rändepoliitikate määratlemisel ja nende suutlikkuses hallata ühiselt rändevooge;
- b) hästi korraldatud tööjõurände edendamine, eelkõige levitades teavet seadusliku rände ja ühenduse liikmesriikide territooriumi-

mile sisenemise ja seal viibimise tingimuste kohta; teabe andmine tööjõurände võimaluste ja vajaduse kohta liikmesriikides ning kolmandatest riikidest rännet taotlevatele isikutele esitatavate kvalifikatsiooninõuete kohta; seaduslikku rännet taotlevatele isikutele korraldatava kodumaalt lahkumise eelse koolituse toetamine ning võõrtööliste suunatud õigusraamistike loomise ja kohaldamise toetamine kolmandates riikides.

c) ebaseadusliku rände vastu võitlemine ja ebaseaduslike sisserändajate tagasivõtmise hõlbustamine, sealhulgas kolmandate riikide vahel, ja eelkõige inimkaubanduse ja inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastu võitlemine; ebaseadusliku rände ohjeldamine ja teadlikkuse tõstmine sellega seotud riskide kohta; suutlikkuse parandamine piirkontrolli, viisa- ja passihalduse valdkonnas, hõlmates dokumentide turvalisust, biomeetriliste andmete kasutuselevõttu ning võltsitud dokumentide tuvastamist; ühendusega sõlmitud tagasivõtmislepingute ja rahvusvahelistest lepingutest tulenevate kohustuste tõhus rakendamine ning kolmandate riikide abistamine ebaseadusliku rändega võitlemisel ja nende poliitikate kooskõlastamisel;

d) sisserännanute, sealhulgas kõige kaitsetumate sisserännanute nagu naiste ja laste kaitsmine ärakasutamise ja tõrjumise vastu selliste meetmete kaudu nagu kolmandate riikide rändealase seadusandluse väljaarendamine; integratsiooni ja mittediskrimineerimise toetamine ning meetmed sisserännanute kaitsmiseks rassismi ja ksenofoobia vastu; inimkaubanduse ja inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise ning orjapidamise mis tahes vormide tõkestamine ning nende vastu võitlemine;

e) varjupaiga- ja rahvusvahelise kaitse edendamine, sealhulgas piirkondlike kaitseprogrammide kaudu, eelkõige tugevdades institutsionaalset suutlikkust; varjupaigataotlejate ja pagulaste registreerimise toetamine; pagulaste kaitset käsitlevate rahvusvaheliste standardite ja vahendite edendamine; vastuvõtutingimuste parandamine ja kohaliku integratsiooni toetamine ning püsivate lahenduste poole püüdlused.

Artikkel 17

Suhkruprotokolliga ühinenud AKV riigid

1. III lisas loetletud suhkruprotokolliga ühinenud AKV riigid, keda on mõjutanud ühenduse suhkrureform, saavad toetust sellega kaasnevate meetmete programmist. Neile riikidele suunatud ühenduse abi eesmärk on toetada nende kohanemisprotsessi, kuna nad seisavad silmitsi suhkruturu ühise korralduse reformist tulenevate uute tingimustega suhkruturul. Ühenduse abi osutamisel arvestatakse riikide kohanemisstrateegiatega ning pööratakse eritählepanu järgmistele koostöövaldkondadele:

- a) suhkru- ja suhkruroosektori konkurentsivõime tõstmine, arvestades seejuures asjaomaste erinevate huvirühmade olukorda, kui tegemist on jätkusuutliku protsessiga;
- b) suhkrust sõltuvate piirkondade majanduse mitmekesistamise edendamine;
- c) tegelemine kohanemisprotsessi laiemate järelmõjudega, mis võivad olla seotud tööhõive ja sotsiaalsete teenuste, maakasutuse ja keskkonna taastamise, energeetikasektori, teadusuuringute ja innovatsiooni ning makromajandusliku stabiilsusega, kuid ei pruugi nendega piirduda.

2. IV lisas nimetatud summa ulatuses määrab komisjon kindlaks igale suhkruprotokolliga ühinenud riigile kättesaadava maksimumsumma, mis on ette nähtud lõikes 1 osutatud tegevuste rahastamiseks ning mille määramisel võetakse aluseks iga riigi vajadused, mis on seotud eelkõige suhkrusektori reformi mõjuga asjaomases riigis ja suhkrusektori tähtsusega majandusele. Eraldamiskriteeriumite mõõtmisel lähtutakse enne 2004. aastat toimunud kampaaniate andmetest.

Edasised juhised toetuse saajatele ette nähtud kogusumma jaotamiseks nende vahel määratleb komisjon, kes tegutseb artikli 35 lõikes 2 sätestatud korras.

III JAOTIS

PLANEERIMINE JA VAHENDITE ERALDAMINE

Artikkel 18

Planeerimise ja vahendite eraldamise üldraamistik

1. Geograafiliste programmide puhul koostab komisjon vastavalt artiklile 19 strateegiadokumendid ja mitmeaastased näidisprogrammid iga partnerriigi ja -piirkonna jaoks ning võtab vastavalt artiklile 22 vastu tegevuskavad iga partnerriigi ja -piirkonna jaoks.

Temaatiliste programmide puhul koostab komisjon vastavalt artiklile 20 temaatilised strateegiadokumendid ning võtab vastavalt artiklile 22 vastu tegevusprogrammid.

Vastavalt artiklile 23 võib erakordsete asjaolude korral ühenduse abi seisneda ka konkreetsetes meetmetes, mis ei ole strateegiadokumentides või mitmeaastastes näidisprogrammides ette nähtud.

2. Komisjon kasutab mitmeaastaste soovituslike rahaeraldiste kindlaksmääramisel iga geograafilise programmi raames asjaomaste partnerriikide ja -piirkondade vajadustel ja tulemustel

põhinevaid standardseid, objektiivseid ja läbipaistvaid eraldamiskriteeriume ning võtab arvesse kriisiolukorras, konflikti- või katastroofialtide riikide või piirkondade konkreetseid raskusi, arvestades samas programmi eripära.

Need kriteeriumid hõlmavad rahvastikku, sissetulekut inimese kohta ja vaesuse määra, tulude jaotumist ja sotsiaalse arengu taset. Tulemuslikkuse kriteeriumid hõlmavad poliitilist, majanduslikku ja sotsiaalset arengut, hea valitsemistava arengut ja abi tõhusa kasutamise arengut ning eelkõige viisi, kuidas riik kasutab arengu heaks väheseid ressursse, eelkõige oma ressursse.

3. Komisjon võib EL äärealade ja naabruses asuvate partnerriikide ja -piirkondade vahelise koostöö tugevdamiseks näha ette spetsiaalse rahaeraldise.

Artikkel 19

Geograafilised strateegiadokumendid ja mitmeaastased näidisprogrammid

1. Strateegiadokumentide ettevalmistamisel ja rakendamisel kohaldatakse abi tõhusust käsitlevaid põhimõtteid nagu riiklik omavastutus, partnerlus, kooskõlastamine, ühtlustamine, abi saavate riikide või piirkondade süsteemidega ühtlustamine ning keskendumine tulemuste saavutamisele, nagu see on sätestatud artikli 3 lõigetes 5–8.

2. Strateegiadokumendid hõlmavad üksnes käesoleva määruse kestuse ajavahemikku ning nende eesmärk on tagada ühenduse ja asjaomase partnerriigi või -piirkonna koostööle sidus raamistik, mis on kooskõlas käesoleva määruse üldeesmärgi, reguleerimisala, eesmärkide, üldpõhimõtete ja poliitiliste suunistega ning IV lisaga. Mitmeaastased näidisprogrammid põhinevad strateegiadokumentidel.

Strateegiadokumendid kuuluvad vaheläbivaatamisele, vajaduse korral on võimalik rakendada ka eriotstarbelist läbivaatamist, vastavalt põhimõtetele ja menetlustele, mis on sätestatud partnerriigi või -piirkonnaga sõlmitud partnerlus- ja koostöölepingutes.

3. Strateegiadokumendid koostatakse üldjuhul partnerriigi- või piirkonnaga peetava dialoogi alusel, kuhu kaasatakse kodanikuühiskond ning piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused, selleks et tagada asjaomase riigi või piirkonna piisav omavastutus protsessi suhtes ja soodustada riiklike arengustrateegiate, eelkõige vaesuse vähendamise strateegiate toetamist.

4. Strateegiadokumentide põhjal koostatakse iga partnerriigi ja -piirkonna jaoks mitmeaastased näidisprogrammid. Võimaluse korral tehakse seda kokkuleppel partnerriigi või -piirkonnaga.

Mitmeaastastes näidisprogrammides määratakse kindlaks ühenduse poolt rahastamiseks valitud prioriteetsed valdkonnad ning konkreetsed eesmärgid, oodatavad tulemused ja tulemuslikkuse näitajad.

Programmides määratakse samuti kindlaks rahaeraldiste soovituslik jaotus kokku, kui ka iga prioriteetse valdkonna kohta eraldi; kui see on asjakohane, võib eraldised esitada vahemike vormis. Nimetatud eraldised on kooskõlas IV lisas esitatud soovituslike rahaeraldistega.

Vajaduse korral programme muudetakse, võttes arvesse strateegiadokumentide vaheläbivaatamisi või eriotstarbelisi läbivaatamisi.

Läbivaatamiste tulemusena on võimalik mitmeaastast soovituslikku rahaeraldist suurendada või vähendada, seda eeskätt erakorraliste vajaduste puhul, nagu kriisijärgne olukord või erakordsete või ebarahuldavate saavutuste korral.

5. Erakorralistel asjaoludel, nagu kriisid, konfliktijärgne olukord või demokraatia, õigusriigi, inimõiguste ja põhivabaduste kaitse põhimõtteid ohustav olukord, võib kasutada erakorralist kiirmenetlust vastava riigi või piirkonna koostööstrateegia eriotstarbeliseks läbivaatamiseks. Selliste läbivaatamiste tulemusena võidakse kavandada riigi või piirkonna strateegiat, mis soodustaks üleminekut pikaajalisele koostööle ja arengule.

6. Artikli 2 lõike 6 kohaselt tagatakse strateegiaga, et käesoleva määruse kohaselt võetud meetmed oleksid kooskõlas muude ühenduse vahendite raames abikõlblike meetmetega ega kattuks nendega, pidades silmas eelkõige määrust (EÜ) nr 1717/2006 ning määrust (EÜ) nr 1257/96. Juhul kui partnerriigid või partnerriikide grupid on kriisiolukorras või kriisijärgses olukorras otseselt osalised või on sellest mõjutatud, pööratakse mitmeaastaste näidisprogrammide koostamisel erilist rõhku koordineerimise hoogustamisele pääste-, taastamis- ja arengutegevuse vahel, et aidata neid üleminekul hädaolukorrast arengufaasi; riikide ja piirkondade puhul, kus looduskatastroofid leiavad aset regulaarselt, pööratakse programmide koostamisel erilist rõhku katastroofideks valmisolekule ja nende ärahoidmisele ning selliste katastroofide tagajärgedega toimetulekule.

7. Piirkondliku koostöö edendamiseks võib komisjon otsustada artiklis 22 nimetatud tüüpi iga-aastaste tegevusprogrammide või käesolevas peatükis ette nähtud koostöötegevusteks artiklis 23 nimetatud erimeetmete vastuvõtmisel, et V lisas loetletud riikidega läbiviidavad piirkondlikku või piiriülest laadi projektid või programmid on abikõlblikud, kooskõlas artikli 2 lõike 4 esimese lõiguga. See võib olla ette nähtud käesolevas ar-

tiklis ja artiklis 20 nimetatud strateegiadokumentides ja mitmeaastaste näidisprogrammides.

8. Programmide koostamise protsessi varajases staadiumis konsulteerivad komisjon ja liikmesriigid teineteisega ning samuti teiste rahastajate ja arengupoliitikas osalejatega, sealhulgas kodanikuühiskonna ning piirkondlike ja kohalike omavalitsustega, et edendada nende koostöötegevuste vastastikust täiendavust.

Artikkel 20

Temaatiliste programmide strateegiadokumendid

1. Temaatiliste strateegiadokumentide kestus ei ületa käesoleva määruse kehtivuse kestust. Neis dokumentides esitatakse ühenduse strateegia vastavate teemade kohta, ühenduse prioriteetid, olukord rahvusvahelisel tasandil ja peamiste partnerite tegevused. Nad on kooskõlas käesoleva määruse üldeesmärgi ja reguleerimisalaga, eesmärkide, põhimõtete ja poliitilise suuniste ning IV lisaga.

Temaatilistes strateegiadokumentides määratakse kindlaks ühenduse poolt rahastamiseks valitud prioriteetsed valdkonnad ning konkreetsed eesmärgid, oodatavad tulemused ja tulemuslikkuse näitajad.

Temaatilistes strateegiadokumentides esitatakse samuti rahaeraldiste soovituslik jaotus nii kokkuvõtlikult kui ka iga prioriteetse valdkonna kohta eraldi; kui see on asjakohane, võib eraldised esitada vahemike vormis.

Strateegiadokumendid kuuluvad vaheläbivaatamisele, vajaduse korral on võimalik rakendada ka eriotstarbelist läbivaatamist.

2. Komisjon ja liikmesriigid konsulteerivad teineteisega ning samuti teiste rahastajate ja arengupoliitikas osalejatega, sealhulgas kodanikuühiskonna ja kohalike omavalitsuste esindajatega, programmide koostamise protsessi varajases staadiumis, et edendada nende koostöötegevuste vastastikust täiendavust.

3. Ülemaailmsetes algatustes osalemiseks määratletakse vahendid ja tegevusprioriteetid.

Artikkel 21

Strateegiadokumentide ja mitmeaastaste näidisprogrammide vastuvõtmine

Artiklites 19 ja 20 nimetatud strateegiadokumendid ja mitmeaastased näidisprogrammid, samuti artikli 19 lõikes 2 ning artikli 20 lõike 1 neljandas lõigus nimetatud läbivaadatud versioonid ning artiklis 17 nimetatud kaasnevad meetmed võtab vastu komisjon artikli 35 lõikes 2 osutatud korras.

IV JAOTIS

RAKENDAMINE

Artikkel 22

Iga-aastaste tegevusprogrammide vastuvõtmine

1. Komisjon võtab vastu iga-aastased tegevusprogrammid, mis põhinevad artiklites 19 ja 20 nimetatud strateegiadokumentidel ja mitmeaastastel näidisprogrammidel.

Erandkorras, näiteks juhul, kui tegevusprogramm ei ole veel vastu võetud, võib komisjon artiklites 19 ja 20 nimetatud strateegiadokumentide ja mitmeaastaste näidisprogrammide põhjal vastu võtta iga-aastases tegevusprogrammis sätestamata meetmeid, järgides sealjuures samu eeskirju ja menetluskorda, kui tegevusprogrammide puhul.

2. Iga-aastastes tegevusprogrammides täpsustatakse taotletavad eesmärgid, sekkumisvaldkonnad, oodatavad tulemused, menetluskord ning kavandatud rahastamise kogusumma. Need sisaldavad rahastatavate operatsioonide kirjeldust, igaks operatsiooniks eraldatud summasid ning rakendamise näidisajakava. Eesmärgid peavad olema mõõdetavad ning neil peavad olema tähtajalised võrdluskriteeriumid.

3. Iga-aastased tegevusprogrammid võtab vastu komisjon artikli 35 lõikes 2 osutatud korras.

4. Keskkonnatundlike projektide puhul, eelkõige uute suurte infrastruktuuride puhul viiakse projekti tasandil läbi asjakohane keskkonnanalüüs, sealhulgas keskkonnamõju hindamine (EIA). Kui see on asjakohane, kasutatakse keskkonnamõju strateegilisi hindamisi (SEA) valdkondlike programmide rakendamisel. Tagada tuleb huvitatud sidusrühmade kaasamine keskkonnamõju hindamisse ja avalikkuse juurdepääs selle tulemustele.

Artikkel 23

Strateegiadokumentides ja mitmeaastastes näidisprogrammides sätestamata erimeetmete vastuvõtmine

1. Loodusõnnetuse, tsiviilkonflikti või kriisiga seotud ettenägematute ja nõuetekohaselt põhjendatud vajaduste või asjaolude korral, mida ei ole võimalik rahastada määruse (EÜ) nr 1717/2006 või määruse (EÜ) nr 1257/96 alusel, võtab komisjon vastu erimeetmed, mis ei ole sätestatud strateegiadokumentides ega mitmeaastastes näidisprogrammides (edaspidi "erimeetmed").

Erimeetmeid võib samuti kasutada eesmärgiga rahastada meetmeid, mis hõlbustavad üleminekut hädaabilt pikaajalise arengu

operatsioonidele, ning sealhulgas meetmeid, millega valmistatakse elanikkonda korduvateks kriisideks paremini ette.

2. Erimeetmete puhul täpsustatakse taotletavad eesmärgid, sekkumisvaldkonnad, oodatavad tulemused, menetluskord ning rahastamise kogusumma. Nad sisaldavad rahastatavate operatsioonide kirjeldust, igaks operatsiooniks eraldatud summasid ning operatsioonide rakendamise näidisajakava. Nad sisaldavad tulemuslikkuse näitaja selle tüübi määramist, mida tuleb jälgida erimeetmete rakendamisel.

3. Kui kõnealuste meetmete maksumus ületab 10 miljonit eurot, võtab komisjon need vastu artikli 35 lõikes 2 nimetatud menetluskorra kohaselt. Kui erimeetmete maksumus on alla 10 miljoni euro, saadab komisjon meetmed teavitamise eesmärgil liikmesriikidele ja Euroopa Parlamendile ühe kuu jooksul pärast seda, kui ta on otsuse vastu võtnud.

4. Artikli 35 lõikes 2 osutatud menetlust ei ole vaja kasutada erimeetmete muudatuste korral, näiteks tehniliste kohanduste siseseviimiseks, rakendusperioodi pikendamiseks, assigneeringute ümberjaotamiseks prognoositud eelarve piires, eelarve suurendamiseks või vähendamiseks vähem kui 20 % võrra võrreldes esialgse eelarvega, tingimusel, et need muudatused ei mõjuta komisjoni otsuses sätestatud esialgseid eesmärke. Mis tahes sellistest tehnilistest kohandustest teavitatakse Euroopa Parlamenti ja liikmesriike ühe kuu jooksul.

Artikkel 24

Abikõlblikkus

1. Ilma et see piiraks artikli 31 kohaldamist, on artiklis 22 nimetatud iga-aastaste tegevusprogrammide või artiklis 23 nimetatud erimeetmete rakendamiseks käesoleva määruse alusel abikõlblikud muu hulgas:

- a) partnerriigid ja -piirkonnad ning nende institutsioonid;
- b) partnerriikide detsentraliseeritud üksused, nagu munitsipalteedid, provintsid, departemangud ja piirkonnad;
- c) partnerriikide ja -piirkondade ning ühenduse loodud ühisasutused;
- d) rahvusvahelised organisatsioonid, sealhulgas piirkondlikud organisatsioonid, ÜRO asutused, osakonnad ja missioonid, rahvusvahelised ja piirkondlikud finantsasutused ja arengupangad, niivõrd kuivõrd need aitavad kaasa käesoleva määruse eesmärkide saavutamisele;
- e) ühenduse institutsioonid ja asutused, kuid üksnes artiklis 26 nimetatud toetusmeetmete rakendamiseks;
- f) ELi ametid;

g) liikmesriikide, partnerriikide ja -piirkondade või mis tahes muu kolmanda riigi järgmised üksused ja asutused vastavalt artiklis 31 sätestatud ühenduse välisabile juurdepääsu eeskirjadele, kui need aitavad saavutada käesoleva määruse eesmärgi:

- i) avalik-õiguslikud või riigi osalusega asutused, kohalikud omavalitsused ning konsortsiumid ja nende esindusühendused;
- ii) äriühingud ja muud eraõiguslikud organisatsioonid ja ettevõtjad;
- iii) finantsasutused, mis annavad, edendavad ja rahastavad erainvesteeringuid partnerriikides ja -piirkondades;
- iv) lõikes 2 määratletud valitsusvälised osalejad;
- v) füüsilised isikud.

2. Käesoleva määruse alusel on abikõlblikud järgmised valitsusvälised mittetulunduslikud osalejad, kes tegutsevad sõltumatult ja aruandluspõhiselt: valitsusvälised organisatsioonid, põlisrahvaid esindavad organisatsioonid, rahvus- ja/või etnilisi vähemusi esindavad organisatsioonid, kohalikud ettevõtjate liidud ja kodanike rühmitused, ühistud, ametiühingud, majandus- ja sotsiaalhuve esindavad organisatsioonid, korruptsiooni ja pettuste vastu võitlevad ja head valitsemistava edendavad organisatsioonid, kodanikuõiguste organisatsioonid ja diskrimineerimise vastu võitlevad organisatsioonid, detsentraliseeritud piirkondliku koostöö ja integratsiooniga tegelevad kohalikud organisatsioonid (sealhulgas võrgustikud), tarbijaorganisatsioonid, naiste- ja noorteorganisatsioonid, õppe-, kultuuri-, uurimis- ja teadusorganisatsioonid, ülikoolid, kirikud ja usuühendused ning kogudused, meedia ning mis tahes valitsusvälised ühendused ja sõltumatud fondid, sealhulgas sõltumatud poliitilised fondid, mis võivad aidata kaasa käesoleva määruse eesmärkide rakendamisele.

Artikkel 25

Rahastamise liigid

1. Ühenduse rahastamise vorm võib olla üks järgmistest:

- a) projektid ja programmid;
- b) eelarvetoetused, juhul kui partnerriigi avalike kulude haldamine on piisavalt läbipaistev, usaldusväärne ja tõhus ning juhul kui partnerriik on välja töötanud selgepiirilised valdkondlikud või makromajanduslikud poliitikad, mis on saanud positiivse hinnangu tema peamistelt rahastajatelt; sealhulgas, kui see on asjakohane, ka rahvusvahelistelt finantsasutustelt. Komisjon kasutab järjepidevalt tulemustel ja tulemuslikkuse näitajatel põhinevat lähenemist, määratleb

selgelt oma lisatingimused ja jälgib nende täitmist ning toetab partnerriikide jõupingutusi parlamentaarse kontrolli ja auditi alase suutlikkuse väljatöötamisel ning läbipaistvuse ja avalikkuse teabele juurdepääsu suurendamisel. Eelarvetoetuste maksmise tingimuseks on eesmärkide saavutamisel tehtud rahuldavad edusammud mõju ja tulemuste osas;

- c) valdkondlikud toetused;
- d) erandjuhul valdkondlikud ja üldised impordikavad, mida võib rakendada järgmistes vormides:
 - i) valdkondlikud mitterahalised impordikavad,
 - ii) valdkondlikud valuutaimpordi kavad, millega rahastatakse vastava valdkonna importi või
 - iii) üldised valuutaimpordi kavad, millega rahastatakse üldist suure valikuga toodete importi;
- e) komisjoni programmide põhjal EIP või teiste finantsvahendajate käsutusse antud rahalised vahendid, mis on ette nähtud laenude andmiseks (eeskätt erasektoris tehtavate investeeringute ja erasektori arengu toetamiseks), riskikapitaals (allutatud või tingimustega laenude kujul) või muuks ajutiseks vähemusosaluseks ettevõtete kapitalis, samuti osalemiseks tagatisfondides vastavalt artiklile 32 ühenduse finantsrisi osas sellises ulatuses, mis on piiratud nimetatud rahaliste vahenditega;
- f) intressitoetused, eeskätt keskkonnavalaste laenude puhul;
- g) võlakergendus rahvusvaheliselt kokkulepitud võlakergendusprogrammide alusel;
- h) toetused, millega rahastatakse artikli 24 lõike 1 punktides b, c, d, f, ja punkti g alapunktides i–v loetletud üksuste esitatud projekte;
- i) toetused, millega rahastatakse artikli 24 lõike 1 punktides b, c, d, f, ja punkti g alapunktides i, iii ja iv loetletud üksuste tegevuskulusid;
- j) liikmesriikide ja partnerriikide ja -piirkondade avalik-õiguslike institutsioonide, kohalike omavalitsuste, siseriiklike avalik-õiguslike asutuste ja avaliku teenistuse ülesandeid täitvate eraõiguslike üksuste vaheliste mestimisprogrammide rahastamine;
- k) toetused rahvusvahelistele fondidele, eeskätt fondidele, mida haldavad rahvusvahelised või piirkondlikud organisatsioonid;
- l) toetused partnerriikide ja -piirkondade rajatud riiklikele fondidele, eesmärgiga suurendada mitmete rahastajate ühist kaasrahastamist, või ühe või mitme rahastaja poolt rajatud fondidele projektide ühiseks rakendamiseks;

m) osalemine rahvusvaheliste finantsasutuste ja piirkondlike arengupankade kapitalis;

n) inim- ja materiaalsed ressursid, mis on partnerriikidele ja -piirkondadele vajalikud projektide ja programmide tõhusaks haldamiseks ja järelevalveks.

2. Ühenduse abi ei kasutata abi saavates riikides maksude, lõivude või muude tasude maksmiseks.

Artikkel 26

Toetusmeetmed

1. Ühenduse rahastamine võib katta kulutusi, mis on seotud käesoleva määruse rakendamiseks ning selles püstitatud eesmärkide saavutamiseks otseselt vajalike ettevalmistavate meetmete, järelmeetmete, kontrolli, auditeerimise ja hindamisega, näiteks puudutab see uuringuid, nõupidamisi, teabe jagamise, teadlikkuse suurendamise, koolituse ja publitseerimisega seotud tegevust, teabevahetuseks kasutatavate arvutivõrkudega seotud kulutusi ning muid programmi haldamiseks vajalikke haldus- ja tehnilise toe kulutusi. Samuti katab see komisjoni delegatsioonide kulud haldustoele, mis on vajalik käesoleva määruse alusel rahastatavate tegevuste haldamiseks.

2. Need toetusmeetmed ei ole tingimata hõlmatud mitmeaastaste näidisprogrammidega ning seega võib neid rahastada väljaspool strateegiadokumentide ja mitmeaastaste näidisprogrammide kohaldamisala. Neid võib aga rahastada ka mitmeaastaste näidisprogrammide alusel.

Komisjon võtab mitmeaastaste näidisprogrammidega hõlmamata toetusmeetmed vastu vastavalt artikli 23 lõigetele 3 ja 4.

Artikkel 27

Kaasrahastamine

1. Meetmed on kaasrahastamiseks kõlblikud järgmiste rahastajate puhul, muu hulgas:

- a) liikmesriigid ning nende piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused ning eelkõige nende avalik-õiguslikud ja riigi osalusega asutused;
- b) muud doonorriigid, eelkõige nende avalik-õiguslikud ja riigi osalusega asutused;
- c) rahvusvahelised organisatsioonid, sealhulgas piirkondlikud organisatsioonid, eelkõige rahvusvahelised ja piirkondlikud finantsasutused;
- d) äriühingud, muud eraõiguslikud organisatsioonid ja äriettevõtted ning muud valitsusvälised osalejad;

e) partnerriigid ja -piirkonnad, keda rahastatakse.

2. Paralleelse kaasrahastamise korral jagatakse projekt või programm mitmeks selgelt eristatavaks osaks, millest igäüht rahastavad erinevad partnerid, kusjuures kaasrahastamine toimub viisil, mis võimaldab rahastamise lõppotstarvet alati kindlaks teha.

Ühise kaasrahastamise korral jagatakse projekti või programmi kogukulu kaasrahastavate partnerite vahel ja eraldatavad vahendid pannakse kokku nii, et projekti või programmi raames läbiviidud konkreetse tegevuse rahastamisallikat ei ole hiljem enam võimalik kindlaks teha.

3. Ühise kaasrahastamise korral võib komisjon ühismeetmete rakendamiseks vastu võtta ja hallata vahendeid lõike 1 punktides a, b ja c nimetatud organite nimel. Kõnealuseid vahendeid käsitletakse assigneeritud tuludena vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artiklile 18.

Artikkel 28

Haldusmenetlused

1. Käesoleva määruse alusel rahastatavaid meetmeid rakendatakse kooskõlas määrusega (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 ja selle muudatustega.

2. Kaasrahastamise korral ja muudel nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib komisjon usaldada avaliku võimu ülesanded, eelkõige eelarve täitmise seotud ülesanded, määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artikli 54 lõike 2 punktis c nimetatud asutustele.

3. Detsentraliseeritud juhtimise korral võib komisjon otsustada kasutada toetust saava partnerriigi või -piirkonna hanke- või toetusmenetlusi, olles kontrollinud, et need vastavad määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 asjakohastele kriteeriumidele, eeldusel, et:

— toetust saava partnerriigi või -piirkonna menetlus vastab läbipaistvuse, proportsionaalsuse, võrdse kohtlemise ja mitte-diskrimineerimise põhimõtetele ning välistab huvide konfliktid;

— toetust saav partnerriik või piirkond kohustub korrapäraselt kontrollima, et Euroopa Liidu üldeelarvest rahastatavad toimingud on nõuetekohaselt rakendatud, võtma asjakohased meetmed eeskirjade eiramise ja pettuste vältimiseks ning vajaduse korral algatama kohtumenetluse alusetult makstud vahendite sissenõudmiseks.

Artikkel 29

Artikkel 31

Eelarvelised kulukohustused

1. Eelarveliste kulukohustuste aluseks on artikli 22 lõike 1, artikli 23 lõike 1 ja artikli 26 lõike 1 kohaselt tehtud komisjoni otsused.

2. Ühenduse rahastamise õiguslik vorm võib muu hulgas olla üks järgmistest:

— rahastamislepingud;

— toetuslepingud;

— hankelepingud;

— töölepingud.

Artikkel 30

Ühenduse finantshuvide kaitsmine

1. Kõik käesolevast määrusest tulenevad lepingud sisaldavad sätteid, mis tagavad ühenduse finantshuvide kaitsmise, eelkõige eeskirjade eiramise, pettuse, korruptsiooni ja teiste ebaseaduslike tegevuste vastu, vastavalt nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 2988/1995 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta ⁽¹⁾, nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/1996, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest ⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrusele (EÜ) nr 1073/1999 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta ⁽³⁾.

2. Lepingutes antakse komisjonile ja kontrollikojale selgesõnaliselt õigus iga ühenduse vahendeid saanud töövõtja või alltöövõtja auditeerimiseks, sealhulgas dokumentide kontrollimiseks või kohapealseks auditeerimiseks. Lepingutes on samuti selgelt väljendatud komisjoni õigus läbi viia kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi vastavalt määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96 sätestatule.

3. Kõigis abi rakendamisest tulenevates lepingutes tagatakse lõikes 2 sätestatud komisjoni ja kontrollikoja õigused lepingute täitmise ajal ja pärast seda.

⁽¹⁾ EÜTL 312, 23.12.1995, lk 1.

⁽²⁾ EÜTL 292, 15.11.1996, lk 2.

⁽³⁾ EÜTL 136, 31.5.1999, lk 1.

Riigihanke ja toetuste andmise kord, päritolureeglid

1. Käesoleva määruse alusel rahastatavate hanke- või toetuslepingute sõlmimiseks võivad taotlusi esitada kõik füüsilised isikud, kes on ühenduse liikmesriigi, Euroopa Ühenduse poolt tunnustatud ametliku kandidaatriigi või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi kodanikud, ja kõik sellises riigis asutatud juriidilised isikud.

Artiklites 5–10 nimetatud geograafilise programmi alusel rahastatavate hanke- või toetuslepingute sõlmimiseks võivad taotlusi esitada kõik füüsilised isikud, kes on I lisa kohaselt abikõlblike arenguriikide kodanikud, ja kõik nimetatud arenguriikides asutatud juriidilised isikud.

Artiklites 11–16 nimetatud temaatilise programmi alusel ning artiklis 17 nimetatud programmi alusel rahastatavate hanke- või toetuslepingute sõlmimiseks võivad taotlusi esitada kõik füüsilised isikud, kes on OECD/DACi loetelus ja II lisas nimetatud arenguriikide kodanikud, ja kõik juriidilised isikud, kes on nimetatud arenguriikides ja -territooriumidel asutatud, ning need füüsilised või juriidilised isikud, kes on temaatilise programmi või artiklis 17 nimetatud programmi alusel abikõlblikud. Komisjon avaldab II lisa ja ajakohastab seda vastavalt OECD/DACi koostatud abisaajate loetelu regulaarsele läbivaatamisele ja teavitab sellest nõukogu.

2. Käesoleva määruse alusel rahastatavate hanke- või toetuslepingute sõlmimiseks võivad samuti taotlusi esitada kõik füüsilised isikud, kes on muu kui lõikes 1 nimetatud riigi kodanikud, ja kõik juriidilised isikud, kes on sellises riigis asutatud, kui on kindlaks määratud vastastikune juurdepääs nende välisabile.

Vastastikust juurdepääsu võimaldatakse siis, kui riik tagab võrdsetel tingimustel asjaomaste liikmesriikide ja abi saavate riikide abikõlblikkuse.

Vastastikune juurdepääs tagatakse spetsiaalse otsusega asjaomase riigi või asjaomasesse piirkondlikku rühma kuuluvate riikide kohta. Selline otsus võetakse vastu artikli 35 lõikes 2 osutatud menetluse kohaselt ning see kehtib vähemalt ühe aasta.

Vastastikuse juurdepääsu tagamine põhineb ühenduse ja teiste doonorriikide võrdlusel ning toimub sektori tasandil, nagu määratletud OECD/DACi kategooriates, või riigi tasandil, olgu selleks siis doonor- või abisaaja riik. Otsus anda doonorriigile vastastikune juurdepääs sõltub asjaomase doonorriigi antud abi läbipaistvusest, järjepidevusest ja proportsionaalsusest, sealhulgas selle kvaliteedist ja mahust. Abisaajate riikidega konsulteeritakse käesolevas lõikes kirjeldatud menetluse käigus.

Vastastikune juurdepääs OECD/DACi poolt määratletud vähimarenenud maades antakse automaatselt OECD/DACi liikmetele.

3. Ühenduse vahenditest rahastatavate hanke- või toetuslepingute sõlmimiseks võivad taotlusi esitada rahvusvahelised organisatsioonid.

4. Üaltoodu ei piira olemuselt või asukoha tõttu abikõlblike organisatsioonide kategooriate osalemist meetme eesmärkide läbiviimisel.

5. Ekspertid võivad olla mis tahes rahvusest, piiramata ühenduse hanke-eeskirjades sätestatud kvalitatiivsete ja finantsnõuete kohaldamist.

6. Kõik käesoleva määruse alusel rahastatud lepinguga soetatud tarned ja materjalid pärinevad ühendusest või lõigetes 1 ja 2 määratletud abikõlblikust riigist. Mõiste "päritolu" käesoleva määruse tähenduses on määratletud ühenduse asjaomastes tollialastes õigusaktides päritolureeglite kohta.

7. Komisjon võib nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel lubada naaberriikide või teiste kolmandate riikidega traditsioonilisi majandus-, kaubandus- või geograafilisi sidemeid omavate riikide füüsiliste ja juriidiliste isikute osalemist ning muu päritoluga tarnete ja materjalide kasutamist.

8. Komisjon võib nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel lubada muude kui lõigetes 1 ja 2 nimetatud riikide kodanikest füüsiliste isikute ja sellistes riikides asutatud juriidiliste isikute osalemist ning lõikes 6 sätestatud erineva päritoluga tarnete ja materjalide soetamist.

Erandite tegemise põhjuseks võib olla toodete ja teenuste puudumine asjaomaste riikide turul, äärmiselt kiireloomuline olukord või see, et abikõlblikkuse eeskirjad muudaksid projekti,

programmi või tegevuse elluviimise võimalikuks või üleliia keeruliseks.

9. Kui ühendus rahastab rahvusvahelise organisatsiooni kaudu läbiviidavat tegevust, on osalemine asjaomastes lepingulistest toimingutes vaba kõigile lõigete 1 ja 2 kohaselt abikõlblikele füüsilistele ja juriidilistele isikutele ning kõigile vastava organisatsiooni eeskirjade kohaselt abikõlblikele füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kusjuures kõigile doonorriikidele tagatakse võrdne kohtlemine. Samad reeglid kehtivad tarnete, materjalide ja ekspertide suhtes.

Kui ühendus rahastab tegevust koos mõne kolmanda riigiga, mille suhtes kohaldatakse lõikes 2 määratletud vastastikkuse põhimõtet, või mõne piirkondliku organisatsiooni või liikmesriigiga, on osalemine asjaomastes lepingulistest toimingutes vaba kõigile lõigete 1, 2 ja 3 kohaselt abikõlblikele füüsilistele ja juriidilistele isikutele ning kõigile vastava kolmanda riigi, piirkondliku organisatsiooni või liikmesriigi eeskirjade kohaselt abikõlblikele füüsilistele ja juriidilistele isikutele. Samad reeglid kehtivad tarnete, materjalide ja ekspertide suhtes.

10. Artiklis 14 määratletud temaatilise programmi alusel otse valitsusväliste osalejate kaudu suunatud abi korral ei kohaldata lõike 1 sätteid toetusesaajate valikuks kehtestatud abikõlblikkuse kriteeriumide suhtes.

Kui abi rakendamine nõuab hankelepingute sõlmimist, järgivad selliste toetuste saajad käesolevas artiklis kehtestatud eeskirju.

11. Vaesuse kaotamise kiirendamiseks kohaliku suutlikkuse, turgude ja ostude edendamise abil pööratakse erilist tähelepanu kohalike ja piirkondlike hangete korraldamisele partnerriikides.

Lepingu saanud pakkujad järgivad peamisi rahvusvaheliselt tunnustatud tööalaseid standardeid, näiteks ILO peamisi tööalaseid standardeid, konventsioone ühinemisvabaduse ja kollektiivlääbirääkimiste kohta, sunniviisilise ja kohustusliku töö kaotamise kohta, töö saamisel ja kutsealale pääsemisel diskrimineerimise kaotamise kohta ning laste tööjõu kasutamise kaotamise kohta.

Arengumaade juurdepääsu ühenduse abile võimaldatakse igasuguse asjakohaseks peetava tehnilise abi kaudu.

Artikkel 32

Euroopa Investeeringispangale või muudele finantsvahendajatele kättesaadavaks tehtud rahalised vahendid

1. Artikli 25 lõike 1 punktis e käsitletavaid rahalisi vahendeid haldavad EIP, finantsvahendajad või mis tahes muu pank või organisatsioon, kellel on nende vahendite haldamiseks vajalik suutlikkus.

2. Komisjon võtab iga juhtumi puhul eraldi vastu lõike 1 rakendussätteid, mis hõlmavad riskide jagamist, rakendamise eest vastutava vahendaja tasustamist, rahaliste vahendite kasumi kasutamist ja sissenõudmist ning tegevuse lõpetamist.

Artikkel 33

Hindamine

1. Komisjon kontrollib ja vaatab oma programme korrapäraselt üle ning hindab geograafiliste ja temaatiliste poliitikate ja programmide ning valdkondlike poliitikate rakendamise tulemusi ja programmitöö tõhusust, vajadusel sõltumatute välishindamiste abil, et teha kindlaks, kas eesmärgid on saavutatud, ning võimaldada anda soovitusi tulevaste meetmete parandamiseks. Euroopa Parlamendi või nõukogu ettepanekuid sõltumatute välishindamiste läbiviimiseks võetakse nõuetekohaselt arvesse. Erilist tähelepanu pööratakse sotsiaalsektoritele ja aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks tehtud edusammudele.

2. Komisjon saadab teavitamise eesmärgil oma hindamisaruanded Euroopa Parlamendile ja artiklis 35 nimetatud komiteele. Liikmesriigid võivad taotleda konkreetsete hindamiste arutamist artikli 35 lõikes 3 nimetatud komitees. Neid tulemusi võetakse arvesse programmide kavandamisel ja vahendite eraldamisel.

3. Komisjon kaasab käesoleva määruse alusel antava ühenduse abi hindamisetappi kõik asjaomased sidusrühmad, sealhulgas valitsusvälised osalejad ja kohalikud omavalitsused.

V JAOTIS

LÕPPSÄTTED

Artikkel 34

Aastaruanne

1. Komisjon jälgib käesoleva määruse alusel võetud meetmete rakendamisel tehtud edusamme ja edastab kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule aastaruande abi rakendamise ja tulemuste ning võimaluse korral peamiste tagajärgede ja mõjude kohta. See aruanne esitatakse ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

2. Aastaruandes esitatakse teave eelmisel aastal rahastatud meetmete, kontrollimise ja hindamise tulemuste ning asjaomaste partnerite kaasamise kohta, samuti eelarveliste kulukohustuste ja maksete täitmise kohta riikide, piirkondade ning koostöövaldkondade lõikes. Aastaruandes hinnatakse abi tulemusi, kasutades võimaluse korral konkreetseid ja mõõdetavaid näitajaid, mis omavad tähtsust käesoleva määruse eesmärkide täitmisel. Erilist tähelepanu pööratakse sotsiaalsektoritele ja aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks tehtud edusammudele.

Artikkel 35

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid. Otsuse artikli 4 lõikes 3 sätestatud tähtajaks kehtestatakse 30 päeva.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 3 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

4. Komitee võtab vastu oma töökorra.

5. EIP vaateleja osaleb komitee menetlustes panka puudutavates küsimustes.

Artikkel 36

Käesoleva määruse alusel abikõlbmatu kolmanda riigi osalemine

Ilma et see piiraks artikli 3 lõike 5 kohaldamist, võib komisjon ühenduse abi sidususe ja tõhususe tagamiseks otsustada artiklis 22 nimetatud tegevusprogrammide või artiklis 23 nimetatud erimeetmete vastuvõtmisel, et riigid, territooriumid ja piirkonnad, mis on kõlblikud saama ühenduse abi määruse (EÜ) nr 1085/2006 (IPA kohta) alusel või määruse (EÜ) nr 1638/2006 alusel ning EAFist, on käesoleva määruse alusel abikõlblikud meetmete osas, kui rakendatav geograafiline või temaatiline projekt või programm on ülemaailmse, piirkondliku või piiriülese iseloomuga. See rahastamisvõimalus võib olla ette nähtud artiklites 19 ja 20 nimetatud strateegiadokumentides ja mitmeaastastes näidisprogrammides. Artikli 10 sätteid abikõlblikkuse kohta ja artikli 31 sätteid riigihanke ja toetuste andmise menetlustes osalemise ning päritolueeskirjade kohta kohandatakse, et võimaldada asjaomaste riikide, territooriumide ja piirkondade osalemist.

Artikkel 37

Abi peatamine

Ilma et see piiraks partnerriikide ja -piirkondadega sõlmitud partnerlus- ja koostöölepingutes sisalduvate abi peatamist käsitlevate sätete kohaldamist, võib nõukogu juhul, kui partnerriik ei täida artikli 3 lõikes 1 nimetatud põhimõtteid ja kui konsultatsioonid partnerriigiga ei vii mõlemaid osapooli rahuldava lahenduseni, kui konsultatsioonidest keeldutakse või eriti pakilistel juhtudel, komisjoni ettepanekul kvalifitseeritud häälteenamusega võtta asjakohaseid meetmeid partnerriigile käesoleva määruse alusel antud mis tahes abi suhtes. Sellised meetmed võivad sisaldada abi täielikku või osalist peatamist.

Artikkel 38

Finantssätted

1. Võrdlussumma käesoleva määruse rakendamiseks ajavahemikul 2007–2013 on 16 897 miljonit eurot.

2. Igale programmile eraldatav soovituslik summa, mida nimetatakse artiklites 5–10 ja 11–16 ja artiklis 17 on kindlaks määratud IV lisas. Need summad on kehtestatud ajavahemikuks 2007–2013.

3. Eelarvepädevad institutsioonid kinnitavad iga-aastased assigneeringud mitmeaastase finantsraamistikuga ettenähtud piirides.

4. Temaatiliste programmide kogusummale on lisatud soovitusliku summana 465 miljonit eurot, et rahastada tegevusi, mis annavad kasu Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendiga (ENPI) hõlmatud riikidele.

Artikkel 39

Kehtetuks tunnistamine

1. Käesolevaga tunnistatakse kehtetuks järgmised määrused:

- a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 2110/2005 ühenduse välisabile juurdepääsu kohta ⁽¹⁾;
- b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 806/2004 soolise võrdõiguslikkuse edendamise kohta arengukoostöös ⁽²⁾;

⁽¹⁾ ELT L 344, 27.12.2005, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 143, 30.4.2004, lk 40.

c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 491/2004, millega kehtestatakse kolmandatele riikidele antava rahalise ja tehnilise abi programm rände ja varjupaiga valdkondades (AENEAS) ⁽³⁾;

d) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1568/2003 arengumaades vaesusega kaasnevate haiguste (HIV/AIDS, tuberkuloos ja malaaria) vastu võitlemisel antava abi kohta ⁽⁴⁾;

e) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1567/2003 arengumaade seksuaal- ja soojätkamishügieeni ning seonduvate õiguste alaseks poliitikaks ja meetmeteks antava abi kohta ⁽⁵⁾;

f) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. oktoobri 2001. aasta määrus (EÜ) nr 2130/2001 kodukohast lahkuma sunnitud isikute abistamise kohta Aasia ja Ladina-Ameerika arengumaades ⁽⁶⁾;

g) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. novembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 2494/2000 arengumaade troopiliste ja muude metsade säilitamise ja säästva majandamise edendamise meetmete kohta ⁽⁷⁾;

h) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. novembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 2493/2000 meetmete kohta keskkonnamõõtme täielikuks integreerimiseks arengumaade arengutsükli ⁽⁸⁾;

i) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. juuni 2000. aasta määrus (EÜ) nr 1726/2000 Lõuna-Aafrikaga tehtava arengukoostöö kohta ⁽⁹⁾;

j) nõukogu 17. juuli 1998. aasta määrus (EÜ) nr 1659/98 detsentraliseeritud koostöö kohta ⁽¹⁰⁾;

⁽³⁾ ELT L 80, 18.3.2004, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 224, 6.9.2003, lk 7. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 2110/2005.

⁽⁵⁾ ELT L 224, 6.9.2003, lk 1. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 2110/2005.

⁽⁶⁾ EÜT L 287, 31.10.2001, lk 3. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 2110/2005.

⁽⁷⁾ EÜT L 288, 15.11.2000, lk 6. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 2110/2005.

⁽⁸⁾ EÜT L 288, 15.11.2000, lk 1. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 2110/2005.

⁽⁹⁾ EÜT L 198, 4.8.2000, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 2110/2005.

⁽¹⁰⁾ EÜT L 213, 30.7.1998, lk 6. Määrust on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 625/2004 (ELT L 99, 3.4.2004, lk 1).

- k) nõukogu 17. juuli 1998. aasta määrus (EÜ) nr 1658/98, mis käsitleb meetmete kaasfinantseerimist koos Euroopa valitsusväliste arenguorganisatsioonidega arengumaadele huvi pakkuvates valdkondades ⁽¹⁾;
- l) nõukogu 27. juuni 1996. aasta määrus (EÜ) nr 1292/96 toiduabipoliitika, toiduabi korraldamise ja toiduainetega kindlustamise tugimeetmete kohta ⁽²⁾;
- m) nõukogu 25. veebruari 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 443/92 Aasia ja Ladina-Ameerika arengumaadele finants- ja tehnilise abi andmise ja nende maadega tehtava majanduskoostöö kohta ⁽³⁾.
2. Kehtetuks tunnistatud määrusi kohaldatakse jätkuvalt 2007. aastale eelnevate eelarveaastate õigusaktide ja kohustuste suhtes. Viiteid kehtetuks tunnistatud määrustele tõlgendatakse viidetena käesolevale määrusele.

*Artikkel 40***Läbivaatamine**

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 31. detsembriks 2010 aruande, milles hinnatakse käesoleva määruse rakendamist esimesel kolmel aastal, lisades sellele vajadusel seadusandliku ettepaneku vajalike muudatuste tegemiseks, sealhulgas ka IV lisas esitatud rahaeraldiste soovitusliku jaotuse.

*Artikkel 41***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 18. detsember 2006

Euroopa Parlamendi nimel
president
J. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel
eesistuja
J.-E. ENESTAM

⁽¹⁾ EÜT L 213, 30.7.1998, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 2110/2005.

⁽²⁾ EÜT L 166, 5.7.1996, lk 1. Määrust on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1726/2001 (EÜT L 234, 1.9.2001, lk 10).

⁽³⁾ EÜT L 52, 27.2.1992, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 2112/2005 (ELT L 344, 27.12.2005, lk 23).

I LISA

ARTIKLI 1 LÕIKE 1 ALUSEL ABIKÕLBLIKUD RIIGID

Ladina-Ameerika

1. Argentina
2. Boliivia
3. Brasiilia
4. Tšiili
5. Colombia
6. Costa Rica
7. Kuuba
8. Ecuador
9. El Salvador
10. Guatemala
11. Honduras
12. Mehhiko
13. Nicaragua
14. Panama
15. Paraguay
16. Peruu
17. Uruguay
18. Venezuela

Aasia

19. Afganistan
20. Bangladesh
21. Bhutan
22. Kambodža
23. Hiina
24. India
25. Indoneesia
26. Korea Rahvademokraatlik Vabariik
27. Laos
28. Malaisia
29. Maldiivid
30. Mongoolia
31. Myanmar/Birma
32. Nepal
33. Pakistan
34. Filipiinid
35. Sri Lanka
36. Tai
37. Vietnam

Kesk-Aasia

38. Kasahstan
39. Kirgiisi Vabariik
40. Tadžikistan
41. Türkmenistan
42. Usbekistan

Lähis-Ida

43. Iraan

44. Iraak

45. Omaan

46. Saudi Araabia

47. Jeemen

Lõuna-Aafrika

48. Lõuna-Aafrika

II LISA

OECD/DAC LOETELU AMETLIKU ARENGUABI SAAJATEST

Kehtib alates 2006. aastast 2005., 2006. ja 2007. aastat käsitlevaks aruandluseks

Vähim arenenud riigid	Muud madala sissetulekuga riigid (kogurahvatulu inimese kohta < 825 USD 2004. aastal)	Madalama keskmise sissetulekuga riigid ja territooriumid (kogurahvatulu inimese kohta 826 kuni 3 255 USD 2004. aastal)	Suurema keskmise sissetulekuga riigid ja territooriumid (kogurahvatulu inimese kohta 3 256 kuni 10 065 USD 2004. aastal)
Afganistan	Kamerun	Albaania	* Anguilla
Angola	Kongo Vabariik	Alžeeria	Antigua ja Barbuda
Bangladesh	Côte d'Ivoire	Armeenia	Argentina
Benin	Ghana	Aserbaidžaan	Barbados
Bhutan	India	Valgevene	Belize
Burkina Faso	Kenya	Boliivia	Botswana
Burundi	Korea Rahvademokraatlik Vabariik	Bosnia ja Hertsegoviina	Tšiili
Kambodža	Kirgiisi Vabariik	Brasiilia	Cooki saared
Cabo Verde	Moldova	Hiina	Costa Rica
Kesk-Aafrika Vabariik	Mongoolia	Colombia	Horvaatia
Tšaad	Nicaragua	Kuuba	Dominica
Komoorid	Nigeeria	Dominikaani Vabariik	Gabon
Kongo Demokraatlik Vabariik	Pakistan	Ecuador	Grenada
Djibouti	Paapua Uus-Guinea	Egiptus	Liibanon
Ekvatoriaal-Guinea	Tadžikistan	El Salvador	Liibüa
Eritrea	Usbekistan	Fidži	Malaisia
Etiopia	Vietnam	Gruusia	Mauritius
Gambia	Zimbabwe	Guatemala	* Mayotte
Guinea		Guyana	Mehhiko
Guinea-Bissau		Honduras	* Montserrat
Haiti		Indoneesia	Nauru
Kiribati		Iraan	Omaan
Laos		Iraak	Belau
Lesotho		Jamaica	Panama
Libeeria		Jordaania	Saudi Araabia ⁽¹⁾
Madagaskar		Kasahstan	Seišellid
Malawi		endine Jugoslaavia Make- doonia Vabariik	Lõuna-Aafrika
Maldiivid		Marshalli Saared	* Saint Helena
Mali		Mikroneesia Liiduriigid	Saint Kitts ja Nevis
Mauritaania		Maroko	Saint Lucia
Mosambiik		Namiibia	Saint Vincent ja Grenadiinid
Myanmar		Niue	Trinidad ja Tobago
Nepal		Palestiina haldusalad	Türgi
Niger		Paraguay	* Turks ja Caicos
Rwanda		Peruu	Uruguay
Samoa		Filipiinid	Venezuela
São Tomé ja Príncipe		Serbia ja Montenegro	
Senegal		Sri Lanka	
Sierra Leone		Suriname	
Saalomoni saared		Svaasimaa	
Somaalia		Süüria	
Sudaan		Tai	
Tansaania		* Tokelau	
Ida-Timor		Tonga	
Togo		Tuvalu	
Tuvalu		Tuvalu	
Uganda		Tuvalu	
Vanuatu		Tuvalu	
Jeemen		Tuvalu	
Sambia		Tuvalu	

* Territoorium.

(¹) Saudi Araabia ületas kõrge sissetulekuga riigi künnise 2004. aastal. Vastavalt OECD/DACi eeskirjadele käesoleva nimekirja läbivaatamise kohta, arvatakse ta nimekirjast välja 2008. aastal, kui ta püsib kõrge sissetulekuga riigina 2005. ja 2006. aastal. Ta sai OECD/DACi liikmetelt ametlikku arenguabi 9,9 miljonit USA dollarit 2003. aastal ja 9,0 miljonit (esialgsel andmetel) USA dollarit 2004. aastal.

III LISA

SUHKRUPROTOKOLLIGA ÜHINENUD AKV RIIGID

1. Barbados
 2. Belize
 3. Guyana
 4. Jamaica
 5. Saint Kitts ja Nevis
 6. Trinidad ja Tobago
 7. Fidži
 8. Kongo Vabariik
 9. Côte d'Ivoire
 10. Keenia
 11. Madagaskar
 12. Malawi
 13. Mauritius
 14. Mosambiik
 15. Svaasimaa
 16. Tansaania
 17. Sambia
 18. Zimbabwe
-

IV LISA

RAHAERALDISTE SOOVITUSLIK JAOTUS AJAVAHEMIKUKS 2007–2013 (MILJONIT EUROOT)

Kokku	16 897
<i>Geograafilised programmid:</i>	10 057
Ladina-Ameerika	2 690
Aasia	5 187
Kesk-Aasia	719
Lähis-Ida	481
Lõuna-Aafrika	980
<i>Temaatilised programmid:</i>	5 596
Investeerimine inimestesse	1 060
Keskkond ja loodusvarade säästev majandamine	804
Valitsusväliste osalejate ja kohalike omavalitsuste osalemine arengus	1 639
Toiduainetega kindlustatus	1 709
Rände- ja varjupaigaküsimused	384
Suhkruprotokolliga ühinenud AKV riigid	1 244

V LISA

RIIGID JA TERRITOORIUMID, MIS EI KUULU ARENGUMAADE ALLA

1. Austraalia
 2. Bahrein
 3. Brunei
 4. Kanada
 5. Hiina Taipei
 6. Hongkong
 7. Jaapan
 8. Korea
 9. Aomen
 10. Uus-Meremaa
 11. Kuveit
 12. Katar
 13. Singapur
 14. Araabia Ühendemiraadid
 15. Ameerika Ühendriigid
-

II

(Aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik)

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU SOOVITUS,

20. detsember 2006,

alaealiste ja inimväärkuse kaitse ning vastulause esitamise õiguse kohta seoses Euroopa audiovisuaalsete ja online-teabe teenuste sektori konkurentsivõimega

(2006/952/EÜ)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 157,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse regioonide komitee arvamust,

toimides asutamislepingu artiklis 251 osutatud korras ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu põhiõiguste harta ⁽³⁾ (edaspidi "harta") artikkel 1 deklareerib, et inimväärkuse on puutumatut ja seda tuleb austada ja kaitsta. Harta artikkel 24 sätestab, et lapsel on õigus heaoluks vajalikule kaitsele ja hoolitsusele ning kõikides lapses seotud toimingutes, mida teevad avalik-õiguslikud asutused või eraõiguslikud institutsioonid, tuleb esikohale seada lapse huvid.
- (2) Oma poliitilise tegevuse raames peab Euroopa Liit püüdma ära hoida mistahes vormis inimväärkuse austamise põhimõtte rikkumisi.

- (3) Liidu tasandil tuleb kehtestada õiguslikud meetmed, mis tagaksid alaealiste kehalise, vaimse ja moraalse arengu kaitse seoses kõigi audiovisuaal- ja teabeteenuste sisuga, võttes tarvitusele abinõusid ebaseaduslike materjalide leviku tõkestamiseks ja alaealiste juurdepääsu takistamiseks täiskasvanutele mõeldud programmidele ja teenustele.

- (4) Uute teabe- ja kommunikatsioonivahendite järjekindla arengu tõttu on ülimalt vajalik, et ühendus tagaks kodanike huvide täieliku ja nõuetekohase kaitse nimetatud valdkonnas, tagades ühelt poolt teabeteenuste vaba edastamise ja osutamise ja teiselt poolt selle, et teabe sisu on seaduslik, austab inimväärkuse põhimõtet ega kahjusta alaealiste üldist arengut.

- (5) Ühendus on juba võtnud audiovisuaalsete ja teabeteenuste alaseid meetmeid, et luua vajalikud tingimused teleaadete ja muude teabeteenuste vabaks liikumiseks, austades vaba konkurentsi põhimõtet ning sõna- ja infovabadust, kuid ühendus peaks tegutsema otsustavamalt asjakohaste meetmete võtmisel tarbijate kaitsmiseks diskrimineerimise õhutamise eest soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel ning sellise diskrimineerimise ärahoidmiseks. Selline tegevus peaks arvesse võtma ühelt poolt üksikisiku õiguste kaitse põhimõtet ja teiselt poolt sõnavabaduse põhimõtet, eriti seoses liikmesriikide kohustusega määratlenda kooskõlas oma siseriikliku õiguse ja väärtushinnangutega vaenu õhutamise või diskrimineerimise mõiste.

⁽¹⁾ ELT C 221, 8.9.2005, lk 87.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 7. septembri 2005. aasta aramus (ELT C 193 E, 17.8.2006, lk 217), nõukogu 21. septembri 2006. aasta ühine seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja Euroopa Parlamendi 12. detsember 2006 seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽³⁾ EÜT C 364, 18.12.2000, lk 1.

- (6) Nõukogu 24. septembri 1998. aasta soovitus 98/560/EÜ Euroopa audiovisuaal- ja teabeteenuste sektori konkurentsivõime suurendamise kohta riiklike raamistike edendamise teel, mille eesmärk on saavutada võrreldav ja tõhus alaealiste ja inimväärkuse kaitse ⁽¹⁾, on esimene ühenduse õigusakt, mille 5. põhjenduses käsitletakse alaealiste ja inimväärkuse kaitse küsimusi seoses avalikkusele kättesaadavaks tehtud audiovisuaal- ja teabeteenustega nende edastusvahendist olenemata. Nõukogu 3. oktoobri 1989. aasta direktiivi 89/552/EMÜ teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta ⁽²⁾ artiklis 22 ("piirideta televisiooni direktiiv") on alaealiste ja inimväärkuse kaitse küsimust teleringhäälingu kontekstis juba konkreetselt käsitletud.
- (7) Tehakse ettepanek, et nõukogu ja komisjon pööraksid erilist tähelepanu käesoleva soovituse kohaldamisele uute partnerluslepingute või uute koostööprogrammide läbivaatamisel, nende üle läbiraakimiste pidamisel või nende sõlmimisel kolmandate riikidega, pidades silmas audiovisuaalse ainese loojate ja levitajate ning Interneti-ühenduse pakkujate globaalset iseloomu.
- (8) Euroopa Parlament ja nõukogu võtsid otsusega nr 276/1999/EÜ ⁽³⁾ vastu ühenduse mitmeaastase tegevuskava Interneti kasutamise turvalisemaks muutmise kohta ülemaailmsetes võrkudes leiduva ebaseadusliku ja kahjuliku materjali vastu võitlemise teel ("turvalisema Interneti tegevuskava").
- (9) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1151/2003/EÜ ⁽⁴⁾ pikendati turvalisema Interneti tegevuskava kahe aasta võrra ning muudeti selle reguleerimisala, et hõlmata meetmeid teabevahetuse ja kooskõlastamise edendamiseks asjaomaste osapooltega siseriiklikul tasandil ning erisätteid läbiraakijariikidele.
- (10) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul ⁽⁵⁾ täpsustab mõningaid õiguslikke printsiipe ja ühtlustab teatavaid aspekte, et võimaldada infoühiskonna teenustel täielikult ära kasutada siseturu põhimõtteid. Mitmed direktiivi 2000/31/EÜ sätted on olulised samuti
- alaealiste ja inimväärkuse kaitse seisukohalt, eriti artikli 16 lõike 1 punkt e, mille kohaselt liikmesriigid ja komisjon toetavad tegevusjuhendite koostamist alaealiste ja inimväärkuse kaitseks.
- (11) Uutest tehnoloogiatest ja massiteabevahendite uuendustest tingitud muutuva meediamaastiku tõttu tuleb õpetada lastele nagu ka lapsevanematele, õpetajatele ja koolitajatele audiovisuaalsete ja *online*-teabe teenuste tõhusat kasutamist.
- (12) Üldiselt on audiovisuaalsektori eneseregulatsioon osutunud tõhusaks lisameetmeks, kuid sellest ei piisa alaealiste kaitsmiseks kahjuliku sisuga teabe eest. Sõnavabadusel ja kodanikuõiguste austamisel põhinev Euroopa audiovisuaalvaldkonna areng peaks toetuma pidevale riiklike ja Euroopa seadusandjate, reguleerivate asutuste, tööstusettevõtete, ühenduste, kodanike ja tsiviilühiskonna dialoogile.
- (13) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 1997. aasta direktiivi 97/36/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 89/552/EMÜ teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta ⁽⁶⁾, käsitlevas avalikus arutelus tehti ettepanek, et meediakirjaoskuse suhtes võetavate meetmete kohaldamise vajadus kuuluks soovitus 98/560/EÜ teemade hulka.
- (14) Komisjon toetab koostööd ning kogemuste ja parimate tavade vahetamist olemasolevate audiovisuaalse materjali, olenemata edastusvahendist, hindamise ja klassifitseerimisega tegelevate eneseregulatsiooni ja kaasregulatsiooni organite vahel, et võimaldada kõigil kasutajatel, kuid eriti lapsevanematel, õpetajatel ja koolitajatel, audiovisuaalsete ja *online*-teabe teenuste ebaseaduslikust sisust teada anda ning nende sisu hinnata, sealhulgas ka seaduslikku sisu, mis võib kahjustada alaealiste füüsilist, vaimset või moraalsel arengut.
- (15) Direktiivi 97/36/EÜ käsitlevas avalikus arutelus tehtud ettepaneku kohaselt tuleks vastulause esitamise õigust või samaväärseid õiguskaitsevahendeid kohaldada *online*-meedia suhtes, võttes arvesse asjaomase massiteabevahendi ja teenuse iseloomu.

⁽¹⁾ ELT L 270, 7.10.1998, lk 48.

⁽²⁾ ELT L 298, 17.10.1989, lk 23. Direktiivi on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 97/36/EÜ (EÜT L 202, 30.7.1997, lk 60).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. jaanuari 1999. aasta otsus 276/1999/EÜ, millega võetakse vastu ühenduse mitmeaastane tegevuskava Interneti kasutamise turvaliseks muutmise kohta ülemaailmsetes võrkudes leiduva ebaseadusliku ja kahjuliku materjali vastu võitlemise teel (EÜT L 33, 6.2.1999, lk 1). Otsust on viimati muudetud otsusega 787/2004/EÜ (ELT L 138, 30.4.2004, lk 12).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. juuni 2003. aasta otsust nr 1151/2003/EÜ, millega muudetakse otsust nr 276/1999/EÜ, millega võetakse vastu ühenduse mitmeaastane tegevuskava Interneti kasutamise turvaliseks muutmise kohta ülemaailmsetes võrkudes leiduva ebaseadusliku ja kahjuliku materjali vastu võitlemise teel (ELT L 162, 1.7.2003, lk 1).

⁽⁵⁾ ELT L 178, 17.7.2000, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT L 202, 30.7.1997, lk 60.

- (16) Nõukogu 5. oktoobri 1995. aasta resolutsioon naiste ja meeste kujutamise kohta reklaamis ja meedias ⁽¹⁾ kutsub liikmesriike ja komisjoni üles võtma asjakohaseid meetmeid, et edendada mitmekesise ja tegelikkusele vastava kuvandi vahendamist naiste ja meeste oskustest ja võimalustest ühiskonnas.
- (17) Esitades ettepanekut nõukogu direktiiviks meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega, märkis komisjon, et sugude kujutamine meedias ja reklaamis toob esile olulise meeste ja naiste väärkuse kaitsmisega seotud küsimuse, kuid jõudis järeldusele, et teisi põhiõigusi, sealhulgas massiteabevahendite vabadust ja mitmekesisust silmas pidades ei oleks sobiv neid küsimusi kõnealuses ettepanekus käsitleda, kuid neid tuleks arvesse võtta ja vajaduse korral rakendada asjakohaseid meetmeid.
- (18) Tuleks julgustada liikmesriigi tasandil audiovisuaalteenuste ja *online*-teabe teenuste sektorit loobuma massiteabevahendites ja kõikides reklaamides, sh uute reklaamitehnikate puhul, igasugusest diskrimineerimisest soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel ning sellega võitlema, rikkumata samas sõna- ja ajakirjandusvabadust.
- (19) Käesolev soovitus võtab arvesse tehnoloogilist arengut ja täiendab soovitusi 98/560/EÜ. Tehnoloogia valdkonnas toimunud arengu tõttu kuuluvad selle kohaldamisalasse audiovisuaalteenused ja *online*-teabe teenused, mis on üldsusele kättesaadavaks tehtud elektrooniliste tava- või mobiilsidevõrkude kaudu.
- (20) Käesolev soovitus ei takista liikmesriike mitte ühelgi juhul kohaldamast sõnavabaduse suhtes oma põhiseaduse sätteid ega teisi siseriiklike õigusnorme või tavasid,
2. edendades tehnoloogiliste arengute kasutuselevõtu hoogustamiseks lisaks olemasolevatele õiguslikele ja muudele ringhäälinguteenuseid käsitlevatele meetmetele ja nendega kooskõlas ning tihedas koostöös asjaomaste osapooltega:
- a) meetmeid, mis võimaldaks alaealistel vastutustundlikult kasutada audiovisuaalseid ja *online*-teabe teenuseid, eelkõige töstes lapsevanemate, õpetajate ja koolitajate teadlikkust uute teenuste kaudu avanevatest võimalustest ning vahenditest, mis võimaldavad nende ohutut kasutamist alaealiste poolt, eriti meediakirjaoskuse või meediahariduse programmide abil ja näiteks jätkuõppeks õppetöö raames;
- b) meetmeid soodustamiseks seal, kus see on kohane ja vajalik, kvaliteetmaterjalide ja -teenuste identifitseerimist ja kättesaadavust alaealiste jaoks, kaasa arvatud juurdepääsu võimaldamise abil haridusasutustes ja avalikes kohtades;
- c) meetmeid teavitamiseks kodanikke rohkem Interneti võimalustest.
- Meediakirjaoskuse suhtes võetavaid võimalikke meetmeid on kirjeldatud II lisas;
3. edendades spetsialistide, vahendajate ja kasutajate vastutustundlikku suhtumist uutesse massiteabevahenditesse, nagu Internet:
- a) kutsudes audiovisuaal- ja *online*-teabe teenuste haru üles sõna- või ajakirjandusvabadust rikkumata vältima diskrimineerimist soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse orientatsiooni alusel kõikide audiovisuaal- ja *online*-teabe teenuste puhul ning võitlema sellise diskrimineerimise vastu;
- b) kutsudes neid üles olema valvsad ja teatama veebilehtedest, mida peetakse ebaseaduslikuks, ilma et see piiraks direktiivi 2000/31/EÜ kohaldamist;
- c) koostades tegevusjuhendi koostöös erialaspetsialistide ja reguleerivate asutustega riiklikul ja ühenduse tasandil;

SOOVITAVAD JÄRGMIST:

I. Liikmesriikidel audiovisuaal- ja *online*-teabe teenuste haru arengu edendamiseks võtta vajalikud meetmed, et kaitsta alaealisi ja inimväärkust kõikide audiovisuaal- ja *online*-teabe teenuste puhul:

1. kaaludes *online*-meediaga seotud vastulause esitamise õiguse või samaväärsete õiguskaitsevahendite suhtes rakendatavate meetmete võtmist riiklikus õiguses või praktikas, võttes nõuetekohaselt arvesse riiklikke ja põhiseaduslikke õigusnorme, ilma et see piiraks selle õiguse kasutamise viisi kohandamist vastavalt iga meediavormi iseärasustele;

4. edendades meetmeid kõigi alaealistele kahjulike ebaseaduslike veebitegevuste vastu võitlemiseks ning Interneti palju turvalisemaks meediavormiks muutmiseks; kaaluda tuleks muu hulgas järgmisi meetmeid:

- a) võtta kasutusele teenuseosutajate kvaliteedimärk, et kasutajad saaksid hõlpsalt tuvastada, kas vastav teenuseosutaja on kohustunud järgima teatavat käitumiskodeksit;
- b) võtta kasutusele sobivad kanalid Internetis ebaseaduslikest ja/või kahtlastest tegevustest teatamiseks.

⁽¹⁾ EÜT C 296, 10.11.1995, lk 15.

II. Audiovisuaalsete ja *online*-teabe teenuste sektoril ning teistel asjaomastel osapooltel:

1. töötada alaealiste heaks välja positiivsed meetmed, sealhulgas algatused laiema juurdepääsu hõlbustamiseks audiovisuaalsetele ja *online*-teabe teenustele, vältides potentsiaalselt kahjulikku infosisu, näiteks filtreerimissüsteemide abil. Need meetmed võiks hõlmata ka ühtlustamist liikmesriikide reguleerivate, eneseregulatsiooni ja kaasregulatsiooni organite vahelise koostöö kaudu ning parimate tavade vahetamise teel sellistes küsimustes, nagu ühiste, kirjeldavate sümbolite või vanusekategoriat märkivate hoiatussõnumite süsteem ja/või seda, milline sisuaspekt põhjustas teatud vanusepiirangu seadmise ning mis aitaks kasutajatel hinnata audiovisuaal- ja *online*-teabe teenuste sisu. Seda saaks teha näiteks III lisas kirjeldatud meetmete abil;
2. uurida võimalust luua filtrid, mille abil saaks takistada inimväärikust alandava teabe levikut Internetis;
3. töötada välja meetmed Internetis levitava materjali sisu põhise märgistamise süsteemide kasutamise suurendamiseks;
4. kaaluda tõhusaid meetmeid, et vältida audiovisuaalsete ja *online*-teabe teenuste sektoris diskrimineerimist soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel ja sellise diskrimineerimise vastu võidelda ning edendada mitmekesise ja tegelikkusele vastava kuvandi vahendamist meeste ja naiste oskustest ja võimalustest ühiskonnas.

MÄRGIVAD, ET KOMISJON:

1. Kavatses seoses Interneti turvalist kasutamist ja uute sidus- tehnoloogiate edendamist soodustava mitmeaastase (2005–2008) ühenduse programmiga toetada kõikidele Euroopa kodanikele suunatud teavitamismeetmeid, kasutades kõiki massiteabevahendeid, et teavitada avalikkust Interneti eelistest ja võimalikest ohtudest, Interneti vastutustundlikust ja turvalisest kasutamisest, kaebuste esitamise võimalustest ja vanem-

liku kontrolli rakendamisest. Korraldada võiks erinevatele sihtrühmadele, näiteks koolidele, lastevanemate ühendustele ja kasutajatele suunatud kampaaniaid;

2. kavatses uurida võimalust võtta kasutusele üleeuroopaline tasuta telefoninumber või laiendada olemasolevat teenust, et aidata Interneti-kasutajaid, suunates neid olemasolevate kaebuste esitamise kohtade ja teabeallikate juurde ning andes lastevanematele teavet filtreerimistarkvara tõhususest;
3. kavatses uurida võimalust toetada üldise teise astme domeeninime registreerimist, mis oleks reserveeritud kontrollitud lehekülgede jaoks, mis kohustuvad kaitsma alaealisi ja nende õigusi, nagu näiteks .KID.eu;
4. jätkab konstruktiivset ja pidevat dialoogi sisu esitavate organisatsioonidega, tarbijaühingutega ja kõikide asjaomaste osapooltega;
5. kavatses soodustada ja toetada eneseregulatsiooni organite võrgustike loomist ning nendevahelist kogemuste vahetamist, et hinnata käitumiskodeksite tõhusust ja eneseregulatsioonil põhinevaid lähenemisviise eesmärgiga tagada alaealiste kaitse võimalikult kõrged standardid;
6. kavatses esitada liikmesriikide esitatud teabe põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesolevas soovitus esitatud meetmete rakendamise ja tõhususe kohta ning vajaduse korral käesolevat soovitust muuta.

Brüssel, 20. detsember 2006

Euroopa Parlamendi nimel
eesistuja
J. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel
eesistuja
J. KORKEAOJA

I LISA

SOOVITUSLIKUD SUUNISED RIIKLIKUL TASANDIL MEETMETE RAKENDAMISEKS SISERIIKLIKUS ÕIGUSES VÕI PRAKTIKAS, ET TAGADA VASTUVÄLTE ESITAMISE ÕIGUS ONLINE-MEEDIA PUHUL

Eesmärk: võtta liikmesriikide siseriiklikus õiguses või praktikas meetmed, et tagada vastulause esitamise õigus või samaväärsed õiguskaitsevahendid *online*-meedia puhul, võttes nõuetekohaselt arvesse siseriiklikke ja põhiseaduslikke õigusnorme, ilma et see piiraks selle õiguse kasutamise viisi kohandamist vastavalt iga meediavormi iseärasustele.

Termin "meedia" hõlmab kõiki suhtlusvahendeid, mida kasutatakse redigeeritud teabe edastamiseks avalikkusele Interneti kaudu, näiteks ajalehed, ajakirjad, raadio, televisioon ja Internetipõhised uudisteagentuurid.

Ilma et see piiraks liikmesriikide muude tsiviil-, haldus- või kriminaalõiguslike sätete kohaldamist, peab vastulause esitamise õigus või võrdväärne õiguskaitsevahend olema kodakondsusest olenemata igal füüsilisel või juriidilisel isikul, kelle õigustatud huve on eelkõige, kuid mitte üksnes maine või hea nime osas kahjustatud mõnes väljaandes või saates esitatud faktiväidetega. Liikmesriigid peavad tagama, et vastulause esitamise õiguse või samaväärsete õiguskaitsevahendite tegelikku kasutamist ei takistataks põhjendamatute tingimuste kehtestamisega.

Vastulause esitamise õigust või võrdväärseid õiguskaitsevahendeid tuleks kohaldada liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluva *online*-meedia suhtes.

Liikmesriigid peaksid võtma meetmeid, mis on vajalikud vastulause esitamise õiguse või võrdväärsete õiguskaitsevahendite kehtestamiseks, ja määrama kindlaks nende kasutamise korra. Eelkõige peavad nad tagama piisava ajavahemiku ja et kehtestatud korra kohaselt saaksid nimetatud õigust või samaväärseid õiguskaitsevahendeid nõuetekohaselt kasutada nii füüsilised kui juriidilised isikud, kes elavad või asuvad teistes liikmesriikides.

Vastulause esitamise õiguse saab tagada mitte ainult õigusaktidega, vaid ka kaasregulatsiooni või eneseregulatsiooni meetmetega.

Vastulause esitamise õigus on eriti sobiv abinõu *online*-keskkonnas, sest see võimaldab vaidlustatud teabele kohe reageerida ja mõjutatud isikute vastuseid on tehniliselt lihtne lisada. Sellele vaatamata peaks vastuse esitama mõistliku aja jooksul pärast taotluse põhjendamist ning ajal ja viisil, mis sobib väljaandele või saatele, millele taotlus viitab.

Tuleks ette näha kord, mille alusel saaks vastulause esitamise õiguse või võrdväärsete õiguskaitsevahendite kasutamist käsitlevate vaidlustega pöörduda kohtu või sarnase sõltumatu organi poole.

Vastulause esitamise õiguse või võrdväärsete õiguskaitsevahendite kasutamise taotluse võib tagasi lükata, kui taotluse esitajal ei ole sellise vastulause avaldamise suhtes õigustatud huvi, kui sellega kaasneks karistatav tegu, kui sellega võetaks teabe pakkuja tsiviilvastutusele või kui see on vastuolus kõlblusnormidega.

Vastulause esitamise õigus ei piira muid õiguskaitsevahendeid, mida saavad kasutada isikud, kelle vääriskust, au, mainet või eraelu puutumatust on massiteabevahendid kahjustanud.

II LISA

Meediakirjaoskuse suhtes võetavate võimalike meetmete näited:

- a) Õpetajate ja koolitajate täiendõpe koostöös lastekaitseliitudega, mis käsitleb Interneti kasutamist õppetöös, et säilitada teadlikkust Interneti võimalikest ohtudest, eelkõige seoses jututubade ja foorumitega;
- b) spetsiaalse Internetikoolituse korraldamine lastele juba väga noores eas, kusjuures osal koolitusest võiks viibida ka vanemad;
- c) kooli õppekavva kuuluv terviklik õpe ja meediakirjaoskuse programmid, et jagada teavet Interneti vastutustundlikust kasutamisest;
- d) kodanikele suunatud riiklike kampaaniate korraldamine, hõlmates kõik massiteabevahendid, et jagada teavet Interneti vastutustundlikust kasutamisest;
- e) infolehtede levitamine Interneti võimalike ohtude kohta ("Turvaline Interneti kasutamine", "Soovimatute meilide filtreerimine") ja selliste vihjetelefonide kasutuselevõtmine, kuhu saaks esitada teateid ja kaebusi ohtlike või ebaseaduslike veebilehtede kohta;
- f) sobivad meetmed vihjetelefonide kasutuselevõtmiseks või nende toimimise parandamiseks, et kaebuste esitamine oleks kergem ja et oleks võimalik teatada kahjulikust või ebaseaduslikust sisust.

III LISA

Näited võimalikest meetmetest, mida asjaomased sektorid ja pooled rakendavad alaealiste kaitseks:

- a) anda kasutajale Interneti-ühenduse pakkujaga lepingu sõlmimisel süstemaatiliselt tõhus ja kergestikasutatav filtreerimistarkvara, mida on võimalik ajakohastada;
 - b) spetsiaalselt lastele mõeldud Interneti-ühenduse pakkumine, millega on kaasas automaatne filtreerimistarkvara, mida haldavad Interneti-ühenduse pakkuja ja mobiilsideoperaator;
 - c) kehtestada meetmeid, millega stimuleeritakse veebilehtede pidevalt ajakohastatava kirjelduse kättesaadavaks tegemist, mis võimaldab veebilehti liigitada ja nende sisu hinnata;
 - d) selliste bännerite paigutamine otsingumootoritesse, mis juhivad tähelepanu kättesaadavale teabele Interneti vastutustundlikku kasutamise kohta ning vihjetelefonide kohta.
-